Coordonatori:
Magdalena Mariana Comăniță
Dana Cornelia Sburlan

COLOCVIILE HARETIANA
EDIȚIA a 3-a

Simpozionul Național
„Profesorul digital, promotor al educației de calitate”

Lucrările Simpozionului

Editura Atelier Didactic

București, 2021

COLOCVIILE HARETIANA. Simpozionul Național ,,Profesorul digital, promotor al educației de calitate”. **Colegiul Național „Spiru Haret”, București, 2021**
Coordonatori: **Magdalena Mariana Comăniță, Dana Cornelia Sburlan**
Coordonator revistă LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI: **Camelia Săpoiu**
Corector revistă LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI: **Liana Hera**
Sigla Simpozionului Colocviile Haretiana (coperta 4) – **Sanda Amarandei**

Casa Corpului Didactic a Municipiului București
Editura Atelier Didactic

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
COLOCVIILE HARETIANA. Simpozionul Național „Profesorul digital, promotor al educației de calitate”/ Coord. Magdalena Mariana Comăniță, Dana Cornelia Sburlan .- Ediția a III-a . - Bucureşti : Atelier didactic, 2021

Conţine bibliografie și webografie

ISBN 978-606-8923-66-6

I. COMĂNIȚĂ, MAGDALENA MARIANA
II. SBURLAN, DANA CORNELIA

37

ISBN 978-606-8923-66-6
Casa Corpului Didactic a Municipiului București
Editura Atelier Didactic
Director: **Nicoleta Briciu**
Coordonator editură: **Laura Rudeanu**
Bucureşti, Splaiul Independenţei nr. 315 A, Sector 6
Tel: 021/313.49.01; Email: atelier.didactic@ccdbucuresti.org
www.ccd-bucuresti.org

CUPRINS

Cuvânt-înainte 3
Elena Agapie, Magdalena Stan – *Managementul clasei virtuale – provocări și limite* 5
Diana-Maria Beldiman – *Învățarea prin cooperare în mediul online. Exemple de bune practici la orele de limba engleză* 9
Mihaela-Tatiana Boarță – *Profesorul digital* 12
Violeta Simona Bucur, Georgiana Beatrice Manta – *Adaptarea demersului didactic la mediul online* 14
Magdalena Albinița Buzea – *Școala actuală – între prezența în clasă și cea în on-line* ... 19
Corina Maria Buzoianu – *Abordare transdisciplinară în context digitalizat* 23
Monica Iuliana Onica, Florina Adela Cojocaru – *„Prietenie printre file" – Reading Club* 26
Mariana Magdalena Comăniță, Nicolae Comăniță – *Educație muzicală și performanță în condițiile școlii online* 28
Cristiana Crețu – *Interdisciplinaritatea – factor de calitate în procesul de predare-învățare* 32
Stela Diaconu – *Plan de intervenție personalizat (PIP)* 36
Iulica Dihoru – *Ora de educație muzicală online* 46
Isabela-Mihaela Dihoru – *Ora de educație socială în regim on-line* 48
Delia-Monica Georgescu – *Experiențe practice în evaluarea online* 51
Liana Hera, Daniela Elena Soare – *De la „Cercul magic" al jocului, la elearning* 64
Mihaela Inocan – *Rolul profesorului și starea de bine emoțională a copiilor* 70
Florentina-Mirela Jantea – *Relația cititor-text în abordarea romanului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război" de Camil Petrescu* 75
Gabriela Jicmon – *Provocările lecțiilor de fizică în regimul online* 80
Cristina Lemnaru, Geta Bercaru – *Flipped classroom – clasa inversată* 83
Cristina-Ligia Matei – *„Ion" de Liviu Rebreanu. Metafora drumului prin instrumente digitale* 86
Cornelia Melinte – *Educația digitală la orele de educație tehnologică și aplicații practice* 92
Raluca-Nicoleta Nițulescu – *Cinematografia, o resursă educațională aparte* 95
Cătălina Olaru, Rodica Tudorică – *Transdiciplinaritate în școala online* 99
Maria-Monalisa Pleșea – *Lecturino – prima aplicație digitală specializată pentru promovarea lecturii în limba română* 105
Camelia Săpoiu – *Blogul ca experiență a unui profesor de română* 107
Mihaela Stoenescu, Doina Enache – *Școala online – o provocare?!* 110
Cristina Ștefan – *Profesorul digital, un dascăl autentic* 112
Irina Vasilescu, Cristina Iulia Anghel – *Un model eficient pentru integrarea tehnologiei în educație* 115
Carmen-Elena Voiculescu, Liliana Vasile – *Matematica on-line. Impactul predării matematicii on-line asupra elevilor cu deficiențe auditive* 120

Cuvânt-înainte

Revista *Profesorul digital pomotor al educației de calitate* reunește lucrările prezentate în cadrul Simpozionului Național, cu participare internațională, Colocviile *Haretiana,* ediția a 3-a, desfășurat în mediu virtual, în condițiile socio-culturale marcate de restricțiile crizei sanitare, din anul 2021. Nu doar modul online în care a fost posibilă întâlnirea de lucru colegială a fost unul aparte, ci și tematica propusă a stat sub semnul consecințelor provocate de pandemia de COVID-19. Așa se face că subiecte precum *Școala în pandemie, Școala de acasă*, *predarea-evaluarea online* au reținut atenția într-un mod deosebit, alături de teme cum sunt: bunele practici în educație, tehnici de lucru interactiv și colaborativ, transdisciplinaritatea în învățare.

Un aspect pozitiv, demn de remarcat, a fost acela că în această ediție s-au implicat și profesori din zone geografice îndepărtate, aceștia nefiind condiționați de prezența fizică la desfășurarea lucrărilor. Astfel a fost posibilă o extindere internațională a Colocviilor *Haretiana*, prin participarea unor colegi de la Bruxelles și din Republica Moldova.

Echipa de proiect a reunit eforturile organizatorice ale mai multor cadre didactice din Colegiul Național *Spiru Haret*, a doamnei prof. dr. Camelia Săpoiu, a doamnei prof. Liana Hera, sub coordonarea doamnei prof. Dana Sburlan – Consilier educativ și a Directorului colegiului, doamna prof. Mariana Comăniță.

În calitate de partener, Casa Corpului Didactic din București, prin intermediul profesorilor metodiști, a facilitat o colaborare susținută, a monitorizat un adevărat schimb de experiență între cei implicați: profesori, bibliotecari, psihologi școlari.

Numitorul comun a fost dat de preocuparea pentru practicarea unui act didactic competent, care să permită realizarea unei relaționări umane rafinate și a unui demers educativ de calitate, chiar în condițiile deosebite ale crizei sanitare.

Unele dintre ideile consacrate ale lui Spiru Haret, căruia i s-a adus și cu acest prilej un omagiu plin de recunoștință pentru aportul adus dezvoltării învățământului românesc, au fost invocate atât ca un autentic sprijin moral, cât și cu rol motivațional pentru activitatea dascălilor.

Probabil că, dacă ar trăit în anul 2021, *Marele Ministru*, cum îl numea Nicolae Iorga pe Spiru Haret, ar fi concluzionat: „Trebuie să recunoaștem că astăzi nu e lucru ușor cuiva a fi bun profesor" (*Raport general asupra învățământului secundar, Operele lui Spiru Haret*, Vol. I: *Oficiale: 1884-1888, 1897-1899, Editura Comunicare.ro, 2010*, p. 177).

Prof. dr. Cristina Ștefan
Colegiul Național *Spiru Haret* - București

MANAGEMENTUL CLASEI VIRTUALE – PROVOCĂRI ȘI LIMITE

Prof. Elena Agapie
Prof. Magdalena Stan
Liceul Teoretic „Traian”
București

Rolul și locul profesorului la clasă au fost abordate din perspective diferite, de-a lungul timpului, iar în funcție de modelul pedagogic afirmat, concepțiile au variat, de la imaginea profesorului ca instanță absolută, cel care trebuie să transmită cât mai multe informatii, până la imaginea modernă a profesorului ca mediator între elevi, ca un veritabil ghid pe drumul învățării și al formării. Așadar, a fi profesor implică mai multe competențe, abilități și calități pe care acesta trebuie să le demonstreze: manager competent, strateg performant, negociator foarte abil care stăpânește arta comunicării și a persuasiunii, mediator între nevoile elevilor și abilitățile pe care aceștia trebuie să le dobândească și să le descopere.

Calitatea oricărui act educaţional presupune prezența unui educator *total*, capabil să devină model de comportament pentru conduita fiecărui elev, la şcoală, în familie, în societate, în viaţa obișnuită. Clasa de elevi este un grup social divers, în cadrul căruia există o varietate de relații, personalități și mentalități, de aceea misiunea profesorului este fundamentală. Acesta va trebui, în primul rând, să cunoască grupul de elevi ca ansamblu dinamic de relații interumane și să valorifice pozitiv toate tendințele, manifestările și nevoile elevilor.

În ultimul an, în contextul școlii online, profesorul a fost nevoit să își asume un rol inedit, acela de manager al clasei virtuale, ipostază în care a întâlnit noi provocări care au determinat o schimbare în abordarea managementului clasei, în gestionarea situațiilor” de criză” create în mediul virtual.

Marile provocări ale perioadei actuale sunt lipsa de control asupra mediului de învățare (nu mai este sala de clasă), mediul de interacțiune nou și relația de comunicare profesor- elev, elev-profesor. Profesorii și elevii deopotrivă sunt în situația de a descoperi noi moduri de relaționare, de conectare socială.

Comunicarea este o activitate suport pentru învățare, iar provocările întâlnite înseamnă bariere în comunicarea autentică și relaționarea umană, având în vedere că profesorul era obișnuit cu o interacțiune directă, o comunicare verbală, nonverbală și paraverbală cu toți elevii, simultan, într-un mediu de învățare controlat. Cadrul didactic nu mai poate controla acest mediu- nu știe cât de confortabil se simt elevii săi, în ce condiții participă la oră, este dificil să urmărească notițele elevilor și să obțină feedbackul pentru corectarea promptă sau pentru confirmarea achizițiilor. În sala de clasă, feedbackul verbal era completat de comunicarea nonverbală, iar profesorul primea astfel un feedback de la toți elevii săi. Simțind că nu are un control real al destinatarului actului de comunicare, profesorii devin preocupați în mod excesiv să construiască un discurs corect, consistent, fluid. Diminuarea comunicării nonverbale și utilizarea mediată a paralimbajului specifice comunicării în mediul online, pierderea unor indicii pe care o bună comunicare nonverbală le putea produce pentru susținerea comunicării

verbale atrag bariere de comunicare și reprezintă provocări pe care profesorul trebuie să le depășească. Intervin în clasa virtuală și alte elemente care creează un stres asupra comunicării cu elevii: faptul că poți fi înregistrat, faptul că poți fi auzit de orice persoană (nu doar de elevii tăi, iar în cazul elevilor, nu doar de profesorul lor), faptul că materialele trimise devin practic resurse deschise. O soluție pentru ca elevii și profesorii să perceapă clasa virtuală ca un mediu formal de învățare ar fi implicarea elevilor în procesul de management al clasei invitându-i să stabilească alături de noi anumite reguli.

Comunicarea online înseamnă însă și depășirea unor bariere, deschiderea unor oportunități de interacțiune în mediul educațional: de exemplu, la activitățile extrașcolare (dar poate fi și în cadrul unei ore de curs), putem interacționa rapid, indiferent de distanță, cu oameni pe care nu îi putem întâlni decât virtual, pentru a deschide curriculumul către nonformal, către transdisciplinar și interdisciplinar, către activități colaborative la distanță cu elevi și profesori din alte țări

În mediul online, fiecare elev reprezintă pentru cadrul didactic o posibilă situație de dificultate în învățare, făcând astfel dificilă identificarea celor cu probleme reale.

Chiar dacă profesorul cunoaște bine clasa și știe cine are nevoie de sprijin suplimentar, interacțiunea personalizată cu un elev anume în contextul în care comunicarea nu este directă și totală, profesorul este urmărit online de o clasă întreagă și fiecare elev îi solicită atenția, este dificil de realizat

Monitorizarea ritmului învățării la distanță, evaluarea, accesul echitabil la educație sunt dificil de realizat (fără a ne referi la dificultățile tehnice). În contextul lipsei unui dialog autentic cu clasa, al dificilei administrări a probelor evaluative, procesul de predare- învățare- evaluare este diminuat, pierde din consistență și eficiență. O condiție absolut necesară pentru a declanșa procesul de învățare este activarea motivației elevului și captarea atenției pozitive, iar acest lucru se poate realiza numai stabilind o relație autentică de comunicare cu elevii. În cazul școlii online, este necesară mutarea accentului de pe informație pe practica comunicării și o nouă abordare curriculară. Tranziția de la ora tradițională la cea digitală va schimba modul de predare. Rolul unui profesor se modifica de la a livra conținutul, la a facilita conținutul, a îndruma elevii spre acest conținut. Profesorii se vor concentra mai mult ca oricând pe crearea condițiilor de explorare, pe rezultatele învățării în loc să ofere informații.

Învățământul online se orientează spre dimensiunea instructivă a formării, având mai puține virtuți de educare și structurare a personalității, respectiv de formare a comportamentelor, atitudinilor, valorilor. Este necesară o schimbare a curriculumului sau o reorganizare și o nouă abordare a învățării pentru a obține rezultate și eficiență în cazul școlii online. Curriculumul actual permite într-o măsură secvențială transpunerea în activități la distanță.Se resimte lipsa conținutului educațional suficient de diversificat pentru a capta atenția elevilor în mediul online. Aceștia pot fi ușori distrași, îți pierd concentrarea și rețin mai puține informații decât se așteaptă profesorii. Profesorul ar trebui să țină cont de acest lucru și să folosească învățarea online ca un suport interactiv care să îi ajute pe elevi să își dezvolte capacitatea de învățare, să încurajeaze interesul și motivația elevilor, să experimenteze ceva nou, mai degrabă decât ca un instrument prin care să se transmită o cantitate mare de informații. Cadrul didactic se va concentra și pe definirea obiectivelor: Tehnologia este folosită pentru a

ajunge la un rezultat dorit și clar definit. Lecția va avea succes doar dacă scopul și obiectivele sunt clar definite, iar modalitățile de îndeplinire a acestora sunt cunoscute și ușor de înțeles.

Lipsa resurselor educaționale pentru realizarea de activități de învățare suficient de eficiente și atractive pentru toți elevii, lipsa instrumentelor potrivite pentru predare-învățare-evaluare online în domeniul disciplinei reprezintă provocări reale pentru eficiența demersului didactic online. Profesorul poate utiliza în activitatea didactică față-în-față (unele dintre) instrumentele și resursele digitale pe care am început să le folosesc în această perioadă.

Suntem la începutul utilizării masive a tehnologiei în educație, iar tehnologia rămâne mai degrabă un intermediar de transmitere a informației, nu este încă un cadru de procesare sau de prelucrare a informației didactice într-un nou format, ceea ce presupune o serie de competențe digitale dezvoltate atât în cazul elevilor, cât și al profesorilor. Nivelul competențelor IT este o altă provocare- atât elevii, cat si profesorii de toate specialitățile trebuie să aibă cunoștințe IT, să capete anumite deprinderi care să le permită să stăpânească mai multe platforme, resurse de învățare, aceștia accesând preponderent doar platforme destinate întâlnirilor de lucru în spațiul virtual sub forma videoconferințelor, având în vedere că atât profesorii, cât și elevii sunt încă puși în dificultate de utilizarea unor instrumente informatice variate. Elevul are acces la informația digitală, dar nu are o obișnuință de a învăța în acest sens, numeroase studii arătând că obișnuința elevilor de a utiliza device-urile este în direcția programelor de socializare, muzică și entertainment.

Prin școala online, mai degrabă se poate orienta procesul de autoînvățare la elevi, se pot discuta proiecte, sarcini de lucru rezolvate de aceștia, se pot administra testări standardizate, mai degrabă decât să se realizeze ceea ce noi numim predare. Discrepanța dintre elevii buni și cei cu rezultate medii sau mai slabe crește în acest caz. Conform unor studii, un procent de 77% dintre elevii cu rezultate bune și foarte bune reușesc să parcurgă curriculumul. Ei sunt mai pregătiți să lucreze și să se dezvolte în spațiul online decât elevii cu rezultate medii și slabe la învățătură. Este un aspect care confirmă lipsa obișnuinței elevilor de a studia individual pentru că, deși elevii cu rezultate mai puțin bune la învățătură au și ei acces la tehnologie, aceștia sunt mai puțin pregătiți să o folosească în scopul învățării.

Rolul părinților și implicarea în procesul educațional este o altă provocare..

De la momentul în care școala avea un anumit management crescut în sala de clasă, în cazul mutării școlii în online ,rolul părintelui ca partener al cadrului didactic este unul în creștere (pentru că părintele este unul dintre factorii care trebuie să gestioneze procesul de acasă și să se asigure atât de funcționarea fizică a sistemului cât și de motivarea și implicarea elevului, de participarea acestuia la ore). Nivelul de implicare al familiei/părinților crește simțitor, ceea ce obligă la acțiuni pe viitor de formare la părinți a unor competente tehnice, competențe specifice de comunicare și în domeniul învățării online. Trebuie stabilit acel echilibru, astfel încât implicarea părinților să nu fie o intruziune în actul didactic. Școala online presupune autonomia cadrelor didactice si a elevilor, adaptabilitate, flexibilitate autoresponsabilizare, inventivitate și curaj decizional pentru a identifica soluții convenabile, pentru că experiența ultimului an arată că nu sunt posibile măsuri care să poată fi aplicate la nivelul întregii populații școlare, soluțiile adoptate la nivelul unităților de învățământ și al claselor variind foarte mult. În cazul școlii online, dar concepută încă doar în conformitate cu sistemul de învățământ în sala de clasă, au

de suferit aspectul relațional, dimensiunea cooperativă, realizarea obiectivă a evaluării și a feedback-ului, monitorizarea și stimularea performanțelor, individualizarea și personalizarea învățării.

Flexibilitatea este caracteristica principală a acestei perioade de criză. Implementarea învățării online oferă flexibilitate în designul activităților, resurselor și interacțiunii.Flexibilitatea profesorului se referă la disponibilitatea de a proiecta și realiza activități de învățare variate, la împletirea activităților online sincrone cu cele asincrone, la alegerea diverselor medii de comunicare, la adaptarea continuă a activității la nevoile elevilor. Profesorii pot propune elevilor proiecte interdisciplinare și activități practice, experimente, investigații pe teme la alegere, realizate în spațiul fizic si prezentate virtual, corespunzătoare vârstei, în funcție de programa școlară (prea încărcată pentru acest tip de învățare), dar și pe interesele și posibilitățile materiale efective ale elevilor. Se pot realiza proiecte de grup, pentru a ține unită comunitatea de învățare, cu partajarea și prezentarea rezultatelor individuale sau de grup.

Învățarea asincronă este o componentă principală a învățării flexibile, elevii învățând oricând, în ritm propriu. Învățarea asincronă este benefică pentru abordarea unor subiecte complexe, care necesită citirea cu atenție sau reflecții profunde.

Un model care ar putea fi aplicat în învățământul liceal este Flipped classroom (clasa inversată), presupune că pentru învățarea unui subiect/teme, elevii se familiarizează cu subiectul propus în ritm propriu, la distanță – în afara clasei, iar profesorul utilizează în timpul orelor metode active de predare-învățare pentru clarificarea, aprofundarea și sistematizarea celor învățate acasă. O activitate de tip flipped classroom presupune în afară de organizarea distinctă, resurse create pentru învățarea independentă a elevilor, dar și modalități de evaluare a acesteia, înainte ca elevul să participe la activitatea didactică orchestrată de profesor față în față. Modelul flipped classroom presupune trei activități distincte:

- parcurgerea conținuturilor înainte de lecție de fiecare elev în ritm propriu – activitate asincronă;
- activități interactive, exersare, cooperare și comunicare pe baza conținutului studiat în clasă (activitatea sincronă online) ;
- consolidare, reflecție, evaluare după lecția propriu-zisă (activitate asincronă).

BIBLIOGRAFIE

Școala online. Elemente pentru inovarea educației- Raport de cercetare evaluativă, București, 2020

Gabriela Grosseck, Dana Crăciun- *Ghid practic de resurse educaționale și digitale pentru instruire online*, Editura Universității de Vest, 2020

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE ÎN MEDIUL ONLINE. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI LA ORELE DE LIMBA ENGLEZĂ

Prof. Dr. Diana-Maria Beldiman
Școala Gimnazială „Petre Ispirescu"
Colegiul Național „Școala Centrală"
București

Motto: Adevărata cheie în transformarea educației este calitatea actului de învățare,
Sir Ken Robinson – „Școli creative"

Predarea în mediul online a generat o serie de transformări în peisajul educațional românesc. O provocare cu care mulți dintre noi, profesorii, ne-am confruntat a fost aducerea demersului colaborativ în mediul de învățare digital, mai ales pentru învățarea limbilor străine.

În acest context, afirmația lui Sir Ken Robinson conform căreia există trei piloni pe care se dezvoltă procesul de predare-învățare (inspirația, încrederea și creativitatea) a fost pe deplin demonstrat (Robinson 2015, p. 188).

Iată cum putem reprezenta cei trei piloni în contextul pandemic actual: inspirația pentru a crea cadre cât mai variate de învățare online; încrederea că ceea ce predăm în această perioadă va produce competențele necesare dezvoltării elevilor noștri și creativitatea pe care cu toții, elevi și profesori, am demonstrat-o în această perioadă de lucru online prin realizarea unor sarcini de lucru cât mai originale, prin diversificarea procedeelor de evaluare, care, la rândul lor, au antrenat imaginația copiilor și i-au determinat să elaboreze proiecte și produse de activitate cât mai interesante.

Experiența personală în domeniul folosirii instrumentelor disponibile online în activitatea didactică datează din perioada 2016 - 2018 când am fost coordonatorul român într-un proiect Erasmus+ numit „Web 2.0 Tools in Education" (https://www.scoala171pi.ro/exemple-de-bune-practici/) unde am avut ocazia să descopăr o serie de aplicații pe care le-am folosit pe toată durata proiectului, în perioada post-implementare, dar mai ales în ultimul an, când tot mapamondul s-a confruntat cu pandemia de coronavirus.

Experiența din cadrul proiectului s-a dovedit deosebit de utilă facilitând trecerea de la mediul fizic de învățare la cel online. Cu toate acestea, una dintre provocările învățământului online a constat în identificarea unor soluții rapide pentru continuarea procesului de învățare prin cooperare. În acest sens, platformele de desfășurare a activităților de predare-învățare în regim sincron s-au adaptat și au introdus facilități care să permită lucrul pe grupe. Mai mult, în această perioadă, am identificat o serie de metode noi ce pot fi folosite în învățarea prin cooperare pentru a le oferi elevilor contexte originale în care să lucreze împreună și să dobândească competențele prevăzute în programele școlare.

Există numeroase instrumente Web 2.0 care pot fi folosite în scopul enunțat mai sus, iar lucrarea oferă câteva exemple de bune practici în domeniul învățării online, context în care învățarea prin cooperare nu trebuie abandonată, ci adaptată demersului de predare online.

Padlet (www.padlet.com) este un astfel de instrument care permite elaborarea proiectelor colaborative, care oferă o serie de facilități precum: introducerea simultană a datelor necesare realizării unui produs de activitate de către multiplii utilizatori și actualizarea informațiilor pe măsura încărcării lor în spațiul de lucru; oferirea de feedback nu doar de către profesor, dar și de către elevi sub forma comentariilor, a steluțelor, a butoanelor de „like" și „dislike" etc. Aplicația pune la dispoziția utilizatorilor o serie de modele care pot fi adaptate nevoilor de învățare (spațiu de tip perete, perete organizat pe coloane, perete în care informațiile introduse pot fi conectate prin săgeți, hărți, flux de informații, axă a timpului etc.). În varianta gratuită, doar un număr limitat de proiecte pot fi realizate, dar varianta plătită oferă posibilitatea utilizatorilor de a organiza un număr nelimitat de proiecte.

Pentru disciplina limba engleză pot fi folosite toate aceste tipuri de proiecte. Spre exemplu, elevii mei au citit un material despre locuri celebre din opera „Harry Potter" și le-au introdus într-un proiect de tip hartă. Au marcat pe hartă locul și evenimentul care a avut loc acolo. Un alt exemplu este roata identităților prin care elevii din clasa a VIII-a au reflectat la ceea ce înseamnă noțiunea de „identitate" au realizat, individual, o roată a propriilor identități în funcție de micro-contextele culturale în care aceste caracteristici se manifestau și le-au afișat într-un proiect de tip Padlet. În etapa următoare toți elevii au citit materialele colegilor și au oferit feedback sub forma comentariilor referitoare la punctele comune și diferențele care se stabilesc între elevii din clasă, creând astfel momente de colaborare, dar și de reflecție.

Un alt instrument pe care l-am folosit pentru a asigura învățarea prin cooperare este Mentimeter (www.mentimeter.com). Acesta poate fi folosit în etapa de captare a atenției, în prezentarea unor materiale cu ajutorul slide-urilor interactive și în etapa de reflecție.

Pentru exemplificare, am selectat două activități desfășurate la clasa a VI-a la limba engleză în care am folosit instrumentul atât în etapa de captare a atenției, cât și în etapa de reflecție, stimulând colaborarea.

În cadrul primei activități, elevii au votat care este cel mai frumos loc din București cu ajutorul acestui instrument. Astfel, ei au ajuns la concluzia că Parcul Herăstrău este locul preferat de petrecere a timpului liber la nivelul clasei lor. După finalizarea votului au discutat în echipe și au identificat motivele care i-au determinat să afirme că este cel mai frumos loc din București.

O altă modalitate (cea mai frecventă, de altfel) este cea în care profesorul afișează o întrebare deschisă la care elevii răspund cu un singur cuvânt. Pe măsură ce elevii răspund, aplicația generează „un nor de cuvinte" în care cele care sunt menționate cel mai des sunt scrise cu caractere mai mari. Astfel, folosind Mentimeter, elevii au ocazia să descopere o colaborare aparte, ce presupune consolidarea ideii de apartenență la grup, de identificare a elementelor comune și a modalităților prin care acestea pot stabili punți între ei, îi invită să lucreze și să reflecteze împreună.

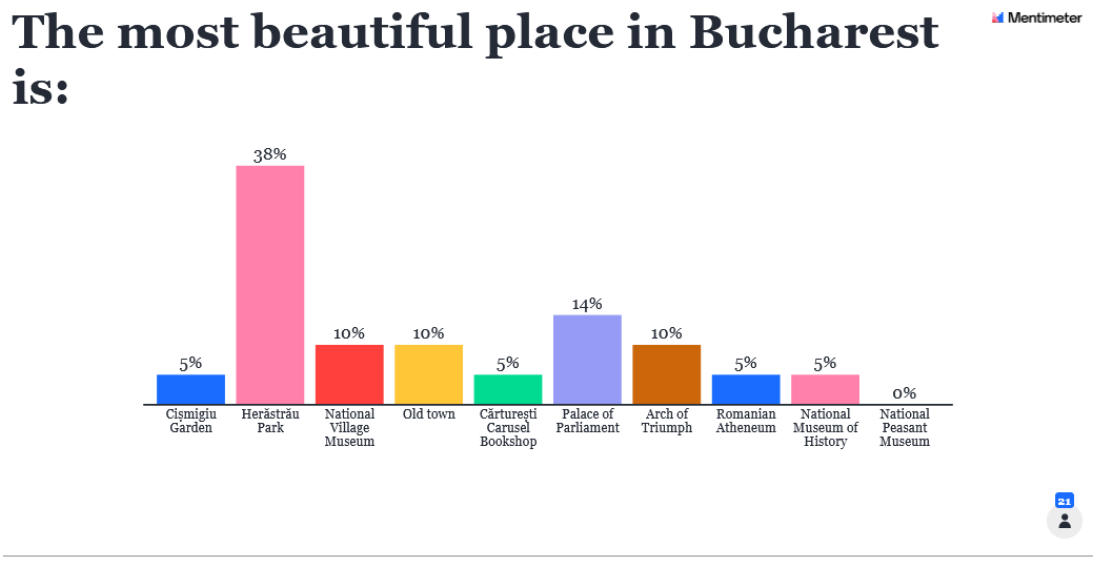

În concluzie, în perioada pandemiei, am constatat o implicare mai bună a elevilor mei în activități care presupun colaborarea într-o formă sau alta, decât în desfășurarea unor ore online clasice; ei au conștientizat că schimbul de idei și munca în echipă pentru realizarea unui proiect comun sunt esențiale pentru învățarea online și dobândirea de noi cunoștințe și abilități.

Pentru noi, cadrele didactice, este foarte importantă identificarea unor instrumente disponibile online care să faciliteze învățarea prin cooperare și să asigure dezvoltarea competențelor elevilor. Mediul de lucru online poate facilita dezvoltarea comunicării de bună calitate între elevi, poate stimula munca în echipă, iar elevii și profesorii pot să devină și creatori de conținut digital, nu doar consumatori. Gândirea critică și creativitatea pot fi de asemenea dezvoltate cu ușurință prin folosirea unor aplicații educaționale disponibile online.

BIBLIOGRAFIE și WEBOGRAFIE

Beldiman 2018 – Beldiman Diana-Maria, *Instrumente Web 2.0 utilizate în activitatea didactică*, în Revista online iTeach, ianuarie 2018, https://iteach.ro/experientedidactice/instrumente-web-2-0-utilizate-in-activitatea-didactica

Robinson 2015 – Robinson Ken, *Școli creative. Revoluția de la baza învățământului*, Ed. Publica, București, 2015.

https://www.scoala171pi.ro/exemple-de-bune-practici/

PROFESORUL DIGITAL

Prof. Mihaela-Tatiana Boarță
Liceul Teoretic „Ioniță Asan”
Caracal, Olt

Această lucrare se concentrează pe problema modului în care sistemul educațional trebuie să se schimbe pentru a satisface nevoile cursanților într-o lume conectată și mereu activă.

Profesorii viitorului trebuie să funcționeze într-o lume digitală în care cursanții sunt deja confortabili folosind tehnologiile și sunt întotdeauna conectați. Aceștia vor deveni profesori digitali care utilizează tehnologia pentru a proiecta, sprijini elevii, indiferent de locația, statusul sau nivelul de educație al cursanților.

Este important să ne amintim că tehnologia are potențialul de a amplifica nivelul de predare, îi ajută pe profesori să-și facă treaba eficient și nu să-i înlocuiască. De asemenea, este vital să recunoaștem că profesorii sunt cei care ar trebui să faciliteze aceste procese de instruire într-un mediu de tehnologie educațională.

Dacă școlile au decis să adopte tehnologia mobilă ca strategie în cadrul culturii lor educaționale, atunci integrarea ei eficientă în curriculum ar trebui să devină o prioritate.

Profesorul are un impact direct asupra realizării elevilor de aceea sunt tot mai așteptați să folosească practici de tehnologie integrată în sălile de clasă pentru a ajuta elevii să învețe mai bine. Această nevoie este accentuată de recenta pandemie COVID-19, trecând mediul fizic de învățare într-un spațiu virtual. Mai mult, profesorii acționează ca planificatori, inițiatori, constructori climatici, facilitatori și ghizi și sunt esențiali pentru interpretarea și implementarea oricărui curriculum, motiv pentru care investițiile în formarea și dezvoltarea profesorilor devin imperative.

Puterea tehnologiei digitale va permite profesorului digital să răspundă nevoilor individuale ale cursanților și va permite accesul la materiale de învățare de oriunde și oricând pentru învățarea pe tot parcursul vieții. De asemenea, rolul lor se va schimba de la predare la facilitare.

Cu toate acestea, pentru ca acestea să aibă loc, sistemul de învățământ trebuie transformat pentru a integra utilizarea tehnologiei digitale pentru predare și învățare. Profesorii digitali sunt acei profesori care folosesc noile tehnologii pentru a îmbunătăți metodele tradiționale de predare.

Există platforme care permit profesorilor să combine cu ușurință jocul real și cel digital în sălile lor de clasă. Elevii sunt mai motivați să învețe și să descopere concepte noi în timp ce se distrează pe un ecran, întrucât aceasta este lumea în care cresc, motivația elevilor este una dintre provocările pe care profesorii trebuie să le facă față în fiecare zi în clasă.

Noile tehnologii au devenit o parte fundamentală a vieții noastre, fiind introduse în educație ca o completare a metodelor tradiționale de predare. Folosim telefoane mobile pentru

absolut orice. În plus, este foarte important ca elevii să învețe cum să le folosească, deoarece contactul cu ele în viața de zi cu zi este inevitabil.

Acestea sunt încă un instrument pe care vor trebui să îl stăpânească atunci când vor crește și vor fi în lumea muncii. Cu ajutorul instrumentelor digitale, elevul învață într-un mod mai distractiv și mai plăcut. Prin urmare, va fi mai motivat și îi va fi mai ușor să atingă obiectivele pe care profesorul și le-a stabilit în planificarea sa didactică.

Pe de altă parte, profesorul poate crea conținutul, adaptându-se nevoilor și capacităților fiecărui elev deoarece fiecare învață într-un ritm diferit. În plus, cel mai mare avantaj pe care îl găsim astăzi este că noile tehnologii favorizează învățarea digitală. Elevul învață să le folosească, întotdeauna într-un mod adecvat și sigur. Curiozitatea, creativitatea și imaginația copiilor sunt stimulate prin combinarea jocului real cu cel digital.

Profesorii ar trebui să vadă utilizarea tehnologiei digitale ca o modalitate de a ajunge elevii care nu erau accesibili în vechiul sistem educațional și de a oferi educație pentru toți.

Utilizarea metodelor digitale emergente va satisface nevoile generațiilor actuale și viitoare de elevi care se simt confortabil folosind tehnologia. Sunt necesare mai multe cercetări pentru a dezvolta tehnologii digitale de învățare adecvate pentru ca profesorul să fie un facilitator eficient al învățării.

Cu tehnologiile emergente și inteligența artificială, sistemul educațional va reuși să răspundă nevoilor individuale ale elevilor, astfel încât educația să poată fi oferită tuturor.

BIBLIOGRAFIE

Adami, E., *Mobile media, mobile texts: Assessing the abilities needed to communicate and represent in the contemporary Media landscape*, International Journal of Mobile and Blended Learning*, 2*(3), 2010, pag. 42–50.

ADAPTAREA DEMERSULUI DIDACTIC LA MEDIUL ONLINE

Prof. Violeta Simona Bucur
Prof. Georgiana Beatrice Manta
Școala Gimnazială Nr. 4 „Elena Donici Cantacuzino”
Pucioasa, jud. Dâmbovița

În anul școlar precedent, trecerea bruscă de la predarea într-o sală de clasă tradițională la învățarea într-un mediu complet virtual a reprezentat o experiență nouă atât pentru noi, profesorii, cât și pentru elevii noștri, punându-ne în fața mai multor provocări, iar abilitatea de adaptare a jucat un rol important în realizarea demersurilor didactice. Deseori ne-am simțit asemenea unor exploratori aflați în căutarea Nordului pe nisipuri mișcătoare.

În prezent, putem afirma că ne aflăm în a doua fază acestei tranziții, care aduce provocări privind îmbunătățirea experienței online a elevilor și a profesorilor, dintre care amintim: crearea unor resurse didactice autentice și relevante pentru învățare, conectate la viața reală, utilizarea eficientă a resurselor multimedia, aplicarea unor strategii de menținere a motivării și a implicării elevilor din spatele unui computer, crearea de conținut digital de către elevi, individual, dar și colaborativ, facilitarea reflecției elevilor asupra propriei învățări, oferirea și obținerea feedback-ului și, mai ales, crearea unei comunități puternice de învățare online. Este o perioadă în care căutăm în continuare Nordul, dar începem să simțim ușor pământul sub picioare, fiindcă avem experiență mai bogată în utilizarea dispozitivelor și a diferitelor aplicații digitale.

În cele ce urmează, evidențiem importanța **adaptării** demersului didactic la specificul mediului online, prezentând o structură a lecției, un tip de activitate diferențiată și câteva aplicații digitale folosite la clasă, care stimulează învățarea relevantă, implicarea și reflecția elevilor asupra celor învățate.

Astfel, practica ne-a demonstrat că o lecție online care conduce la realizarea obiectivelor propuse are o **structură simplă, clară și concentrată**, cadrul E-R-R, specific dezvoltării gândirii critice, fiind potrivit și mediului virtual. Prima etapă este **captarea atenției/evocarea**, reprezentând momentul de conectare (tehnic și emoțional) realizat printr-o activitate de energizare sau de brainstorming, prin prezentarea unei imagini sau audierea unei melodii etc. Se poate face reflecție asupra lecției anterioare sau verificarea temei pentru acasă și se anunță titlul lecției și obiectivele acesteia. A doua etapă este **realizarea sensului**, prin care se realizează dirijarea învățării și exersarea. A treia etapă o reprezintă **reflecția și transferul** în viața reală, putând fi folosite resurse adiționale și/sau tema pentru acasă.

Pentru a ne asigura că elevii sunt implicați activ, este necesar să repartizăm echilibrat momentele de livrare a conținutului, cele de interactivitate și cele de reflecție, de exemplu, 10 minute de prezentare a informațiilor sunt urmate de activități interactive. Discuțiile, sondajele online, întrebările cu răspunsuri deschise (precum cele din ”Roata întrebărilor”) și acordarea de timp elevilor pentru a reflecta sunt modalități simple de a stimula implicarea și de a consolida noțiunile sau deprinderile. Utilizarea regulată a acestor activități ne poate ajuta să identificăm

neclaritățile, dificultățile elevilor, conceptele care trebuie reluate sau aspectele ce pot fi îmbunătățite. Adaptarea curriculumului, livrarea acestuia prin activități colaborative și cunoașterea ”pulsului” elevilor prin aplicarea regulată de chestionare sau sondaje online ne ajută să le creăm acestora sentimentul de apartenență la comunitate.

În plus, acordarea unor sarcini de lucru diferențiate îi stimulează pe elevi să se implice, să-și formeze abilități de învățare autonomă și le conferă o mai mare încredere de sine, mai ales dacă acestea sunt prezentate sub formă de joc. Un exemplu de oferire a opțiunii unei evaluări deschise, în cadrul căreia elevii aleg dintr-o gamă de posibile misiuni de finalizat, este **panoul cu alegeri**, care include sarcini de lucru cu nivel diferit de dificultate. Drept urmare, toți elevii, indiferent de stilul de învățare, vor fi capabili să dobândească abilitățile și învățarea de care au nevoie.

Realizarea unui panou cu alegeri într-un document de tip Google Prezentare este simplă. În primul rând, planificăm cel puțin nouă sarcini de lucru adecvate competențelor specifice din programa școlară, care să respecte specificul elevilor și Taxonomia lui Bloom. Fiecărei cerințe i se atribuie apoi un punctaj în funcție de nivelul de dificultate sau de muncă necesar pentru a o finaliza. Elevii trebuie să obțină un anumit număr de puncte prin sarcinile de lucru alese.

Panoul cu alegeri

Sarcina de lucru *Compară*

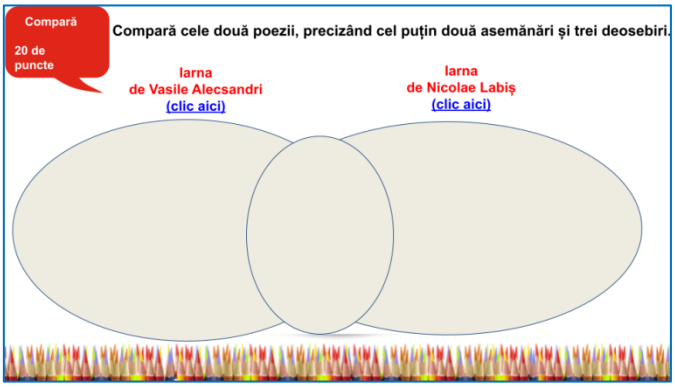

În această perioadă a învățării online, am utilizat o serie de aplicații digitale pentru a face învățarea copiilor mai atractivă, interactivă, provocatoare, cu feedback imediat. Printre cele mai folosite, accesibile și îndrăgite de aceștia au fost:

Numele aplicației și link:	**Etapa de lecție online în care se poate folosi:**	**Avantaje:**	**Imagini:**
Harta mentală https://coggle.it/	Realizarea sensului	- Stimulează creativitatea, procesele de analiză, sinteză, comparație. - Economisește timpul elevilor. - Are un aspect grafic plăcut. - Pot fi făcute ușor modificări. - Permite lucrul colaborativ.	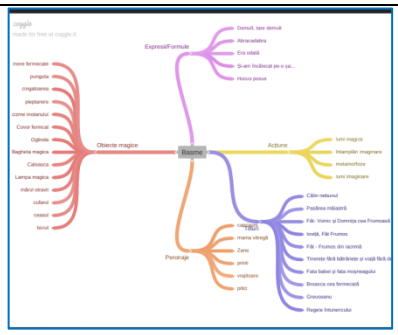
Banda desenată https://www.makebeliefscomix.com/Comix/ https://www.storyboardthat.com/ro/comic-maker	Realizarea sensului Reflecția, transferul în viața reală	- Stimulează creativitatea. - Implică procesul de selecție. - Economisește timpul elevilor și le dezvoltă abilitățile digitale.	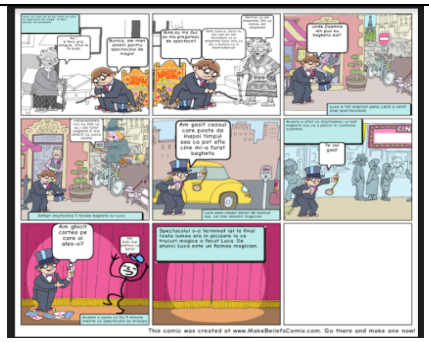
Cvintetul http://www.readwritethink.org/classroom-resources/student-interactives/theme-poems-30044.html	Reflecția, transferul în viața reală	- Stimulează creativitatea, capacitatea de analiză, sinteză. - Oferă elevilor un element grafic atractiv, corelat cu tema cvintetului.	
Diamantul http://www.readwritethink.org/classroom-resources/student-interactives/diamante-poems-30053.html	Realizarea sensului	- Implică procese de analiză și sinteză. - Oferă elevilor explicațiile necesare, etapele de realizare. - Poate fi utilizat la lecțiile despre adjectiv, verb- modul gerunziu, caracterizarea unui personaj literar sau a unei personalități din alt domeniu.	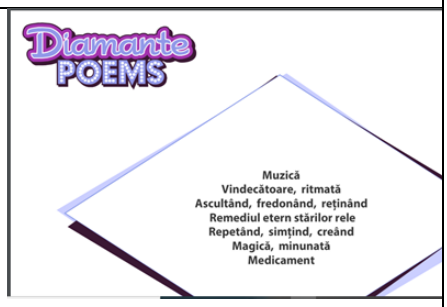

Kahoot https://kahoot.it/	Reflecția, transferul în viața reală	- Este un joc interactiv, cu feed back imediat, care stimulează elevii să lucreze rapid, să gândească, să aprofundeze conținuturi predate. - Pot fi preluate din banca de date deja existentă o serie de jocuri create de alți profesori pe diferite teme. - Rezultatele oferă rapoarte complete pentru profesor, în vederea unor remedieri rapide, aplicate pe nevoile fiecărui elev/ colectiv.	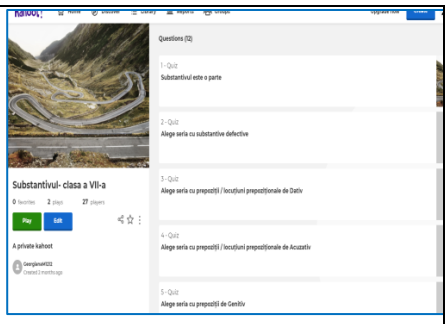
Fișe de lucru interactive https://www.liveworksheets.com/vg1395912nt	Reflecția, transferul în viața reală	- Această aplicație permite aprofundarea unor conținuturi la diferite discipline, oferind feedback imediat elevilor. - Pot fi construite pe niveluri de învățare diferite, pentru tratarea diferențiată. - Pot fi preluate din banca de date deja existentă o serie de jocuri/ fișe create de alți profesori pe diferite teme.	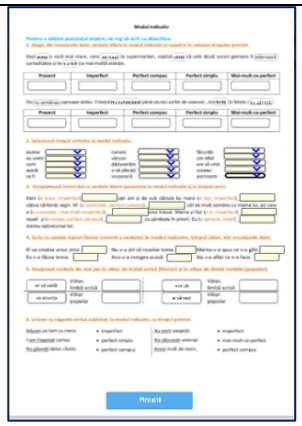
Formulare Google Forms https://docs.google.com/forms/d/1Qxd6DqpMwj7WXP7H-rmaz92O5hwhXz6StFUa8vePrEk/edit	Reflecția, transferul în viața reală	- Această aplicație permite adaptarea evaluării la specificul fiecărui colectiv, ritm de lucru. - Rezultatele oferă rapoarte complete pentru profesor, în vederea unor remedieri rapide, aplicate pe nevoile fiecărui elev/ colectiv.	
Diagrama Venn digitală	Realizarea sensului Reflecția, transferul în viața reală	- Dezvoltă elevilor capacitatea de sinteză, analiză, comparare. - Dezvoltă elevilor deprinderile digitale. - Poate fi realizată colaborativ. - Are un aspect grafic atractiv.	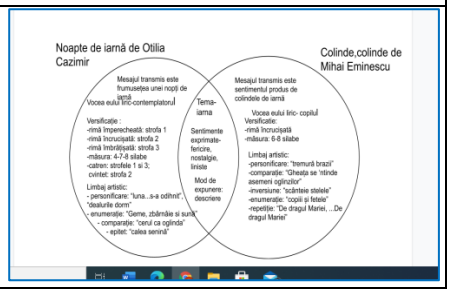

Jocuri sau fișe de lucru digitale https://wordwall.net/	Captarea atenției Realizarea sensului Reflecția, transferul în viața reală	- Pot fi preluate din banca de date deja existentă jocuri create de alți profesori pentru toate aceste etape ale lecției, dând un caracter activ lecției. - Oferă feedback imediat. - Pot fi reluate pentru a obține rezultate îmbunătățite ca timp și rezultat.	
Jamboard https://jamboard.google.com	Captarea atenției Reflecția, transferul în viața reală	- Aplicația permite lucrul colaborativ. - Are un aspect vizual atractiv. - Dezvoltă competențele digitale ale elevilor. - Oferă un spațiu de lucru mare în care se pot desfășura simultan diferite activități cu contribuția mai multor elevi.	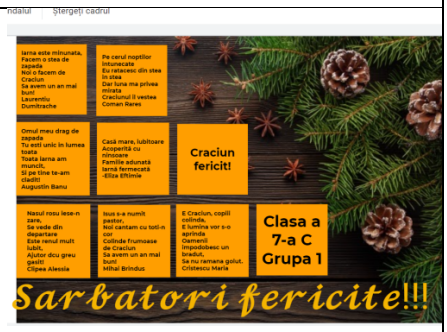
Mentimeter https://www.mentimeter.com	Captarea atenției Reflecția, transferul în viața reală	- Aplicația permite elevilor să completeze simultan. - Stimulează reflecția, analiza, sinteza. - Are aspect atractiv. - Esențializează o temă. - Este o aplicație care furnizează procente cu privire la opinia despre o temă în dezbatere. - Este o aplicație care poate fi utilizată la secvența de evaluare formativă.	

În concluzie, mediul virtual oferă numeroase instrumente care facilitează învățarea autentică și implicarea activă a elevilor, iar capacitatea de adaptare a profesorului la acest context provocator are un rol esențial în realizarea unui demers didactic de calitate.

BIBLIOGRAFIE

Phil Beadle, *Cum să predai. Strategii didactice,* Editura Publishing House, București, 2020.

ȘCOALA ACTUALĂ - ÎNTRE PREZENȚA ÎN CLASĂ ȘI CEA ÎN ON-LINE

prof. Magdalena Albinița Buzea
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu"
Vălenii de Munte, jud. Prahova

INTRODUCERE

Începând cu luna martie a anului 2020, școala actuală a fost supusă unor încercări de neimaginat, încercări resimțite major atât de către copii, cât și de către cadre didactice și părinți. Pendulând permanent între prezența în clasă și cea în on-line, cu posibilități de interacțiune reală mult diminuate, elevii și profesorii au fost puși forțat în fața unor provocări fără precedent în istoria pedagogiei contemporane. Iată de ce este nevoie de reunirea eforturilor tuturor celor implicați pentru a trece cu bine peste această perioadă grea, iar Simpozionul Național *Colocviile Haretiana,* cu tematica „Profesorul digital, promotor al educației de calitate", reprezintă unul dintre demersurile salutare ale celor care au hotărât să facă ceva constructiv în acest sens.

CUVINTE-CHEIE: ***soluție on-line, învățarea la distanță, stratagii & tehnici didactice, platforme, ludic, motivare, proxemică.***

PREMISE

Lucrarea are la bază experiența procesului de predare-învățare-evaluare din a doua parte a anului 2020 și din anul școlar în curs și pornește de la premisa că stă în puterea și voința noastră să ne adaptăm și să găsim mijloacele potrivite ca elevii noștri să aibă cât mai puțin de suferit în acestă perioadă grea pentru întreaga omenire. Am evidențiat, în acest sens, principale avantaje și dezavantaje ale soluției on-line, utilizând stratagii și tehnici didactice compatibile cu învățarea la distanță, pe diferite platforme. De asemenea, am subliniat importanța ludicului pentru motivare în procesul de învățare și ce aduce nou în privința proxemicii comunicarea în on-line. Consider că ultimul aspect menționat reprezintă și ceea ce aduce nou lucrarea de față ca informație de utilitate pentru participanții la simpozion și pentru cititorii interesați.

ȘCOALA ACTUALĂ - ÎNTRE PREZENȚA ÎN CLASĂ ȘI CEA ÎN ON-LINE

Dreptul la educație al elevilor nu poate fi contestat și pandemia a cauzat, spre supărarea tuturor, situații neobișnuite și greu de gestionat. Nu este însă mai puțin adevărat că „soluția on-line", văzută ca soluție de rezervă, are și unele avantaje care trebuie luate în seamă. Mai ales fiindcă experiența forțată de digitalizare și apelul la facilitățile on-line vor determina ca, pe viitor, învățarea să păstreze utilizarea în mai mare măsură a mijloacelor tehnice. Nu ne dorim și nu este posibil ca ele să înlocuiască prezența în clasă, dar recunoaștem că o valorificare mai bună a acestora în procesul de învățământ ar putea crește motivația elevilor noștri.

Dintre ***avantajele*** lucrului în on-line putem menționa:

- ✓ interacţiunea pe mai multe niveluri (participant – participant; participant – material; participant – cadru didactic), ceea ce permite mai buna punere în valoare a materialelor utilizate în activitatea didactică;
- ✓ accesul la informaţiile cele mai noi și posibilitatea interacțiunii cu cei mai buni specialiști ai domeniului, care în alte condiții nu ar fi putut intra în relație cu unele categorii de persoane, mai ales cu cele din zone greu accesibile;
- ✓ dobândirea de noi cunoştinţe, învăţarea continuă, utilizarea unor metode noi şi eficiente de învăţare şi colaborare, descoperite în diverse țări, care devin astfel accesibile din orice colț al lumii;
- ✓ favorizarea creativității și a unor noi interpretări;
- ✓ permiterea accesului la noile competențe cerute de viața modernă, prin contribuția la dezvoltarea competenței-cheie „a învăţa să înveţi", pregătind învăţarea pe parcursul întregii vieţi, deprinderi de management al cunoştintelor, cum ar fi căutarea, selectarea şi sintetizarea informaţiilor şi soluţiilor;
- ✓ centrarea pe cel care învață;
- ✓ posibilitatea colaborării și învaţării împreună a participanților;
- ✓ accesibilitate, prin accesul în timp real la cunoştinţe, de oriunde şi din orice locaţie, cu condiția existenței internetului;
- ✓ excluderea cheltuielilor pentru deplasare, favorizând astfel câștigul de timp prin neîntreruperea activității profesionale curente și posibilitatea folosirii eficiente a timpului suplimentar obținut;
- ✓ asigurarea unui confort datorat lucrului/învățării într-un mediu cunoscut, lipsit de surse stresoare;
- ✓ posibilitatea învăţării atât în mod sincron, cât și în mod asincron;
- ✓ posibilitatea de a organiza conținutul pe subiecte, nu pe grupe de vârstă;
- ✓ creșterea retenţiei, pentru că învăţarea, ca act social, este eficientizată prin colaborare și comunicare în grup;
- ✓ materialul poate fi personalizat în funcție de cunoştinţele şi experienţa celui care învață;
- ✓ oferirea posibilității instruirii continue;
- ✓ flexibilitate, prin facilităţi de înregistrare și vizionare și mai târziu a unor materiale;
- ✓ posibilitatea monitorizării progresului, testare automată;
- ✓ profesorul se poate adresa unui număr mult mai mare de elevi;
- ✓ existența posibilității modificării informației difuzate;
- ✓ oferă o capacitate mare de stocare;
- ✓ interacțiunea cu profesorul este mai liberă, mai lipsită de constrângeri;
- ✓ elevii pot învăța în ritmul propriu;
- ✓ oferă cadrului didactic posibilități lărgite de a evalua și a realiza statistici, de a stabili clasamente etc., de a oferi feedback rapid și permanent;
- ✓ reducerea costurilor de distribuție a materialelor;
- ✓ posibilitatea de a măsura eficacitatea programului prin urmărirea activității pe platformă a elevilor.

Există însă și ***dezavantaje*** atunci când apelăm la „soluția on-line", care în egală măsură nu trebuie neglijate. Acestea demonstrează că forma de educație care îi avantajează cel mai mult pe elevi, permițându-le să se dezvolte armonios, rămâne cea care presupune prezența fizică într-un colectiv, utilizarea facilităților tehnologiei aducând numai o plus valoare necesară în condițiile unei lumi în veșnică transformare și modernizare. Astfel, putem identifica printre dezavantaje:

- ✓ pregătirea mai costisitoare (profesor, persoane specializate în web design, design instrucțional);
- ✓ condiționarea existenței unor dispozitive corespunzătoare și a conexiunii la internet rapide;
- ✓ necesitatea experienței elevilor în domeniul lucrului cu calculatorul;
- ✓ oferă posibilitatea elevilor de a evita prezența la ore prin închiderea camerei, pretextând că nu au conexiune la internet sau au diferite defecțiuni ale dispozitivelor (nu funcționează microfonul, camera, nu au programe instalate etc.);
- ✓ lipsa interacţiunilor directe, extrem de importante pentru socializare;
- ✓ imposibilitatea livrării unor conținuturi prin intermediul platformelor de eLearning;
- ✓ necesitatea unei motivații puternice pentru a participa la cursurile on-line;
- ✓ reducerea capacității de exprimare, accentuarea gradului de dezumanizare;
- ✓ apariția unor impedimente/greutăți în a asigura o evaluare corectă, care să reflecte numai contribuția celui ce învață.

PROVOCĂRI ALE „SOLUȚIEI ON-LINE"

S-a încercat, de aceea, păstrarea de către autorități a unui echilibru între asigurarea prezenței în sala clasă și cea în on-line, atât cât a fost posibil în situația creată de această nedorită pandemie. Ca dascăli, la rândul nostru, ne-am pus întrebarea ce stratagii sau tehnici didactice sunt cele mai potrivite pentru învățarea la distanță?

Răspunsul nu este deloc ușor. Personal, consider că soluția constă în îmbinarea interacțiunii directe și a celei prin intermediul platformelor (Zoom, Meet etc.) cu utilizarea diverselor resurse ale mediului on-line, în special a acelora bazate pe aspectul ludic.

Cele mai mari provocări sunt legate de motivarea elevilor neimplicați/ apatici/ dezinteresați. Desigur, pornim de la premisa că există onestitatea celui care învață, dorința sinceră de implicare și de participare, seriozitatea. Un alt aspect important ține de respectul reciproc al tuturor celor implicați în procesul de învățare, indiferent unde se produce aceasta.

O altă problemă în relația cadrului didactic cu elevii săi este cea legată de proxemică, termen care are un loc aparte în comunicare. Wikipedia definește **proxemica** ca fiind „domeniul care se ocupă cu **limbajul distanțelor** și se referă la semnificația distanței pe care fiecare persoană o păstrează, una față de cealaltă, sau față de animale sau de obiecte". Se știe că nevoia de spațiu personal variază în funcție de diferiți factori (persoană, profesie, popor, context social etc.).

Dificultatea în cazul interacțiunilor în on-line este legată de fatul că cele patru zone și distanțe interpersonale: zona intimă, zona personală, zona socială și zona publică, pe care părintele proxemicii, E. T. Hall, le explică distincte, se contopesc acum într-una singură, în spatele unui

ecran. De aceea, este greu să „cititim" intenția celuilalt de a vorbi, există evidente dificultăți în acordarea de feedback, reacțiile se primesc cu întârziere, iar concentrarea și atenția sunt diminuate. Situația poate fi rezolvată prin exprimarea clară, succintă, adresarea de întrebări, ascultare activă, cererea și oferirea permanent de feedback, empatizarea cu cei de dincolo de ecran. De asemenea, valorificarea învățării prin joc, prin utilizarea diferitelor aplicații (de pildă, aplicațiile Google), învățarea prin proiecte reprezintă soluții verificate care mi-au demonstrat că trebuie doar voiță și dorință de implicare.

CONCLUZII

Interacțiunea în on-line are, pe lângă avantaje, anumite neajunsuri. De aceea, o vom privi ca pe o „soluție de rezervă" și nu ca pe una pe termen lung. Rolul dascălului rămâne, ca de obicei, unul major, în care empatia, deschiderea, disponibilitatea de a gestiona disconfortul camerelor închise și de a inventa alternative reprezintă tot atâtea dovezi că ne-am ales această meserie ca pe o menire și din dragoste pentru copii.

WEBOGRAFIE

https://ro.wikipedia.org/wiki/Proxemic%C4%83

ABORDARE TRANSDISCIPLINARĂ ÎN CONTEXT DIGITALIZAT

Prof. Corina Maria Buzoianu
Colegiul Național „Spiru Haret"
București

Conceptul de transdisciplinaritate a apărut în jurul anilor 1970, în lucrările unor cercetători precum: Jean Piaget, André Lichnerowicz și Eric Jantsch, din nevoia de a transcende limitele metodologice ale disciplinarității, interdisciplinarității sau ale pluridisciplinarității, de a descoperi „ceea ce se află, în același timp, între discipline, înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină".[1] Dintre cei trei autori menționați, J.Piaget se apropie cel mai mult de sensul actual al transdisciplinarității, surprinzând două dintre semnificațiile prefixoidului *trans*-: „între" și „înăuntru".

Viziunea asupra praxisului educaţional a suferit modificări importante, atât la nivel macrostructural, cât şi la cel microstructural. Conceptele puse în circulație în literatura de specialitate sau în programele școlare sunt: predarea integrată, abordarea unor strategii complexe de instruire, organizarea modulară, inter- și transdisciplinară a conținuturilor (în nota de prezentare a programei școlare de limba și literatura română – clasa a XII-a - se precizează: „deschidere spre abordările inter- si transdisciplinare") , îmbogățirea repertoriului metodologic al profesorului cu metode de stimulare a gândirii critice și a creativității etc. În locul abordării liniare, logocentrice şi magistrocentrice a procesului tradiţional de predare, profesorii au posibilitatea de a recurge la câteva paradigme didactice „deschise" foarte eficiente, focalizate pe următoarele componente: transparentizarea scopurilor şi a strategiilor didactice în raport cu elevii, asigurarea continuităţii în noile achiziţii prin relaţionarea cu cele însuşite anterior şi valorificarea acestora în contexte cât mai diversificate, precum şi accentul pus pe caracterul formativ al învăţării prin dezvoltarea conceptului-cheie de competenţă, înţeles ca *modus operandi*, ca ansamblu integrat al celor trei niveluri de cunoştinţe: *savoir* („a-şti-că"), *savoir-faire* („a-şti-cum") şi *savoir être* („a-şti-să-fii").[2] Cele trei modele de structuri didactice deschise[3] care au stat la baza majorităţii aplicaţiilor şi exemplelor de inserţie a mijloacelor de instruire secvenţială sau integrală în cadrul lecţiilor de literatură din acest capitol sunt:

1. modelul *învăţării directe sau explicite* (J. Giasson, 1991) ce include conţinuturile în aria de interes a elevilor şi explicitează strategiile procesului de învăţare;
2. modelul *Ştiu – Doresc/ Vreau să ştiu - Am învăţat* (impus de Donna Ogle, 1986) ce înscrie învăţarea noilor conţinuturi în lanţul continuu al aprofundării unor probleme;
3. modelul *Evocare - Configurare/Realizare a sensului - Reflecţie* (impus de J.L.Meredith şi K.S.Steele în 1997 în cadrul programului LSDGC - Lectura şi Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice) care înscrie noile conţinuturi în sfera cunoştinţelor pe care

[1] Basarab Nicolescu, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Editura Polirom, Iasi, 1999, p.19;
[2] Alina Pamfil, p. 37-38. *Savoir* corespunde cunoştinţelor, *savoir faire*, capacităţilor iar *savoir etre*, atitudinilor (vezi p. 67);
[3] *Idem*, p. 46

elevii le deţin deja, pe de o parte, şi conferă un loc important reflecţiei asupra problemelor asimilate, pe de altă parte.

Prin comparaţie cu modelul tradiţional al desfăşurării lecţiei, modelele „deschise“ oferă multiple avantaje:[4]

- lasă să se întrevadă întregurile pentru că încadrează activităţile de structurare şi de comunicare în durata procesului învăţării, precum şi în sfera de interes a elevilor;
- permit înţelegerea modului în care înţelegerea şi învăţarea au loc deoarece fac vizibile nu numai momentele lecţiei, ci şi orientarea şi etapele procesului învăţării;
- cele trei modelele sunt compatibile, putând fi alternate sau combinate atât între ele, cât şi cu tiparul tradiţional;
- sunt plastice: pot fi aplicate unei singure lecţii, extinse la nivelul unei unităţi de învăţare sau al materiei pe un întreg an de studiu.

Avantajul major al modelului structural **Evocare - Realizare a sensului – Reflecţie** este acela de a accentua caracterul procesual al învăţării şi necesitatea de a integra învăţarea în orizontul cunoştinţelor şi preocupărilor elevilor. Acest model reprezintă paradigma optimă pentru dezvoltarea gândirii critice[5] a elevilor şi poate fi redat grafic prin următoarea schemă, care se respectă şi în cadrul lecţiei pentru o eficientă (auto)monitorizare a înţelegerii elevilor:

Evocare (ce se ştie din lecţiile anterioare despre subiect)	**Realizare a sensului** (ce se învaţă nou despre subiect)	**Reflecţie** (ce am învăţat, cum explic şi cum corelez noile cunoştinţe cu cele anterioare)

Abordarea din perspectivă transdisciplinară a unui text suprarealist, în contextul școlii on-line, este posibilă grație instrumentelor care există la ora actuală. De pildă, pentru o lecție al cărei subiect este „Suprarealismul. *Oglinda oarbă* de Gellu Naum“ (clasa: a XII-a), prin intermediul unor mijloace precum: Google Classroom, Google Meet,, slideshow (audio-video), albume de artă suprarealistă (în format digital), *Jamboard*, se creează cadrul noii învățări prin introducerea elevilor în atmosfera universului poetic („Evocarea“). Astfel, se creează context favorabil înțelegerii conceptului de operă suprarealistă, ce presupune renunțarea la orice fel de prejudecăți. Prin aplicarea demersului transdisciplinar, elevii au acces la esența fenomenelor, la „ceea ce se află, în același timp, între discipline, înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină“. Dacă cercetarea disciplinară se referă la un nivel de Realitate, cercetarea transdisciplinară are în vedere relația dinamică ce există simultan între mai multe niveluri de Realitate. Învățarea prin intermediul tehnologiei servește transdisciplinarității, subiectul (elevul) având acces, simultan, în mai multe lumi. Din punct de vedere al aspectului perceptiv, Subiectul prezintă, la rândul său, mai multe niveluri de Realitate (percepție) care se intersectează cu lumile virtuale în care pătrunde.

[4] *Idem*, pp. 46-47

[5] În *Sisteme de instruire alternative şi complementare*, p. 24, Ioan Cerghit punctează principalele caracteristici ale acestui tip de gândire: capacitatea exploratorie; capacitatea de a identifica şi rezolva probleme; capacitatea de a crea şi inventa soluţii ingenioase; învăţare axată pe probleme, deduse din situaţiile trăite ivite în practică; vizează cunoştinţe de tip integrat; presupune atitudini pluri şi interdisciplinare, capacitatea de anticipare, de iniţiativă şi creativitate etc.

Dezvoltarea unei metodologii transdisciplinare și a unui model transdisciplinar al Realității a fost realizată de către un specialist în fizica particulelor: Basarab Nicolescu. Abordarea transdisciplinară ține cont de complexitatea Realității, conștientizând faptul că aceasta nu va putea fi niciodată cunoscută în întregime. De aceea, receptarea textului naumian, ar putea fi precedată de analizarea a două tipuri de imagine:

1. *integrală* (faza iniţială a receptării vizuale inocente, de familiarizare cu un obiect estetic prin intermediul reproducerii vizuale). În această fază, a receptării inocente a receptării imaginii, elevii sunt stimulaţi să îşi comunice impresiile declanşate de vizualizare.
2. *decompozabilă* cu ajutorul opţiunilor grafice de care dispune calculatorul (faza receptării sistematice) în vederea realizării eficiente, direct pe imagine, a analizei tabloului. În faza receptării analitice, se optează pentru intervenţia grafică pe imagine cu ajutorul instrumentarului disponibil (shapes) în programul Windows. Computerul își probează potenţialul psihopedagogic dublu: a) permite accesul la o valoare culturală de referinţă din istoria artei (tabloul lui Salvador Dali); b) furnizează instrumente de operare analitică pe suprafaţa imaginii, fără a o distruge sau a-i afecta integralitatea, asigurând trasparentizarea învăţării.

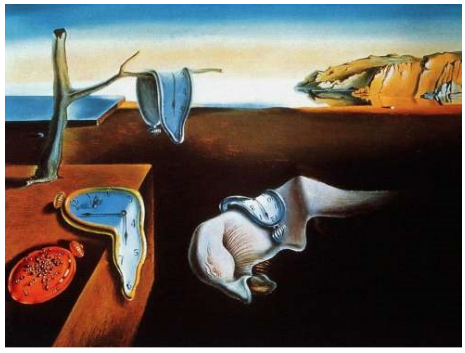
Salvador Dali, Persistenta memoriei

Elevii au acces, astfel, la text, la imagine şi la structura internă a acesteia. Pe baza întrebărilor şi a observaţiei dirijate, se pot trasa liniile de delimitare a componentelor tabloului şi de orientare spaţială a privitorului.

În etapa finală a unei astfel de lecții („Reflecție”), prin intermediul unui *slideshow* cu reproduceri ale unor tablouri suprarealiste (Victor Brauner, René Magritte, Salvador Dalí, Yves Tanguy, Joan Miró, Paul Klee), elevii au oportunitatea de a exersa gândirea analogică şi creativă prin demonstrarea abilităţilor de transfer între domenii artistice diferite (literatură, pictură), selectând imaginea care se potriveşte cel mai bine imaginarului configurat de Gellu Naum în câteva texte poetice: *Torsiunea lui Möbius, Oglinda oarbă, Crusta, Îți faci vânt cu propria-ți figură, Nigredo*. Evident, în momentul alegerii, „legăturile“ există. Poate o sarcină mai dificilă e aceea de a argumenta opțiunea, însă pot fi avute în vedere aspect precum: Joan Miró - principalul argument ar viza înrudire cu arta preistoriei, hieroglifele (*Nigredo*); Brauner - deoarece redă o realitate psihică profundă, obscură, sustrasă legilor spaţiale şi temporale obişnuite, exterioare, perceptibile, unde refacerea „legăturilor uitate“ e posibilă.

Strategia analogică creează un climat de învăţare activă, de comunicare didactică productivă şi de exersare a capacităţilor elevilor de argumentare atât a propriilor impresii sau puncte de vedere, cât şi a gusturilor estetice. Școala on-line, prin accentul pus pe integrarea tehnologiei în activitatea didactică, permite o altă deschidere spre învățare, capabilă a forma competențele-cheie („aplicabile într-o varietate de contexte și într-o varietate de combinații; se interconectează și se întrepătrund prin faptul că elemente componente ale unora dintre competențe sprijină dezvoltarea elementelor altor competențe“)[6].

[6] *Repere pentru proiectarea, actualizarea şi evaluarea Curriculumului national* (disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/DPC_31.10.19_consultare.pdf)

„PRIETENIE PRINTRE FILE" – READING CLUB

Prof. Monica Iuliana Onica
Bibliotecar Florina Adela Cojocaru
Colegiul Național „Spiru Haret"
Tecuci, jud. Galați

Motto: „Trăim atâtea vieți câte cărți citim" (Mario Vargas Llosa)

Suntem ceea ce citim, iar atunci când citim se produc câteva transformări în lumea noastră interioară, ce duc la metamorfoza întregii ființe: îmbunătățirea nivelului de inteligență cognitivă, reducerea anxietății, construirea stimei de sine, dezvoltarea creativității și imaginației, cultivarea inteligenței relaționale, pentru că… ce altceva este cititul, dacă nu un dialog între mintea ta și mintea autorului, între sufletul tău și sufletul autorului?

Promovarea lecturii cărților reprezintă o soluție alternativă la problemele și provocările generației digitale. Credem asta cu tărie, și, prin urmare am hotărât să facem ceva activ în legătură cu acest lucru, un PROIECT prin care să trezim în sufletul copiilor bucuria lecturii. Cititul aduce bucurie. Este, însă, o plăcere solitară. În schimb, într-un club de lectură, poți schimba păreri și impresii cu alții.

Așa că, ne propunem să descoperim entuziasmul lecturii, în CLUBUL de LECTURĂ româno-englez – „Prietenie printre file".

În cadrul clubului, toți iubitorii de lectură au prilejul să poarte un dialog viu prin care se pot pune întrebări, se pot da răspunsuri, se pot face interpretări ale textelor citite, se poate lectura sau pur și simplu se poate asista la toate aceste dezbateri.

Va fi o aventură în țara magică a lecturii interactive, unde copiii, iubitorii de lectură, sau, pur și simplu, curioșii, vor învăța să își elibereze creativitatea prin intermediul diferitelor activități pregătite special pentru ei.

Vom realiza videoclipuri sau mini-documentare ce au ca subiect cărțile, citim, povestim, intrăm în rolul personajelor, scriem în propriul JURNAL de LECTURĂ. Și de ce nu, ne simțim parte dintr-o comunitate frumoasă, alături de care putem crește împreună, învățând unii de la ceilalți.

Elevii se pun la curent și cu noutățile în limba engleză ale editurilor, pot participa la concursul **organizat și desfășurat de Centrul de Carte Fischer International**, unde pot alege ce doresc să citească dintr-o varietate de subiecte și genuri, de la povești clasice la bestseller-uri contemporane sau de la unii dintre cei mai buni autori sau personaje din lume la povești moderne, iar la final, vor fi și premiați.

Totul, și cărțile și discuțiile, sunt și în limba engleză, iar beneficiile de care elevii se bucură sunt atât lingvistice, cât și culturale.

O primă tematică pentru book club am desfășurat-o online în cadrul programului național „Școala altfel”, și cu această ocazie, iubitorii de lectură, fie ei elevi, cadre didactice, invitați, au avut prilejul de a se exprima liber, de a împărtăși idei și experiențe, și de a descoperi autori și personaje, genuri literare etc.: „The Dead Poets Society” (Cercul Poeților Dispăruți), o invitație într-un univers fascinant al lecturii. Am vizionat secvențe din film, o dramă foarte emoționantă despre valoarea morală, axată pe experiența de viață a unui grup de elevi, experiență care se schimbă radical odată cu apariția noului lor profesor de engleză dl Keating, care reușește să-și inspire elevii prin metode neconvenționale pentru a îndrăgi poezia.
„Dead Poets Society” este un film în care se promovează valori pe care deseori le uităm sau nu punem preț pe ele, precum romantismul, frumusețea, poezia, dragostea dar și un film care pe tot parcursul lui, a avut ca idee principală îndemnul de a trăi momentul, pentru că într-o bună zi toți vom înceta să mai existăm. (J.Keating: ”Listen, you hear it? Carpe hear it? Carpe, carpe diem, seize the day boys, make your lives extraordinary. Because we are food for worms, lads. Because, believe it or not, each and every one of us in this room is one day going to stop breathing, turn cold and die.”)
Eseuri cu tema „Cinci lecții valoroase învățate în 2020”. Pandemia ne-a blocat în casă și ne-a adus aminte ce este cu adevărat important, care sunt valorile care contează: **responsabilitatea, altruismul, simplitatea, familia, respectarea regulilor pentru binele celorlalți, să ne mulțumim cu mai puțin si să apreciem mai mult ceea ce avem deja.**

Recenziile de carte în PowerPoint, prezentările video și audio, interviurile cu personalități contemporane, au completat această primă si relaxantă întâlnire a clubului de lectură.

Am învățat și cum să ne organizăm cât mai eficient informațiile, prin prezentarea unui instrument de lucru absolut necesar: fișa de lectură, acest „sertar” al memoriei noastre, de unde putem lua informațiile de care avem nevoie la un moment dat.

Am avut și invitați, pe **dna Mocanu Anca**, din partea editurii **Fischer International**, **centru de carte de limba engleză înființat în anul 2006, care a invitat elevii să participe la concursul organizat de editură.** Competiția va oferi elevilor un sentiment de realizare, deoarece, după ce vor citi cărțile, vor trebui să își completeze portofoliul de lectură, și vor fi și premiați.
https://www.facebook.com/cartiengleza.ro/posts/3473769879515061

Fie că ești cititor de cursă lungă sau ocazional, Clubul de lectură „Prietenie printre file”, este deschis pentru toată lumea. Ne întâlnim online, în fiecare lună, să discutăm, să punem întrebări și, bineînțeles, să citim.

Vom disemina produsele activității noastre pe paginile:
https://www.facebook.com/S%C4%83-fim-solidari-%C3%AEn-Europa-505892992909910
https://www.facebook.com/florina.cojocaru.01

EDUCAȚIE MUZICALĂ ȘI PERFORMANȚĂ ÎN CONDIȚIILE ȘCOLII ONLINE

Prof. Mariana Magdalena Comăniță
Colegiul Național „Spiru Haret”
București
Prof. Nicolae Comăniță
Colegiul de Artă „Carmen Sylva”
Ploiești, jud. Prahova

În timpul pandemiei de COVID-19, cu toții am parcurs un drum lung când vine vorba atât de predare, cât și de învățare online. Mulți profesori, dar și elevi, au fost foarte reticenți la început în a folosi învățarea la distanță, dar odată cu trecerea timpului, mulți și-au dezvoltat abilitățile necesare pentru a se adapta și continuă să se perfecționeze. Timpul ne va spune, dar se pare că acest lucru ne va ridica pe toți la un nivel mult mai înalt de e-learning decât oricând.

Unele discipline se pot adapta foarte ușor la învățarea online, cu mai mult sau mai puțin efort, dar atunci când vine vorba despre educație muzicală, o disciplină cu un caracter practic, aplicativ, învățarea online nu mai este atât de potrivită. Din cele două situații în care elevul aplică noțiunile teoretice, interpretarea și audiția, în învățarea online interpretarea nu poate fi decât individuală, lipsind elevii de experiența cântării colective, de integrarea într-un grup, lucru care le dezvoltă și abilitățile sociale. În ceea ce privește interpretarea individuală, fiind vorba despre învățământul de masă, elevii nu sunt înzestrați uniform cu calități muzicale, de aceea cei mai mulți sunt reticenți când vine vorba de a cânta în fața clasei, însă vor cânta întotdeauna cu plăcere în grup.

Muzica nu numai că are puterea de a stimula mintea, de a îmbogăți inima și de a calma sufletul; poate ajuta copiii să gândească mai creativ, să dezvolte măiestria și disciplina și să învețe valoarea excelenței.

Nu putem spune că există doar dezavantaje în ceea ce privește predarea online a disciplinei educație muzicală. Dimpotrivă. Avantajele există și, dacă sunt identificate și exploatate corect, lecțiile pot deveni foarte atractive pentru elevi, oferind multiple posibilități de abordare a predării învățării și evaluării.

În primul rând, dacă elevii au acces la internet și la dispozitive de încredere, există o mulțime de resurse disponibile pentru profesorii de muzică (audiții, lecții, materiale video, aplicații ș.a.) și multe sunt oferite gratuit pentru a sprijini închiderea școlii sau oferă opțiuni gratuite:

- SmartMusic
- MusicPlayOnline (versiune de încercare gratuită disponibilă)
- Solfeg.io (plan gratuit disponibil)
- Prodigies Lessons Music (canalul lor de pe YouTube are o mulțime de lecții gratuite)
- Chrome Music Lab

- Incredibox
- SFS Kids
- Classics for Kids
- Carnegie Hall: Young Person's Guide to the Orchestra
- Mixxx: Free DJ Software
- Word Synth

În al doilea rând, prin utilizarea acestor materiale și prin folosirea portofoliului ca metodă de evaluare, se pot face foarte ușor legături transdisciplinare care îi vor ajuta pe elevi să creeze legături între cunoștințele acumulate la diferite discipline, evitând astfel eterna întrebare „La ce îmi trebuie mie asta?".

Un exemplu de activitate transdisciplinară este proiectul pe care elevii clasei a noua l-au avut de realizat ca evaluare sumativă la finalul capitolului *Elemente de limbaj muzical.* Aceștia au avut de analizat o lucrare muzicală și de identificat elementele de limbaj muzical și rolul acestora în transmiterea mesajului artistic.

Mai jos sunt redate fragmente din două proiecte, în care se poate observa ușor faptul că elevii au folosit cunoștințe dobândite la educație muzicală, limba și literatura română, dar și la limba latină.

Carl Orff - *O, Fortuna*

„O Fortuna" este o operă muzicală compusă de către Carl Orff, inspirată dintr-un poem medieval în limba latină.

Tradus, titlul înseamnă „Oh, Soartă", și introduce strofe ce dezvăluie emoția intensă a omului lipsit de putere și importanță în fața destinului.

Scrisă în Re minor, melodia expune sentimentele de teamă și neputință încercate de om în fața puterii covârșitoare a sorții, conotația negativă a acestor trăiri fiind, bineînțeles, specifică tonalităților minore.

„Deși există câteva ambiguități", ritmul pare a fi unul ternar, iar măsura este de 3/4 , cu accent pe fiecare timp.

Tempoul allegro (oarecum rapid) sugerează revolta umană împotriva sorții nedrepte, indicând neliniște, tulburare.

→ pp (pianissimo - foarte încet) - lupta interioară petrecută în tăcere;

→ ff (fortissimo - foarte tare) - exteriorizarea nemulțumirii.

Un crescendo brusc marchează trecerea dintre cele două.

Cum opera este o „cantata" (creație pentru interpretare vocală + acompaniament instrumental), timbrul se poate împărți între cel vocal și cel instrumental:

→ timbrul vocal: cor alcătuit din soprană, alto , tenor și bas;

→ timbrul instrumental: instrumente de suflat, instrumente de percuție (toba mare conferă melodiei gravitatea caracteristică) și instrumente cu coarde.

Schubert - Serenade

INFORMAȚII GENERALE

Serenadă (din franceză sérénade) este o compoziție muzicală, vocală sau instrumentală, dedicată unei persoane, alcătuită din mai multe părți, apropiată ca factură de divertisment, nocturnă etc., cu caracter liric, care în Evul Mediu era executată seara sau noaptea, cu sau

fără acompaniament vocal, sub ferestrele cuiva, în semn de omagiu sau de dragoste, dar, în special sub balconul iubitei.
În perioada clasică, dar și în cea romantică serenadele au devenit compoziții muzicale standard, cu o instrumentație amplă dar ușoară și cu o structură muzicală în mai multe mișcări, de regulă între patru și zece, cu accent preponderent pe muzicalitate și mai puțin pe dezvoltare tematică sau intensitate dramatică.
Această melodie îţi dă libertatea de a-ţi creiona o imagine, o poveste atunci când o auzi. Relaţia dintre culori, emoţii şi note îţi oferă o experienţă unică. Când o asculţi, totul din jurul tău dispare, te simţi singuratic, zbori cu păsările, te clatini în bătaia vântului, iar timpul trece.
TIMBRU ŞI RITM
Această compoziţie face parte din colecţia Schwanengesang scrisă de Franz Schubert la sfârşitul vieţii sale şi publicată postum. Franz Liszt a transcris-o ulterior pentru piano solo. Astfel, prezenţa pianului, redă în conştientul ascultătorului ideea unei călătorii.
Ritmul acestei opere este unul binar compus, cu măsura de patru pătrimi.
TEMPO ŞI DINAMICĂ
În această melodie se poate observa un tempo cu mişcări rare, dar pe alocuri şi mijlocii, acestea fiind lento, în care se interpretează lent, lin, domol şi moderato, cu interpretări potrivite. Acestea creionează portretul unui lan galben, dar care este însoţit de culori desaturate, mai întunecate şi mai albastre, pe deasupra căruia păsările zboară, transmiţând libertate.
Compoziţia muzicală a lui Schubert este reprezentată prin nuanţele cu intensitate uniformă. Piesa debutează potrivit de încet, în mezzopiano şi continuă, de această dată, încet, cu piano.
TONALITATEA
Piesa muzicală Serenade de Franz Schubert este compusă în Re minor.

Învățământul vocațional, prin specificul activității desfășurate, este în esență conservator, nefiind predispus unor schimbări atât de rapide ca în alte domenii. Studiul unui instrument muzical se desfășoară practic de zeci de ani sub același algoritm, atât ca formulă de predare, cât și ca rezultat și evaluare. Pregătirea se face individual la clasă cu profesorul, pe baza unei programe orientative, în funcție de progresul elevului, iar evaluarea este pe scenă, cu public, în sălile de concert sau de examen, rezultatul fiind evident, la vedere, expus atât publicului larg cât și specialiștilor.

Dar iată că ne apropiem de un an de când s-au produs schimbări semnificative nemaiîntâlnite până acum în acest domeniu. Concursurile și examenele s-au mutat în mediul online, de asemenea și predarea. La prima vedere, rezultă faptul că și acest domeniu trebuie să se adapteze noilor condiții, dar acest lucru nu se poate face oricum. Evaluarea este posibilă până la un anumit nivel de performanță, din cauza lipsei evenimentului scenic, în direct, cu transmitere nemijlocită a mesajului interpretativ direct către public. În condițiile virtuale nu se pot face decât înregistrări care redau de multe ori realitatea distorsionat. De asemenea, cântatul cu acompaniament (corepetiția), întâmpină serioase dificultăți, chiar imposibilitatea efecuării acestor ore în condiții virtuale în timp real. Activitatea de corepetiție se transformă dintr-un

dialog în interpretare cu negativ; elevul nu mai experimentează comunicarea artistică cu profesorul corepetitor, ci se bazează pe un acompaniament predictibil.

În ceea ce privește predarea unui instrument muzical, acest lucru implică elemente auditive, vizuale și chinestezice, cu corectare permanentă din partea profesorului. Din păcate, tehnologia actuală nu oferă încă un suport interactiv suficient care să facă posibilă învățarea la distanță în bune condiții. Singurul avantaj îl reprezintă posibilitatea asistenței la orele de instrument a părinților, care pot prelua indicațiile date de profesor în scopul supravegherii formării corecte a reflexelor ce stau la baza unui cântat de calitate.

În concluzie, deocamdată, experiența de până acum arată că activitatea în domeniul vocațional nu se va putea efectua în mediul online cu rezultate de performanță decât atunci când tehnologia o va permite.

INTERDISCIPLINARITATEA – FACTOR DE CALITATE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂŢARE

Prof. Cristiana Crețu
Colegiul Tehnic „Costin D. Neniţescu”
Piteşti, jud. Argeş

Termenul „interdisciplinaritate” se regăseşte pentru prima dată în „Dicționarul de neologisme” de F. Marcu si C .Manea, ed. a III a Bucureşti, şi în „Le petit Larousse en couleurs”, ed. 1995, definit ca fiind stabilirea unor relaţii între mai multe ştiinţe sau discipline.

La noi în ţară, iniţierea pluridisciplinară şi interdisciplinară este abordată în literatură prin Dimitrie Cantemir şi Bogdan Petriceicu Haşdeu, care, în lucrările lor, au privit problemele din toate perspectivele disciplinare necesare.

Disciplinele nu ne dau imaginea completă a lucrurilor, dacă le privim izolat. Articulându-se între ele, integrându-se, ele îşi îndeplinesc rolul în mod eficace.

Interdisciplinaritatea apare ca necesitate a depăşirii graniţelor artificiale între diferite domenii. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt, de regulă, analizate separat.

În perioada contemporană, reforma conţinuturilor învăţământului românesc a creat cadrul unor transformări la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva interdisciplinară.

Societatea în care trăim şi în care vor trăi copiii pe care îi pregătim are nevoie de oameni care să gândească interdisciplinar, care să treacă cu uşurinţă de la un domeniu la altul Un învăţământ interdisciplinar poate să-i ajute pe copii să dobândească o privire de ansamblu asupra vieţii şi universului, să asimileze mai temeinic valorile fundamentale şi să distingă mai uşor scopurile de mijloace.

Prin interdisiciplinaritate se creează:

- acoperirea rupturilor dintre discipline, eliminarea izolarii şi lipsei corelaţiilor între continuturile diverselor discipline.
- construirea, prin educatie, a unor structuri mentale dinamice, flexibile şi responsive, capabile să sprijine deciziile cele mai potrivite.
- rezolvarea de probleme, care poate fi considerată cea mai importantă forță motrice a integrarii, datorită relevanței sale practice. Problemele cu care ne confrăuntm în viața profesională, socială sau personală impun judecăți și decizii care nu sunt, de regulă, limitate în jaloanele disciplinare. Aceste probleme au un caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative.

Abordarea interdisciplinară porneşte de la ideea că nici o disciplină de învăţământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline.

Interdisciplinaritatea se referă şi la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare sau finalizare. Ea apare ca necesitate a depăşirii limitelor creatoare de cunoaştere, care a pus graniţe artificiale între diferite domenii ale ei. Argumentul

care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt analizate separat. Predarea interdisciplinară pune accent simultan pe aspectele multiple ale dezvoltăii copilului: intelectuală, emoţională, socială, fizică şi estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică şi progresivă a unei culturi comunicative necesare elevului în învăţare, pentru interrelaţionarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învăţare, pentru învăţarea permanentă.

Integrarea intradisciplinara se realizeaza prin:

- inserția unui fragment în structura unei discipline pentru a clarifica o temă.
- armonizarea unor fragmente în cadrul unei discipline, pentru rezolvarea unei probleme sau dezvoltarea unor capacități și aptitudini.

Intradisciplinaritatea are în vedere:

- integrarea la nivelul conținuturilor
- integrarea la nivelul deprinderilor și competențelor.

Intradisciplinaritatea se poate realiza:

- pe orizontală, între conţinuturi şi competenţe ale disciplinei la acelasi nivel de studiu;
- pe verticală, între conţinuturi şi competenţe de la niveluri diferite de studiu.

Avantajele intradisciplinarităţii:

- creşte coerenţa internă a disciplinei
- cresc semnificaţiile şi relevanţa predării prin realizări de legături între conţinuturi
- creşte eficienţa învăţarii, prin elemente ,,externe" – inserţie - şi prin armonizări interne
- se formează o percepţie integratoare a disciplinei pentru realizarea competenţelor, valorilor, atitudinilor.

În procesul de învăţământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelaţiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învăţământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare. Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conţinuturilor, obiectivelor, dar se creează şi un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-şi dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual.

În înfăptuirea unui învăţământ modern, formativ, predarea – învăţarea interdisciplinară este o condiţie importantă. Corelarea cunoştinţelor de la diferitele obiecte de învăţământ contribuie substanţial la realizarea educaţiei elevilor, la formarea şi dezvoltarea flexibilităţii gândirii, a capacitaţii lor de a aplica cunoştinţele în practică.Corelarea cunoştinţelor fixează şi sistematizează mai bine cunoştinţele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine însuşită.Posibilităţile de corelare a cunoştinţelor dintre diferitele obiecte de învăţământ sunt nelimitate.

Important este ca predarea – învăţarea să fie văzută ca o modalitate modernă de realizare a eficienţei lecţiilor, iar învăţătorul, pentru a-şi atinge obiectivele propuse trebuie să se pregătească din timp şi să apeleze la capacitatea sa creatoare. Predarea – învăţarea prin corelarea obiectelor de studiu reprezintă noul în lecţii, care activează pe elevi, le stimulează creativitatea şi contribuie la unitatea procesului instructiv – educativ, la formarea unui om cu o cultură vastă.

Trebuie, aşadar, făcut pasul de la conţinuturi la personalitatea celui cu care se lucrează. Astăzi, acest aspect se numeşte învăţare centrată pe elev. Astfel, importante devin metodele cu care se prelucrează conţinuturile şi prin intermediul cărora este implicat educatul în procesul de

dezvoltare a sa. Soluţia este aceea de a regândi atât conţinutul cât şi metoda, plecând de la studiul educatului.

Învăţământul modern îşi pierde treptat caracterul reproductiv, orientat spre însuşirea de cunoştinţe, devenind din ce în ce mai creativ şi activ, centrându-se pe dezvoltarea competenţelor. Teoriile actuale ale personalităţii arată că nu există om fără calităţi.

Pedagogia modernă a demonstrat eficienţa utilizării metodelor interactive la lecţie (conversaţia euristică, problematizarea, demonstraţia, jocul de rol, dezbaterea, metode şi tehnici de lucru individual sau pe echipe). Educatorul trebuie să îşi adapteze conţinuturile la specificul educatului şi să găsească cele mai bune metode de valorificare a acestuia. Este un proces dificil dar merită a fi realizat pentru că cel mai important lucru în procesul instructiv-educativ este să contribui la dezvoltarea educatului şi să obţii tot ce este mai bun la el.

Exemplu de abordare interdisciplinară

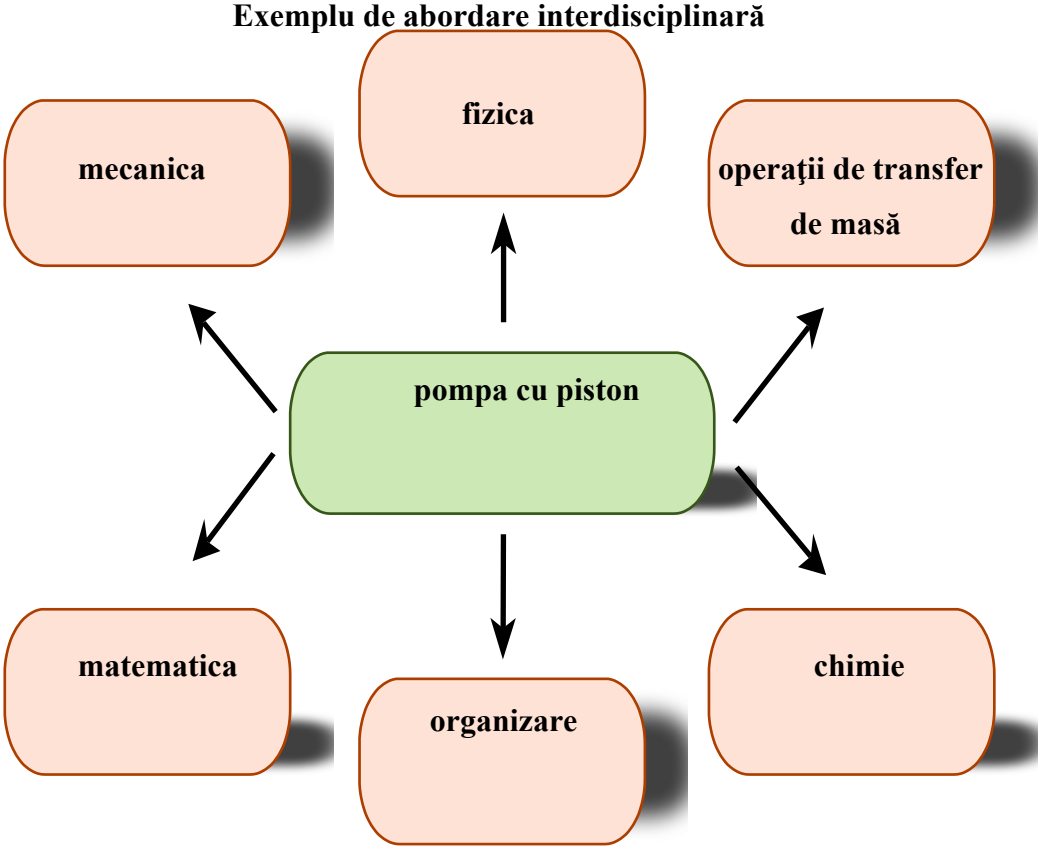

Avantajele interdisciplinarităţii sunt:

- permite elevului să acumuleze informaţii despre obiecte procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai şcolarităţii;
- clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;
- creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor şcolare;
- permite aplicarea cunoştinţelor în diferite domenii;
- constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoştinţe şi volumul de învăţare.

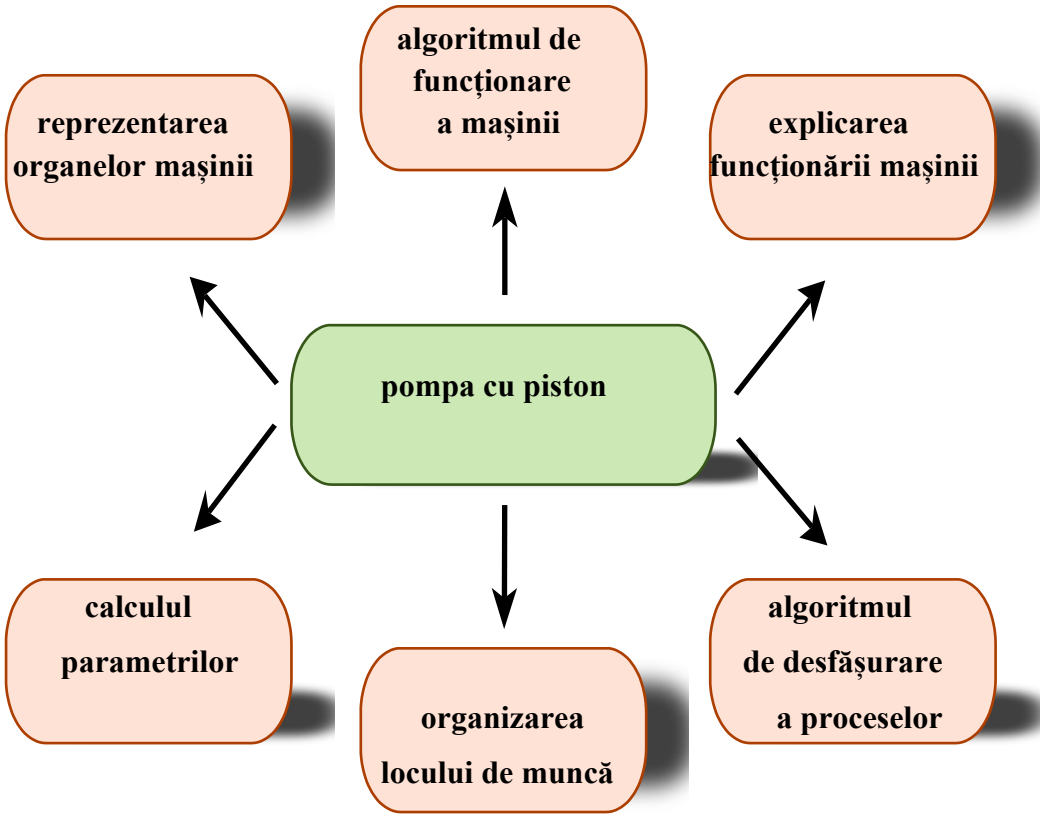

Un curriculum centrat pe nevoile, posibilităţile, pe ritmul, rolurile şi demersurile celui care învaţă ar putea reprezenta cadrul integrator care va înlocui curriculumul centrat pe disciplinele de învăţământ. Formarea experienţei şi dezvoltarea competenţelor nu trebuie să fie doar obiective scrise pe hârtie. Nouă, dascălilor, ne revine misiunea de a forma aceste competențe, de a şti cum să le implementăm în activitatea zilnică de predare, învăţare şi evaluare, de a descoperi valorile ce se ascund în fiecare din elevii noștri. Reușita va depinde mult de calitatea actului didactic și a parteneriatului educator-educat.

BIBLIOGRAFIE

Aurel Jula - Interdisciplinaritatea şi transdisciplinaritatea, factori de creştere a calităţii învăţământului
Lucian Ciolan - Învăţarea integrată, fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Editura Polirom, Bucureşti 2008.
Miron Ionescu, Ioan Radu - Didactica Modernă, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2004
Basarab Nicolescu - Transdisciplinaritate - Manifest, Editura Polirom, Iaşi, 2008

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. de sprijin/ itinerant Stela Diaconu
Școala Gimnazială Specială
Târgoviște, jud. Dâmbovița

INTRODUCERE

Am ales această temă, întocmirea unui plan de intervenție personalizat (PIP), deoarece în toate școlile de masă sunt înscriși elevi cu CES, dar, din păcate, nu în toate școlile din țară sunt profesori de sprijin/itineranți și am considerat importantă realizarea unui PIP. Pentru acești elevi cu CES este necesară adaptarea curriculară pentru fiecare disciplină de studiu și întocmirea PIP-ului.

CUVINTE-CHEIE

Educație specială, educație incluzivă, copii cu CES, adaptare curriculură

IPOTEZE/PREMISE

Lucrarea are la bază structura PIP-ului pornind de la datele de identificare ale elevului, numărul de înregistrare al PSI-ului (planului de servicii individualizat), diagnosticul, numărul certificatului de orientare școlară, echipa de intervenție, domeniul de intervenție, scopul, obiectivele, durata planului.

Educația înseamnă răbdare, efort, curiozitate, model, lacrimi, victorie, zâmbete, experiențe, satisfacție. Fiecare copil este unic, special, cu potențial, educabil, valoros.

REZULTATE – NOUTĂȚI ADUSE DE LUCRARE

M-am gândit că pot veni în ajutorul colegilor care au în clasă copii cu CES și să-i ajut în acest sens să poată întocmi un PIP după noile modificări apărute în Procedura Managementul de caz pentru elevii cu CES, OM 1985/2016.

CONCLUZII

Educația specială este destinată tuturor copiilor cu dizabilități care nu reușesc să atingă un nivel de cunoaștere și de comportament social corespunzător vârstei lor în cadrul învățământului obișnuit. Cunoaşterea specificului învăţării, compensării/recuperării şi integrării, evaluării şi monitorizării dezvoltării psihointelectuale, socio-afective şi comportamentale ale copiilor cu CES sunt teme extrem de importante pentru învățământul incluziv.

LEGENDĂ:

elevi cu CES – elevi cu cerințe educaționale speciale

PSI – plan de servicii individualizat pentru elevii cu CES

PIP – Plan de intervenție personalizat

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ TÂRGOVIȘTE

Nr. de înregistrare în unitatea școlară: _____

AVIZAT,
Director CJRAE DÂMBOVIȚA,
Prof. psih. E. Ș

RESPONSABIL DE CAZ SERVICII EDUCAȚIONALE:
Numele și prenumele: Diaconu Stela
Date de contact: tel: 0739034612
Email stelacraciunescu@yahoo.com

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof: Diaconu Stela, Şcoala Gimnazială Specială Târgovişte

NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): **S. B**
DATA NAŞTERII:
DOMICILIUL:
CLASA : a V-a C
ANUL ȘCOLAR: 2020/2021
Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat .....
DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):* **.....,** ***Certificat nr....., eliberat de CJRAE Dâmbovița***
ECHIPA DE INTERVENȚIE
Prof. de sprijin/itinerant: **Diaconu Stela**
Prof. lb. română: M. L
Prof. consilier școlar: R. E
Mama: S.T.P
DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: Limba și literatura română/ Cognitiv
SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): Stimularea gândirii și a atenției
OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:
1.1. Identificarea temei, a unor informaţii esenţiale şi de detaliu, a intenţiilor de comunicare explicite şi/sau a comportamentelor care exprimă emoţii din texte narative, monologate sau dialogate
1.2. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informaţii şi a unor idei, exprimând opinii, emoţii şi sentimente prin participarea la discuţii pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite
2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse

2.3. Formularea unui răspuns personal şi/sau a unui răspuns creativ pe marginea unor texte de diferite tipuri, pe teme familiare
3.1. Redactarea unui text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informaţii sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate
4.1. Utilizarea achiziţiilor sintactice şi morfologice de bază ale limbii române standard pentru înţelegerea şi exprimarea corectă a intenţiilor communicative
4.3. Monitorizarea propriei pronunţii şi scrieri şi a pronunţiei şi scrierii celorlalţi, valorificând achiziţiile fonetice de bază;
4.4. Respectarea normelor ortografice şi ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale şi sintactico-morfologice în interacţiunea verbală .
DURATA planului de intervenţie personalizat: sem I

- Data elaborării PIP: 01.10.2020
- Data revizuirii PIP: 29.01.2021

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE		PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
						INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	-să citească fluent textul suport -să formuleze întrebări și răspunsuri referitoare la textul citit -să identifice ideile principale și ideile secundare, cu sprijin -să prezinte timpul și spațiul acțiunii, cu sprijin -să redacteze un text scurt pornind de la textul citit, cu sprijin -să identifice caracteristicile textului narativ, cu sprijin	**Textul literar narativ.**	**S1**	-conversația euristică, observația, lectura, explicația, exercițiul, lucru cu manualul, încurajarea, lauda -texte suport fișe de lucru	1.10 – 30.10. 2020	-citește fluent textul dat -formulează întrebări și răspunsuri referitoare la textul citit -identifică ideile principale și secundare, cu sprijin din partea prof itinerant -prezintă timpul și spațiul acțiunii cu sprijin din partea prof itinerant -redactează un text scurt pornind de la textul citit, cu sprijin din partea prof itinerant -identifică caracteristicile textului narativ, cu sprijin din partea prof itinerant	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală Evaluare scrisă
			S3	-prin intermediul aplicației MEET: -conversația euristică, observația, lectura,		-citește textul share-uit de prof. itinerant în întâlniri pe Meet -formulează întrebări și răspunsuri referitoare la textul citit, în întîlniri pe Meet cu prof itinerant	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală

				explicația, exercițiul, lucru cu manualul, încurajarea, lauda - laptop, tabletă/smart phone, manualul digital, texte suport, fișe de lucru		-identifică ideile principale și secundare, cu sprijin din partea prof itinerant în timpul întâlnirilor pe Meet -prezintă timpul și spațiul acțiunii cu sprijin din partea prof itinerant în timpul întâlnirilor pe Meet -redactează un text scurt pornind de la textul citit, cu sprijin din partea prof itinerant, pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom -identifică caracteristicile textului narativ, cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom	Evaluare scrisă
	-să citească fluent textul suport -să asocieze corect textul cu imaginea -să formuleze enunțuri după ilustrația textului, cu sprijin -să identifice caracteristicile textului nonliterar, cu sprijin -să identifice ideile principale, cu sprijin	**Textul nonliterar.**	**S1**	-conversația euristică, observația, lectura, explicația, exercițiul, lucru cu manualul, încurajarea, lauda -texte suport fișe de lucru	02.11 - 13.11. 2020	-citește fluent textul dat -asociază correct textul cu imaginea - formulează enunțuri după ilustrația textului, cu sprijin din partea prof itinerant -identifică caracteristicile textului nonliterar, cu sprijin din partea prof itinerant -identifică ideile principale, cu sprijin din partea prof itinerant	-Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă
			S3	- prin intermediul aplicației MEET: - conversația euristică, observația, lectura, explicația, exercițiul, lucru cu manualul, încurajarea, lauda - laptop, tabletă/smart phone, manualul digital, texte suport, fișe de lucru		-citește textul share-uit de prof. itinerant în întâlniri pe Meet -asociază correct textul cu imaginea pe fișe de lucru transmise de prof itinerant în Classroom - formulează enunțuri după ilustrația textului, cu sprijin din partea prof itinerant, pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom -identifică caracteristicile textului nonliterar, cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom -identifică ideile principale, cu sprijin din partea prof itinerant în timpul întâlnirilor pe Meet	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă

3	- să citească fluent și expresiv textul suport - să identifice trăsăturile textului în versuri, cu sprijin - să își exprime emoția, trăirile și sentimentele prin participarea la discuții, cu sprijin	**Textul literar în versuri**	**S1**	-conversația euristică, observația, lectura, explicația, exercițiul, lucru cu manualul, încurajarea, lauda -texte suport fișe de lucru	16.11 - 30.11. 2020	- citește fluent și expresiv textul suport - identifică trăsăturile textului în versuri, cu sprijin din partea prof itinerant - își exprimă emoția, trăirile și sentimentele prin participarea la discuții, cu sprijin din partea prof itinerant	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă
			S3	-prin intermediul aplicației MEET: explicaţia, exerciţiul, conversaţia euristică, explicaţia, citirea selectivă, jocuri de cuvinte, lauda, încurajarea permanent, acordarea de sprijin - manualul tipărit/digital, texte suport, fișe de lucru transmise pe Classroom de prof itinerant		- citește fluent și expresiv textul suport share-uit de prof itinerant pe Meet - identifică trăsăturile textului în versuri, cu sprijin din partea prof itinerant în discuții purtate pe Meet - își exprimă emoția, trăirile și sentimentele prin participarea la discuții, cu sprijin din partea prof itinerant, discuții purtate pe Meet	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă
4	-să identifice vocalele, semivocalele și consoanele într-un cuvânt dat, cu sprijin -să construiască enunţuri cu termeni în care să apară tipurile de sunete învăţate, cu sprijin -să relaționeze sunetul cu litera; -să identifice semnele diacritice în rostirea sunetelor specifice limbii române;	**Elemente de construc-ție a co-municării Ortoepie și ortografie** (Tipuri de sunete: Vocală. Consoană. Semivocală.)	**S1**	- Lectura selectivă, conversația euristică, explicația, exercițiul, lauda, încurajarea permanentă -manualul tipărit/digital, texte suport, fișe de lucru	02.12 - 11.12 2020	-identifică vocalele, asemivocalele și consoanele într-un cuvânt dat, cu sprijin din partea prof itinerant -construiește enunţuri cu termeni în care să apară tipurile de sunete învăţate, cu sprijin din partea prof itinerant - relaționează sunetul cu litera; -identifică semnele diacritice în rostirea sunetelor specifice limbii române;	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuril or Evaluare frontal Evaluare orală Evaluare scrisă

			S3	-prin intermediul aplicației MEET: - Lectura selectivă, conversația euristică, explicația, exercițiul, lauda, încurajarea permanentă -manualul tipărit/digital , texte suport, fișe de lucru		-identifică vocalele, asemivocalele şi consoanele într-un cuvânt dat, cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom -construiește enunţuri cu termeni în care să apară tipurile de sunete învăţate, cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom - relaționează sunetul cu litera; -identifică semnele diacritice în rostirea sunetelor specifice limbii române pe fișe de lucru transmise de prof itinerant în Classroom	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare frontal Evaluare orală Evaluare scrisă
5	-să completeze silabele într-un cuvânt pe baza unor criterii date, cu spijin; - să despartă corect în silabe cuvintele indicate; -să precizeze sensurile cuvintelor în funcție de accentuare,cu sprijin; - să construiască enunţuri cu termeni în care să apară cuvinte accentuate corect, cu sprijin -să precizeze forma corectă de scriere și de pronunțare a unor cuvinte din limba română cu sprijin	**Elemente de construc-ție a co-municării Ortoepie şi ortografie** Silaba. Accentul (aplicativ)	**S1**	- Lectura selectivă, conversația euristică, explicația, exercițiul, lauda, încurajarea permanentă -manualul tipărit/ digital, texte suport, fișe de lucru	14.12 – 22.12. 2020	-completează silabele într-un cuvânt pe baza unor criterii date, cu spijin din partea prof itinerant; - desparte corect în silabe cuvintele indicate cu spijin din partea prof itinerant; -precizează sensurile cuvintelor în funcție de accentuare,cu sprijin cu spijin din partea prof itinerant; Construiește enunţuri cu termeni în care să apară cuvinte accentuate corect, cu sprijin precizează forma corectă de scriere și de pronunțare a unor cuvinte din limba română cu sprijin cu spijin din partea prof itinerant	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare frontal Evaluare scrisă
			S3	-prin intermediul aplicației MEET: - Lectura selectivă, conversația euristică, explicația, exercițiul, lauda,		-completează silabele într-un cuvânt pe baza unor criterii date, cu spijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom; - desparte corect în silabe cuvintele indicate cu spijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom;	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare frontal Evaluare scrisă

				încurajarea permanentă -manualul tipărit/ digital, texte suport, fișe de lucru		-precizează sensurile cuvintelor în funcție de accentuare,cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom; -construiește enunţuri cu termeni în care să apară cuvinte accentuate corect, cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom -precizează forma corectă de scriere și de pronunțare a unor cuvinte din limba română cu spijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom	
6	-să sesizeze corectitudinea/incorectitudinea gramaticală a unui enunţ şi/sau a formelor lexicale; -să alcătuiască eunţuri din care să rezulte sensurile cuvintelor aparţinând diverselor categorii lexicale, cu sprijin -să explice sensul unor cuvinte în comunicare, prin utilizarea dicţionarului; -să alcătuiască propoziţii şi fraze corecte din punct de vedere gramatical și semantic, cu sprijin -să precizeze sinonimele și antonimele unor cuvinte date;	**Elemente de construc-ție a co-municării Vocabular** (Cuvântul – unitate de bază a vocabularului Cuvântul și contextul; forma și sensul cuvintelor; Sinonime. Antonime Câmpul lexical)	**S1**	- Lectura selectivă, conversația euristică, explicația, exercițiul, lauda, încurajarea permanentă -manualul tipărit/digital, texte suport, fișe de lucru	11.01 – 29.01. 2021	-sesizează corectitudinea/incorectitudinea gramaticală a unui enunţ şi/sau a formelor lexicale -alcătuiește eunţuri din care să rezulte sensurile cuvintelor aparţinând diverselor categorii lexicale, cu sprijin din partea prof itinerant explică sensul unor cuvinte în comunicare, prin utilizarea dicţionarului cu sprijin din partea prof itinerant; -alcătuiește propoziţii şi fraze corecte din punct de vedere gramatical și semantic, cu sprijin din partea prof itinerant -precizează sinonimele și antonimele unor cuvinte date cu sprijin din partea prof itinerant;	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare frontal Evaluare scrisă
			S3	-prin intermediul aplicației MEET: - Lectura selectivă, conversația euristică, explicația, exercițiul, lauda,		-sesizează corectitudinea/incorectitudinea gramaticală a unui enunţ şi/sau a formelor lexicale pe fișe de lucru transmise de prof itinerant în Classroom; -alcătuiește eunţuri din care să rezulte sensurile cuvintelor aparţinând diverselor categorii lexicale, cu sprijin din	Observarea sistematică Aprecierea răspunsuri-lor Evaluare orală Evaluare frontal Evaluare scrisă

				încurajarea permanentă -manualul tipărit/ digital, texte suport, fișe de lucru		partea prof itinerant, pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom; -explică sensul unor cuvinte în comunicare, prin utilizarea dicţionarului cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom; -alcătuiește propoziții și fraze corecte din punct de vedere gramatical și semantic, cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom; -precizează sinonimele și antonimele unor cuvinte date cu sprijin din partea prof itinerant pe fișe de lucru transmise de acesta în Classroom;	

Școala Gimnazială Specială Târgoviște
Nr. de înregistrare în unitatea școlară:
_____

Aprobat.
Director,
Prof. M. E

Avizat responsabil CIEC
Prof. K. C

RAPORT DE MONITORIZARE

SECŢIUNEA I

Date de identificare

a) Numele şi prenumele copilului/ **S. B**

b) CNP

SECŢIUNEA II

Date relevante privind activitatea asistentului personal (se completează numai pentru copiii încadraţi în gradul grav de handicap care au asistent personal)

a) Activitatea asistentului personal se desfăşoară în interesul superior al copilului, în acord cu fișa postului **DA NU**

b) Dificultăţi întâmpinate în desfăşurarea activităţii asistentului personal **DA NU**

c) Soluţii de remediere **DA NU** _____

SECŢIUNEA III

Date relevante privind serviciile cuprinse în planul de servicii individualizat/ respectiv PIP:

a) Serviciile pentru copil/familie sunt furnizate în termenii stabiliţi de profesionistul responsabil **DA NU**.

b) Se observă progres/stagnare în normele admise în situaţia copilului **DA NU**

c) Dificultăţi întâmpinate în furnizarea serviciilor **DA NU**

d) Se observă stagnare îndelungată/regres în situaţia copilului **DA NU**

e) Soluţii de remediere **DA NU**

SECŢIUNEA IV

Date relevante privind intervenţiile cuprinse în planul de servicii individualizat/ respectiv PIP

a) Intervenţiile pentru copil/familie sunt furnizate în termenii stabiliţi de profesionistul responsabil. **DA NU**

b) Dificultăţi întâmpinate în furnizarea intervenţiilor **DA NU**

c) Soluţii de remediere **DA NU**

SECŢIUNEA V

Gradul de satisfacţie a beneficiarului şi familiei sale privind progresele copilului şi modul de implementare a

Planului de servicii individualizat/ respectiv PIP ……

SECŢIUNEA VI

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (P.S.I): (se completează la sfârșitul anului în echipa multidiciplinară); **(***(încercuiți litera/literele corespunzătoare enunțurilor adecvate din punctul dvs de vedere))*

a) Procesul de acordare a serviciilor psihoeducaționale decurge conform planului, **cu/ fără** soluţii de remediere.

b) Procesul de acordare a serviciilor psihoeducaționale întâmpină dificultăţi care necesită revizuirea planului

c) Este necesară o nouă orientare şcolară şi profesională înainte de expirarea termenului legal, DA NU

d) Obiectivele planului au fost atinse **în totalitate/ parţial/ nu au fost atinse** în termenul propus.

e) Obiectivele planului au fost atinse **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

f) Alte concluzii .....

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)

a) Obiectivele planului au fost atinse **în totalitate/ parţial/ nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

c) Alte concluzii .....

SECŢIUNEA VII

RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (P.S.I): *(încercuiți litera/literele corespunzătoare enunțurilor adecvate din punctul dvs de vedere)*

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului semestru **DA NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului **DA NU**

c) Propunere/Decizie de revizuire a contractului cu familia **DA NU**

d) Propunere de reevaluare complexă **DA NU**

e) Reluarea demersurilor de reevaluare complexă, conform termenului legal **DA NU**

f) Decizie de începere a monitorizării postservicii pentru următorul semestru/an școlar **DA NU**

g) Alte recomandări _____

RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului semestru **DA NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului **DA NU**

c) Alte concluzii .....

Numele și prenumele responsabilului de caz servicii educaţionale: Diaconu Stela

Data _____ Semnătura _____

BIBLIOGRAFIE

OM 1985/2016
Psihopedagogie specială
Adrian Roșan, Modele de evaluare și intervenție

ORA DE EDUCAȚIE MUZICALĂ ON-LINE

Prof. Iulica Dihoru
Școala Gimnazială „Ion Creangă”
Craiova, jud. Dolj

*MOTTO: "Dacă nu am fi avut suflet, ni l-ar fi creat muzica."- **Emil Cioran***

Martie 2020 a reprezentat un moment de cotitură pentru toți cetățenii României. Deși știrile despre noul virus SARS-Cov19 care se răspândea pe teritoriul a tot mai multe state circulau pe mai toate canalele de știri de televiziune din țară, cu toții speram ca acesta să nu se răspândească și pe teritoriul țării noastre. Cu toate acestea inevitabilul s-a produs și pe 11 martie 2020 prima măsură adoptată odată cu apariția virusului a fost închiderea școlilor. De atunci termenii ca pandemie, stare de urgență, de alertă au început să fie din ce în ce mai actuali. Acela a fost momentul în care școala s-a mutat în on-line, noua situație fiind o provocare inedită atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

Cu toate că la momentul suspendării cursurilor s-a preconizat a fi ceva temporar sfârșitul anului școlar 2019-2020 s-a finalizat în mediul on-line. Astfel cadrele didactice au trebuit să se adapteze noii situații, să găsească soluții prin care să poată să își desfășoare orele cât mai eficient pentru elevi și pentru realizarea actului de predare. Cursurile on-line de perfecționare care vizau învățarea utilizării instrumentelor educative on-line zoom, meet, classroom, jamboard au fost din acel moment un deziderat pentru orice profesor.

Desfășurarea orelor de educație muzicală a fost și ea o reală provocare. Spun acest lucru deoarece deschiderea școlilor odată cu septembrie 2020, pentru o perioadă relativ scurtă este adevărat, a impus noi reguli de organizare a orei. Una dintre acestea viza imposibilitatea de a se cânta la clasă. Și deși utilitatea acestei reguli ne este clară, nu putem să ignorăm că una dintre cele mai plăcute activități în cadrul orei de educației muzicală este deprinderea de a cânta, atât pentru profesor, dar mai ales pentru elevi.

În contextul dat aplicațiile și softurile educaționale au jucat un rol foarte important. Softul educaţional este un program informatic complex, special conceput pentru a fi utilizat în procesul didactic. Soft educaţional poate fi considerat şi forma electronică a unui manual, dar nu sub forma unui simplu document de forma *.doc sau *.pdf, ci cu o interfaţă care să permită o modalitate de lucru interactivă (bazată pe meniuri, butoane ş.a.). Softurile și aplicațiile destinate formării și dezvoltării auzului muzical pot fi accesate online și folosite în recunoașterea sunetelor, intervalelor, acordurilor redate de calculator cu ajutorul pianului virtual. Educația muzicală trebuie să fie personalizată, astfel încât fiecare elev să poată avea acces la toate modalitățile de manifestare muzical-artistică, care să beneficieze de toate oportunitățile de a studia, audia, interpreta și adopta stilul muzical potrivit fiecărui elev în

parte. Aplicațiile, jocurile și softurile muzicale, precum și posibilitatea de explorare sonoră prin accesarea unor site-uri destinate educației muzicale sunt suficient de complexe pentru a descoperi universul sonor al muzicii. În prezent este arhicunoscut că un instrument care oferă nenumărate posibilități de explorarea a artei sunetelor este computerul.

O altă platformă ce poate fi utilizată cu succes în actul didactic muzical este binecunoscutul Youtube care poate fi utilizat la clasă în diverse moduri. Unul dintre acestea este pentru negative. Pe platformă pot fi găsite negative de muzică ușoară, populară pe care profesorul le poate utiliza la clasă, dar poate fi utilizat pentru audițiile muzicale pe care profesorul le pune elevilor. Platforma socială arhicunoscută Facebook poate fi utilizată spre această finalitate, de asemenea în scop educativ. De exemplu, pagina „Mai multă educație muzicală în școli" poate fi utilizată întrucât prezintă filmulețe cu jocuri muzicale inedite și interesante care cu siguranță au abilitatea de a stârni interesul și curiozitatea elevilor.

Nu putem omite să adăugăm în categoria instrumentelor online ce pot fi utilizate la clasă în cadrul predării online, aplicațiile ce pot fi descărcate pe orice device și care au destinație educativă.

Menționăm aici cu titlu de exemplu următoarele aplicații: ca Best Piano sau Perfect Piano, ori chitară ca Guitar Play. Pentru cadrele didactice o platformă deosebit de accesibilă și folositoare este Musictheory.net, prezentând modalități de scriere a notelor muzicale, permițându-i totodată să formuleze exercițiile în funcție de clasa la care lucrează. De asemenea, Chrome Music Lab-Laboratorul muzical, site prin intermediul căruia elevii învață muzica prin joacă și experimentarea manuală a diverselor aplicații având posibilitatea de a crea propria melodie asupra cărora să revină oricând, pot încerca aplicații de ritm, arpegii etc.

În fine, ultimul dar nu cel din urmă power point, considerăm că programul power point este un program util care poate fi utilizat în cadrul oricărei discipline pentru proiectarea lecției de o manieră mai interesantă și interactivă pentru elevi.

BIBLIOGRAFIE și WEBOGRAFIE

Alexandra Homone, Rolul aplicațiilor online în organizarea orei de Educație Muzicală / The role of online applications in organizing the Music Education class- http://www.tic.edituramediamusica.ro/reviste/2019/2/ICTMF_ISSN_2067-9408_2019_vol_10_issue_2_pg_no_013-022.pdf;

Loredana Muntean, Noi tehnologii în educația muzicală, editura Media Musica, Cluj-Napoca, 2013 - https://edituramediamusica.ro/online/39%20Loredana%20Munteanu%20-%20Noi%20tehnologii.pdf;

Matiuț Monica-Mirela, Aplicațiile, softurile și jocurile muzicale - metode de evaluare în învățământul on-line – https://ro.scribd.com/document/484036910/aplicatiile-softurile-si-jocurile-muzicale-metode-de-evaluare-in-invatamantul-online-prof-matiut-monicamirela-doc ;

https://ldportofoliu.wordpress.com/2016/09/22/softuri-educationale/.

ORA DE EDUCAȚIE SOCIALĂ ÎN REGIM ON-LINE

Prof. Isabela-Mihaela Dihoru
Colegiul Național „Carol I”
Craiova, jud. Dolj

Prezenta lucrare prezintă un subiect de mare actualitate, pandemia de SARS-Cov19 și încercările și stăruințele profesorilor de a păstra calitatea actului educativ în mediul on-line

Pandemia care a cuprins întreg globul în anul 2020 ne-a adus în fața unei situații nemaiîntâlnite în istoria educației mondiale. Modelul clasic de predare s-a schimbat inopinat, iar interacțiunile uzuale elevi-profesor de la clasă au fost înlocuite de interacțiunile audio-video realizate prin intermediul platformelor educaționale. Zoom, Meet, Classroom au devenit principalele unelte pentru a continua realizarea dreptului fundamental la educație prevăzut de art. 32 din Constituția României, dar și de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în art. 14 sau de art. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Existența normării unui drept la educație impune două obligații pentru doi actori distincți:

1. Obligația statului de a înființa instituții de învățământ la care elevii să aibă un real acces;

2. Obligația părinților, tutorelui, reprezentantului legal sau a ocrotitorului legal de a înscrie minorii aflaţi în grijă în cadrul unei instituţii acreditate de stat.

Pentru ca dreptul la educație să fie în continuare respectat a trebuit să se găsească un echilibru între două drepturi fundamentale: dreptul la educație și dreptul la sănătate. Copilul are dreptul la educație prin legea internă și documentele juridice internaționale la care statul român este parte, dar dreptul la educație în formula clasică a desfășurării orelor de curs fizic, la școală ar fi pus în pericol un alt drept fundamental, dreptul la sănătate. Soluția de mijloc a fost trecerea de la învățarea clasică, tradițională la învățarea online. Educația online poate constitui o provocare pentru toți actorii implicați în procesul instructiv-educativ părinți, elevi sau profesori. Într-o atare situație atât profesorii, cât și elevii au trebuit să manifeste deschidere și adaptabilitate către noul mod de realizare a procesului instructiv- educativ.

Calculatorul prin caracterul interactiv pe care-l manifestă permite controlarea informației și organizarea ei după un sistem personal, facilitând punerea în aplicare a concepției pe care o au cu privire la învățământ și educație. Atât calculatorul, cât și telefonul reprezintă device-uri care în ultima vreme au câștigat tot mai mult teren în toate domeniile vieții, întrucât permit acces rapid la informații, fiind la dispoziția tuturor persoanelor indiferent de mediul de proveniență sau vârstă. Totuși device-urile se află în strânsă legătură cu internetul așa încât lipsa acestuia din urmă scade considerabil performanța celor dintâi. Calculatorul, cu o conexiune la internet, bineînțeles, facilitează comunicarea între elevi, dar și între elevi și profesori pentru

comunicarea de informații suplimentare celor oferite la școală și chiar susținerea de lecții online în situații în care acestea nu pot fi ținute fizic

În cele ce urmează vom trece în revistă câteva instrumente educaționale pe care profesorii le pot avea în vedere pentru a le utiliza la clasă pentru disciplina educație socială.

Deși, la o primă vedere poate părea greu de crezut, platforma youtube poate fi utilizată în actul educațional pentru orele de educație socială. Cum poate fi posibil acest lucru? Voi arăta pe rând pentru fiecare clasă.

La clasa a V-a de pildă o bună parte a materiei se concentrează pe drepturile copilului, responsabilitățile aferente, Convenția O.N.U. privind drepturile copilului. De altfel chiar și denumirea materiei este sugestivă, „Gândire critică și drepturile copilului". La o căutare amănunțită se pot găsi o serie de filmulețe care tratează aspectele unora dintre cele mai importante drepturi ale copilului: dreptul la educație, dreptul la joc și activități recreative, dreptul la familie, dreptul la protecție împotriva violenței, dreptul la sănătate etc.

La clasa a VI-a rolul se pune pe cultură, pe modelarea personalității elevului în vederea deprinderii unor valori ca acceptare, toleranță, respect, empatie, gândire critică, cunoștințe despre drepturile omului, prejudecăți, stereotipuri, cunoștințe și trăsături pe care orice persoană trebuie să și le însușească în cadrul unei societăți interculturale. Astfel filmulețele cu privire la obiceiurile și tradițiile altor culturi au fost foarte apreciate de către elevi. Aceștia le-au urmărit cu interes, iar la final și-au exprimat părerile prin raportare la propriile tradiții și obiceiuri.

La clasa a VII-a autoritățile publice ca Parlament, Guvern, instanțe de judecată sau teme ca drepturile omului fac obiectul materiei Educație pentru cetățenie democratică. Astfel am reușit să identific câteva filmulețe interesante referitoare la rolul Parlamentului, procesul legislativ, tipurile de legi, rolul Guvernului, al președintelui statului, al instanțelor judecătorești etc. Rolul acestor filmulețe este foarte important întrucât ele ajută elevul să-și reamintească noțiunile teoretice furnizate și să le asocieze mult mai ușor cu imaginile vizuale prezentate.

O altă resursă foarte bine primită în rândul elevilor de clasa a VII-a a fost partajarea unui site 3D ce le-a permis să realizeze un tur virtual al unei instanțe de judecată aflând astfel locul fiecărui participant în sală, dar și rolul său.

Site-ul ora de civică este de asemenea o resursă educațională foarte interesantă pe care profesorul de educație socială o poate utiliza pentru ora sa.

BIBLIOGRAFIE și WEBOGRAFIE

Constituția României, Convenția europeană a drepturilor omului, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, ediția a 10-a actualizată la 15 octombrie 2018, editura Rosetti International, București, 2018;
https://www.academia.edu/15367339/Dreptul_la_educa%C5%A3ie_potrivit_CEDO?auto=download;
https://educatiecivica.ro/
https://my.matterport.com/show/?m=MjDeQogFBnx&nt=tab&qs=1&fbclid=IwAR0TdIsn0Bwk7LboPIiGziuQt3b0yE0IxNKC9gR5zzGKX0sR24eDCTj6Lws;
https://www.youtube.com/watch?v=VPfd1QQcH14;
https://www.youtube.com/watch?v=d76z5vjlfBo;

https://www.youtube.com/watch?v=HdaG6tSFKeg;
https://www.youtube.com/watch?v=bOtYWChGalc;
https://www.youtube.com/watch?v=uVKXW7LeJho.

EXPERIENȚE PRACTICE ÎN EVALUAREA ONLINE

Prof. dr. Delia-Monica Georgescu
Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”
București

Cu mult (timp) înainte...

Citesc articolul din 2013 al Anei Boariu, *Între www și „Țara pigmeilor”,* și îmi dau seama cât de mult s-a schimbat lumea noastră, în toate dimensiunile ei și mai cu seamă în dimensiunea ei didactică. Pe scurt, articolul citat vorbește despre influența calculatorului asupra elevilor și pornește de la textul *O greșeală în rețea* de Luis Garcia Jambrina. În demersul prezentat, profesoara le cere copiilor să analizeze ce s-a câștigat și ce s-a pierdut odată cu apariția internetului, ce ar putea face în loc să petreacă timpul pe internet, dar și să analizeze relația dintre libertate – progresism/conservatorism, spațiu privat-spațiu public în lumina relației (dependenței) cu calculatorul. Lectura, fascinantă și bine documentată profesional, mă proiectează în universul SF al lui Asimov sau al lui Frank Herbert. Ce/cât i-aș mai putea eu azi întreba din toate acestea pe elevii mei?

aprilie 2021...

Cât de pregătiți ne-a prins această perioadă, cum am reușit să ne formăm, să ne reinventăm, să regândim relația noastră cu elevii, cu disciplina și cu scopul școlii a fost o problemă de management adesea personal, de deschidere, de curaj, de implicare și, mai ales, de învățare. În acest sens, recunosc că am fost norocoasă, înscriindu-mă, în vara lui 2020, la cursul postuniversitar organizat de Universitatea de Vest din Timișoara, „Resurse educaționale și digitale pentru instruire online”. Mare parte dintre ideile și aplicațiile pe care le-am utilizat la clasă în acest an școlar se datorează cursurilor consistente, deosebit de utile, profesionist concepute, pe care le-am parcurs alături de extraordinarii profesori de la UVT, dar și alături de minunații colegi din întreaga țară, dornici, ca și mine, să afle, să se dezvolte profesional și uman.

Provocări în evaluarea online

Fără a se dori o analiză exhaustivă a evaluării în context online, lucrarea de față propune niște idei pentru realizarea evaluării în cadrul orelor de limba și literatura română. Căci acesta a constituit, din punctul meu de vedere, adevărata provocare a acestui an școlar, dat fiind faptul că modul în care facem evaluarea a suferit o transformare, pornind de la competențele vizate, la instrumentele utilizate și la modul administrării acestora, având în vedere contextul educației online. Personal, am privilegiat în acest an modalitățile de evaluare alternative, creative, bazate pe colaborare, considerându-le mai eficiente și oferind contexte efective de învățare.

Competențe vizate

În mod cert, dincolo de problemele pe care le-a ridicat, marele câștig al acestui învățământ online a fost că a deschis porțile spre transdisciplinaritate și le-a permis profesorilor de limba și literatura română să vizeze și competențe aflate, în mod tradițional, în zona altor discipline. Iată cum, vrând-nevrând, ajungem la atingerea acelei competențe digitale incluse în profilul absolventului de clasa a VIII-a și de clasa a X-a. Dar lucrurile nu sunt chiar simplu de făcut.

În lucrarea *Les pratiques et défis de l'évaluation en ligne* (2013), destinată rețelei educaționale canadiene, Lucie Audet discută despre importanța corelării evaluării cu proiectarea și despre mutația accentului în evaluare, de pe cunoștințe către competențele comportamentale (*a ști să fii*), către competențele de învățare, dintre care autoarea numește *a începe să citești, a fi mai autonom, a ști să ceri ajutorul persoanei potrivite*. Prin urmare trebuie vizate niște „competențe procedurale și metacognitive, sociale și afective în interiorul dimensiunilor cognitive, (ce – n.n.) vizează competențe de nivel mai înalt decât simpla memorare". (Audet, 2011, p.19). Să adăugăm la acestea capacitatea de a lucra în echipă, o competență pe care elevii noștri vor trebui să o utilizeze în viața lor de adult.

În ceea ce mă privește, am ales să urmăresc, prin proiectele pe care le-am propus la clasa a IX-a, următoarele competențe:

- Programa de limba și literatura română, clasa a IX-a:

CG1: Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare;

CG2: Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare;

- Programa TIC, clasa a IX-a:

CG3: Formarea și dezvoltarea abilității de tastare corectă și rapidă;

CG5: Formarea și dezvoltarea deprinderilor de utilizare a mijloacelor moderne de comunicare – rețeaua Internet;

- Programa TIC, clasa a X-a:

CG1: Dezvoltarea deprinderilor moderne de utilizator;

CG3: Elaborarea unor produse utilizabile care să dezvolte spiritul inventiv și creativitatea.

În plus, am vizat aceste competențe comportamentale și de învățare care transgresează domeniul disciplinarității, pregătindu-i pe elevi pentru a deveni adulți autonomi, capabili să se descurce în viața profesională și personală de adult. Voi prelua, în acest sens, formulările lui Audet.

- Competențe comportamentale:

  CG1: A ști să fii
- Competențele de învățare:

  CG1: A fi mai autonom;

  CG2: A ști să ceri ajutorul persoanei potrivite;

  CG3: A ști să selectezi informația;

  CG4: A ști să lucrezi în echipă.

CÂTEVA IDEI DEJA TESTATE

În cele ce urmează, voi prezenta câteva dintre ideile deja testate, concretizate în proiecte create cu ajutorul Pixton, Powtoon, Story Jumper, Coogle, Power Point, dar și idei precum eseul grafic sau transformarea unui scriitor în personaj. În plus, la clasa a IX-a și a X-a am folosit platformele de testare Socrative, Kahoot și Forms în Teams pentru a aplica teste de lectură. În acest sens, am utilizat itemii cu alegere multiplă, dar și ordonarea secvențelor în funcție de apariția lor în textul citit.

- realizarea de prezentări electronice: PowerPoint, Canva https://www.canva.com;
- crearea de aviziere virtuale: Padlet https://padlet.com/, Symbaloo https://www.symbaloo.com/;
- crearea unor povești: Storyjumper https://www.storyjumper.com/;
- crearea de materiale video, desene animate, benzi desenate: MakeBeliefsComics https://www.makebeliefscomix.com/, Pixton https://www.pixton.com/;
- crearea unor hărți conceptuale: Coggle https://coggle.it/;
- crearea unor nori de cuvinte: WordArt https://wordart.com/;
- realizarea instrumentelor de evaluare: Socrative https://socrative.com/, Kahoot https://kahoot.com/, Mentimeter https://www.mentimeter.com/

a. PROIECT PIXTON - https://www.pixton.com

Proiectul a fost utilizat în etapa de evaluare a unității *Iubirea*. Elevii, organizați în echipe, au realizat o bandă desenată pentru a prezenta conținutul romanului „Maitreyi" de Mircea Eliade. Evaluarea proiectului a vizat:

- măsura în care au învățat să folosească aplicația;

- alegerea elementelor vizuale în funcție de indicii textuali identificați în romanul ș ui Mircea Eliade;

- utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea textului ce însoțește benzile desenate, într-o situație de comunicare specială;

- utilizarea modalităților de analiză tematică și structurală în receptarea romanului propus.

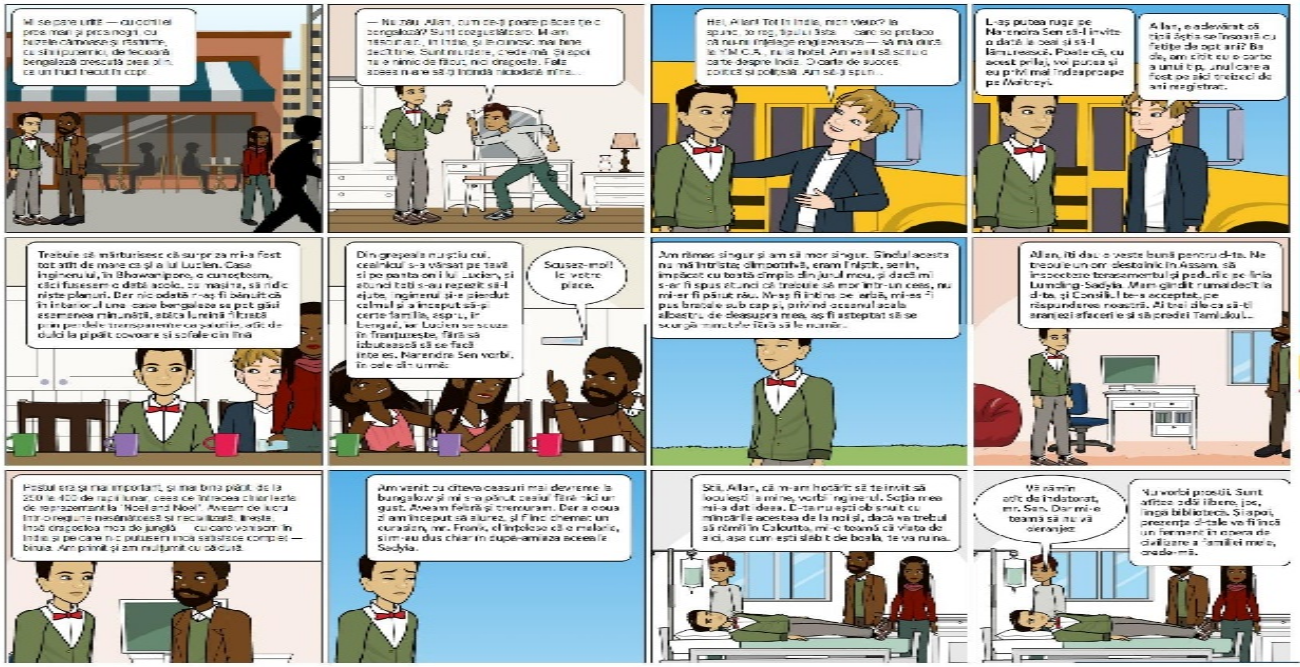

b. PROIECT STORY JUMPER - https://www.storyjumper.com

Aplicația permite crearea unor povești digitale, prin urmare am propus aceeași sarcină de lucru – prezentarea romanului lui Mircea Eliade. Elevii au avut la dispoziție elemente de recuzită, personaje, decoruri, au introdus introduce replici, utilizarea aplicației fiind foarte simplă și intuitivă. Evaluarea a vizat aspecte precum utilizarea corectă și adecvată a limbii, selectarea unor secvențe semnificative și transformarea lor în text multimodal, alegerea unor elemente vizuale adecvate care să susțină vizual mesajul verbal.

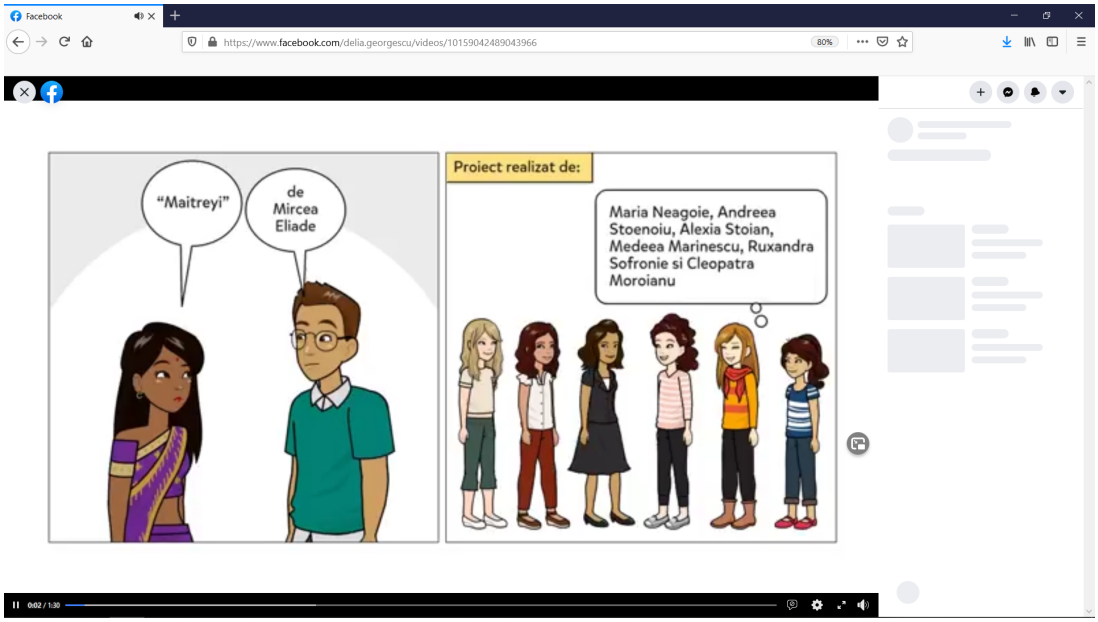

c. ESEUL GRAFIC

O metodă minunată, creativă care ajută la structurarea ideilor și a reacțiilor generate de textul literar și/sau de film. Proiectul a fost utilizat în cadrul unității de învățare *Iubirea* și a vizat textul „Romeo și Julieta” de W. Shakespeare, dar și filmul „Shakespeare in Love”. Ideea a fost preluată de la Georgia Department of Education English Language Arts, din textul https://livinginthelayerscom.wordpress.com/2018/01/05/analyzing-literature-with-graphic-essays/. Astfel, scopul unui eseu grafic este de a ajuta elevul să „gândească, să organizeze și să-și integreze gândurile, nu să producă un obiect atractiv, fără context”.

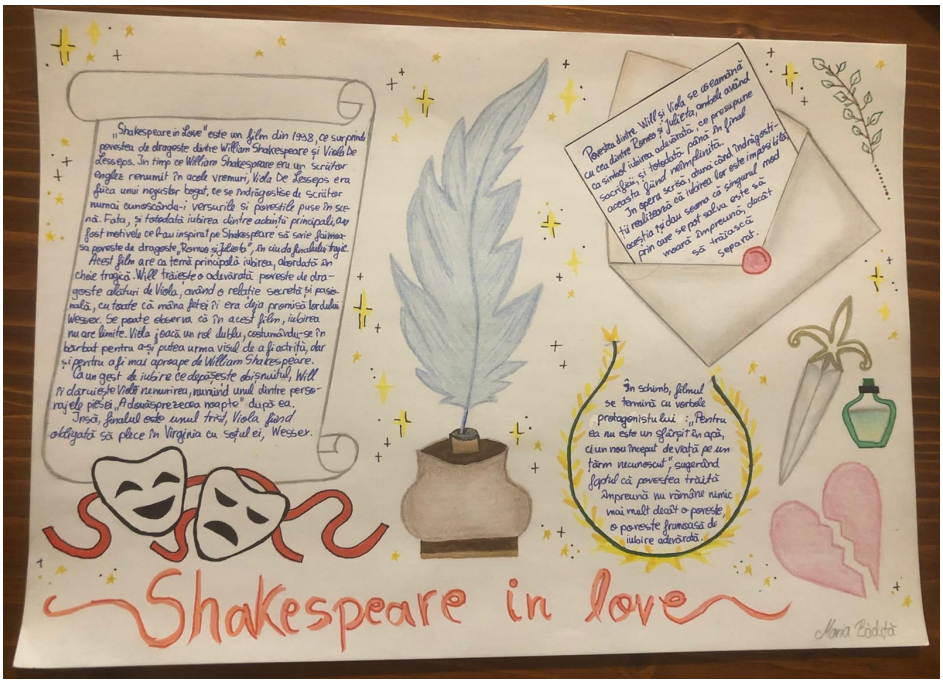

ESEUL GRAFIC

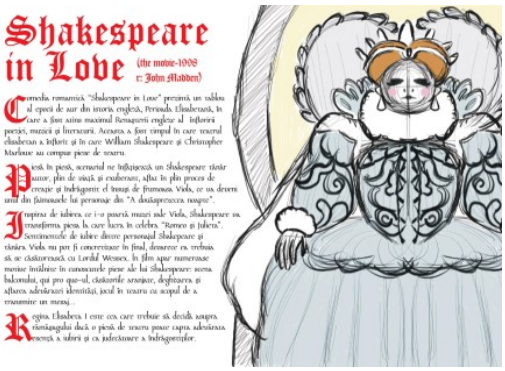

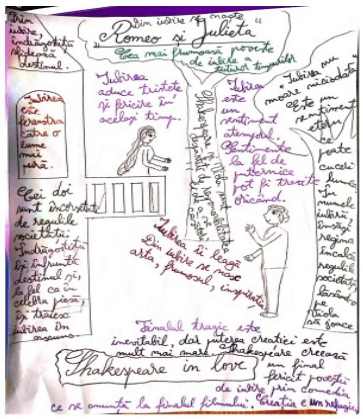

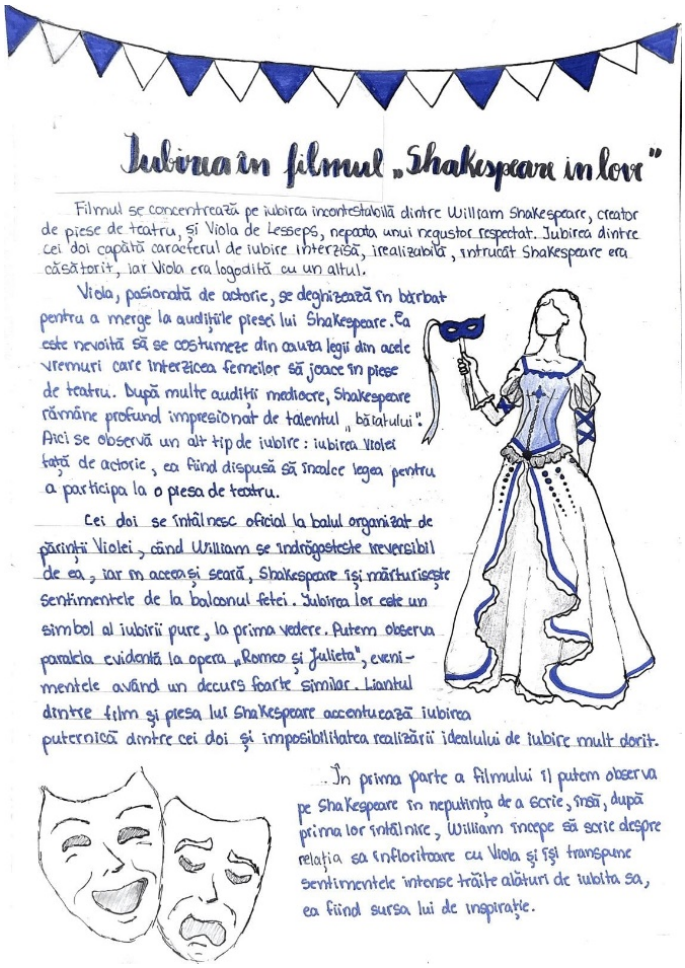

Iubirea în filmul „Shakespeare in love"

Filmul se concentrează pe iubirea incontestabilă dintre William Shakespeare, creator de piese de teatru, și Viola de Lesseps, nepoata unui negustor respectat. Iubirea dintre cei doi capătă caracterul de iubire interzisă, irealizabilă, întrucât Shakespeare era căsătorit, iar Viola era logodită cu un altul.

Viola, pasionată de actorie, se deghizează în bărbat pentru a merge la auzițiile piesei lui Shakespeare. Ea este nevoită să se costumeze din cauza legii din acele vremuri care interzicea femeilor să joace în piese de teatru. După multe audiții mediocre, Shakespeare rămâne profund impresionat de talentul „băiatului". Aici se observă un alt tip de iubire: iubirea Violei față de actorie, ea fiind dispusă să încalce legea pentru a participa la o piesa de teatru.

Cei doi se întâlnesc oficial la balul organizat de părinții Violei, când William se îndrăgostește ireversibil de ea, iar în aceeași seară, Shakespeare își mărturisește sentimentele de la balconul fetei. Iubirea lor este un simbol al iubirii pure, la prima vedere. Putem observa paralela evidentă la opera „Romeo și Julieta", evenimentele având un decurs foarte similar. Liantul dintre film și piesa lui Shakespeare accentuează iubirea puternică dintre cei doi și imposibilitatea realizării idealului de iubire mult dorit.

În prima parte a filmului îl putem observa pe Shakespeare în neputința de a scrie, însă, după prima lor întâlnire, William începe să scrie despre relația sa înfloritoare cu Viola și își transpune sentimentele intense trăite alături de iubita sa, ea fiind sursa lui de inspirație.

d. PROIECTUL POWTOON

Am utilizat acest proiect în cadrul unității de învățare *Joc și joacă*, propunându-le elevilor să analizeze opera dramatică a lui Mihail Sebastian, *Jocul de-a vacanța*, în raport cu CG2 - folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare.

https://www.powtoon.com/online.../fEezOFIrXys/book-report/

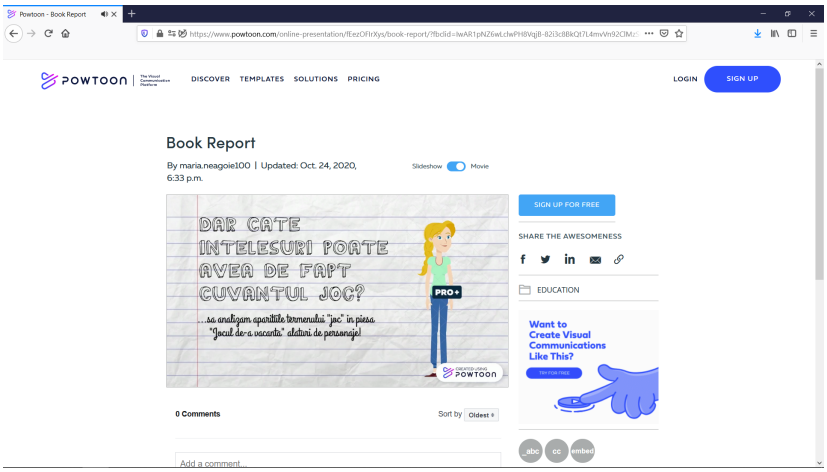

e. PREZENTAREA POWER POINT

Desigur, nu am renunțat la prezentările realizate în Power Point, un astfel de exemplu fiind analiza textului „Hau-hau” de Mircea Dinescu, în cadrul unității de învățare *Confruntări etice și civice,* prin raportare la aceeași CG.

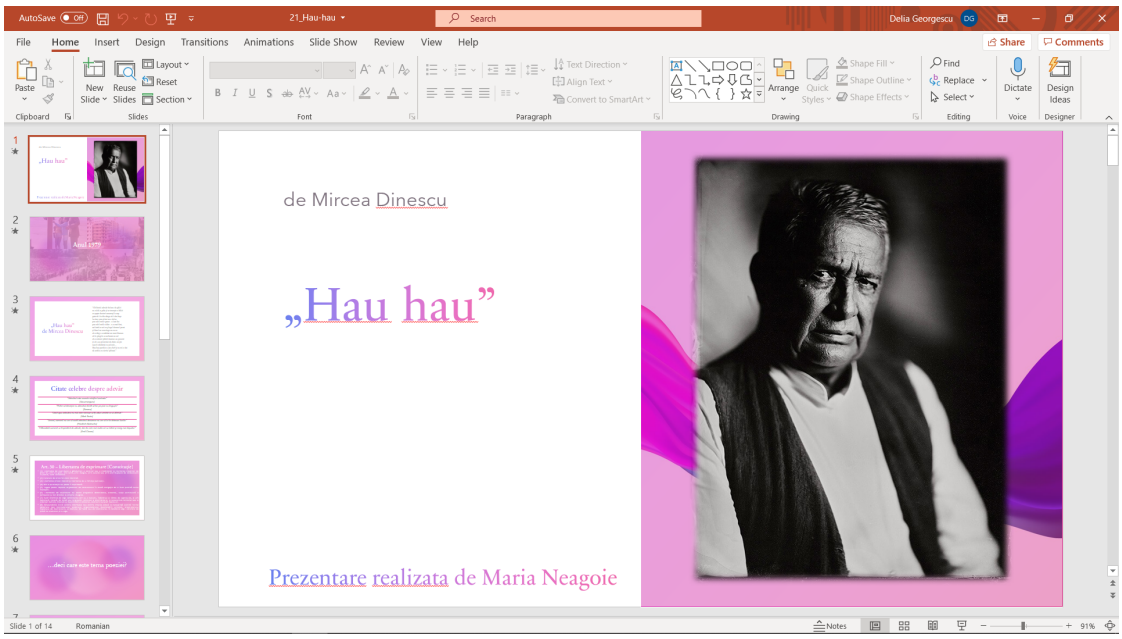

f. COMBINAREA MAI MULTOR INSTRUMENTE DIGITALE

1. **Power Point și Pixton** – Unitatea de învățare *Iubirea*

(a se observa comentariul elevilor participanți la proiect, care nu au reușit să găsească fundalul potrivit în cadrul aplicației)

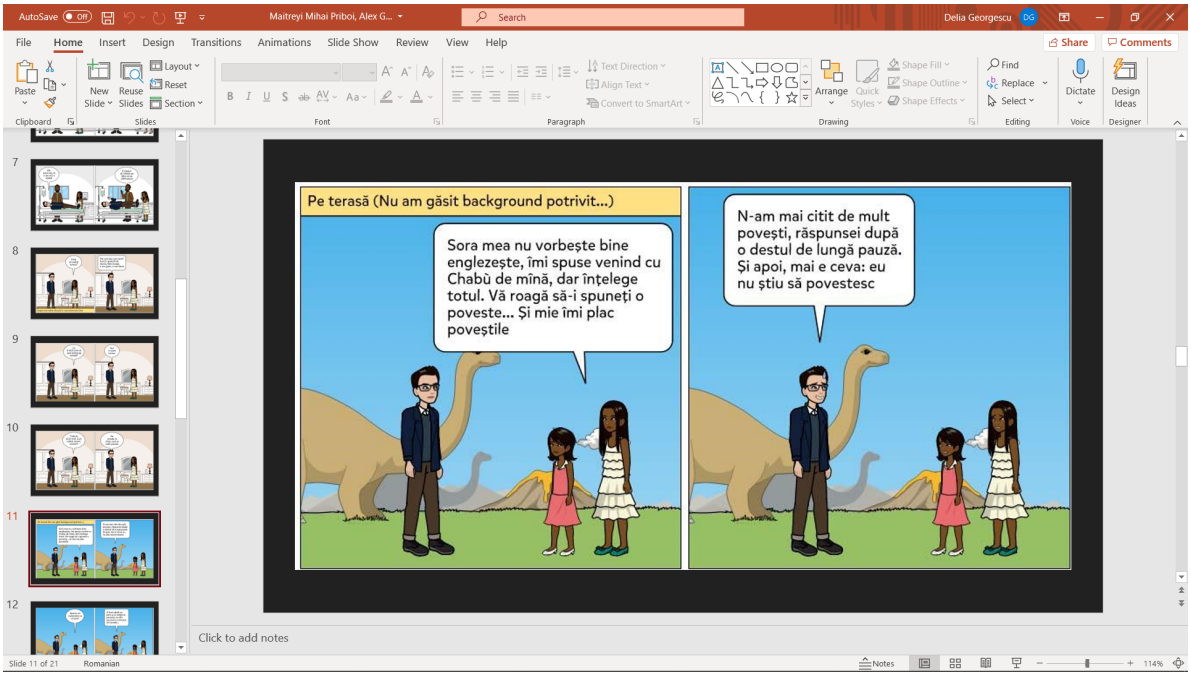

2. Powtoon și Coogle

Unitatea de învățare *Lumi fantastice*, opera *La hanul lui Mânjoală* de I.L. Caragiale https://www.powtoon.com/c/d7V7Ucfm5Zk/2/m

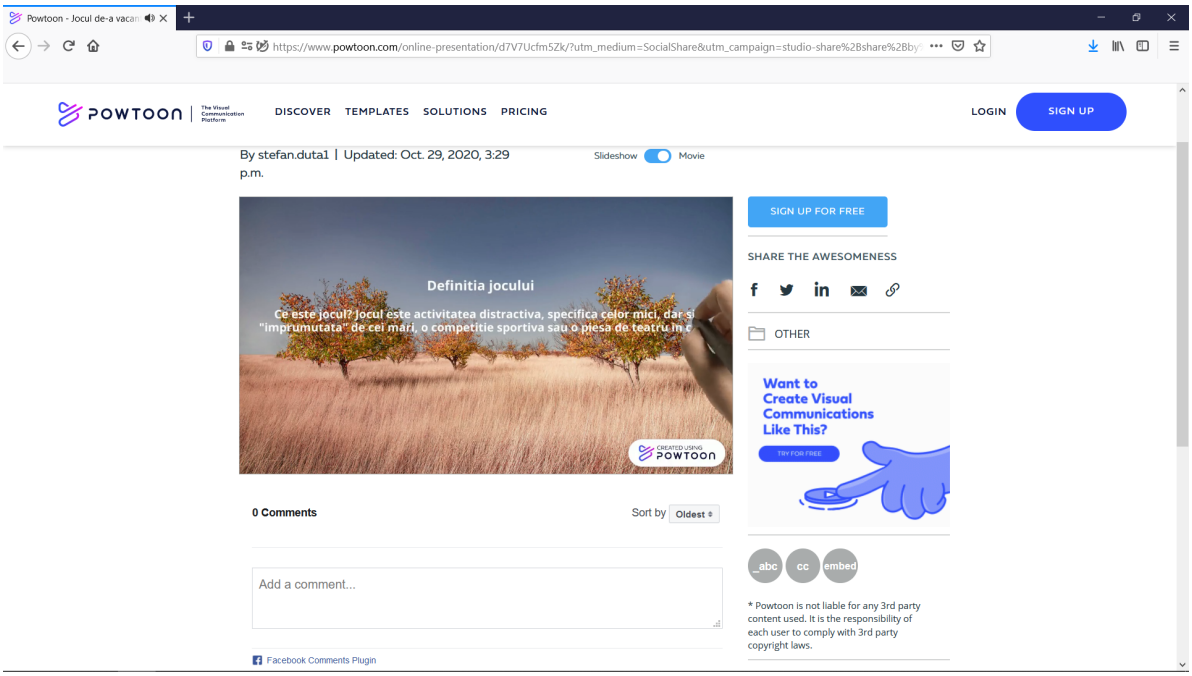

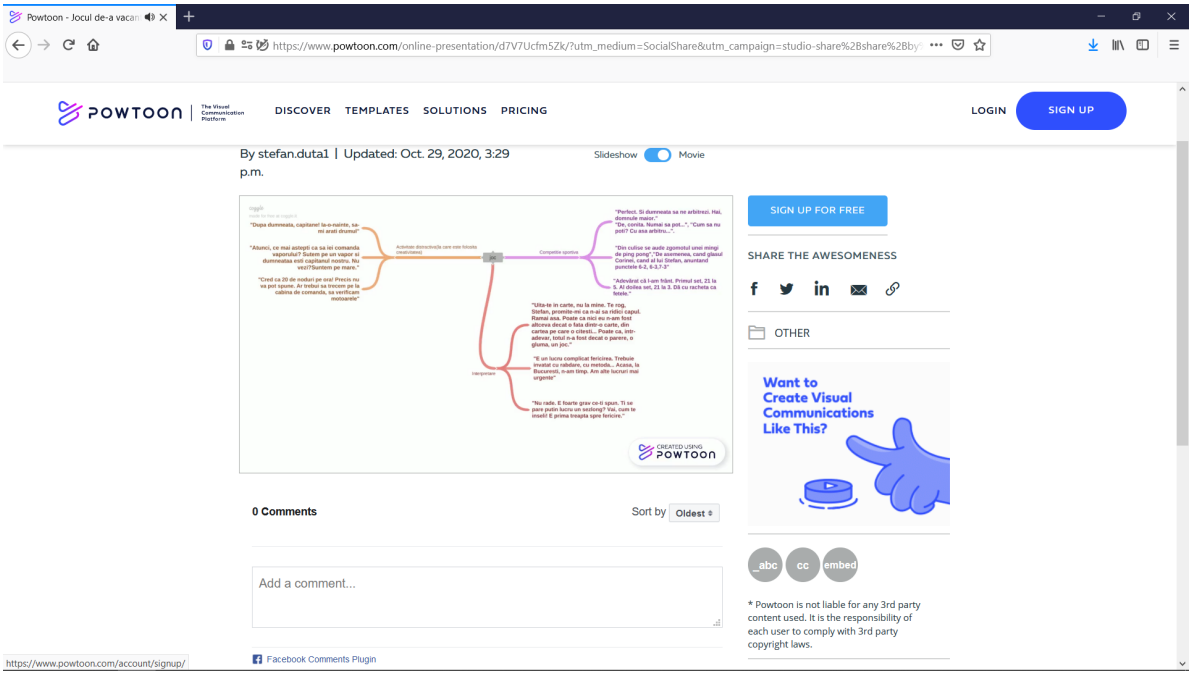

f. EVALUAREA SOCRATIVE

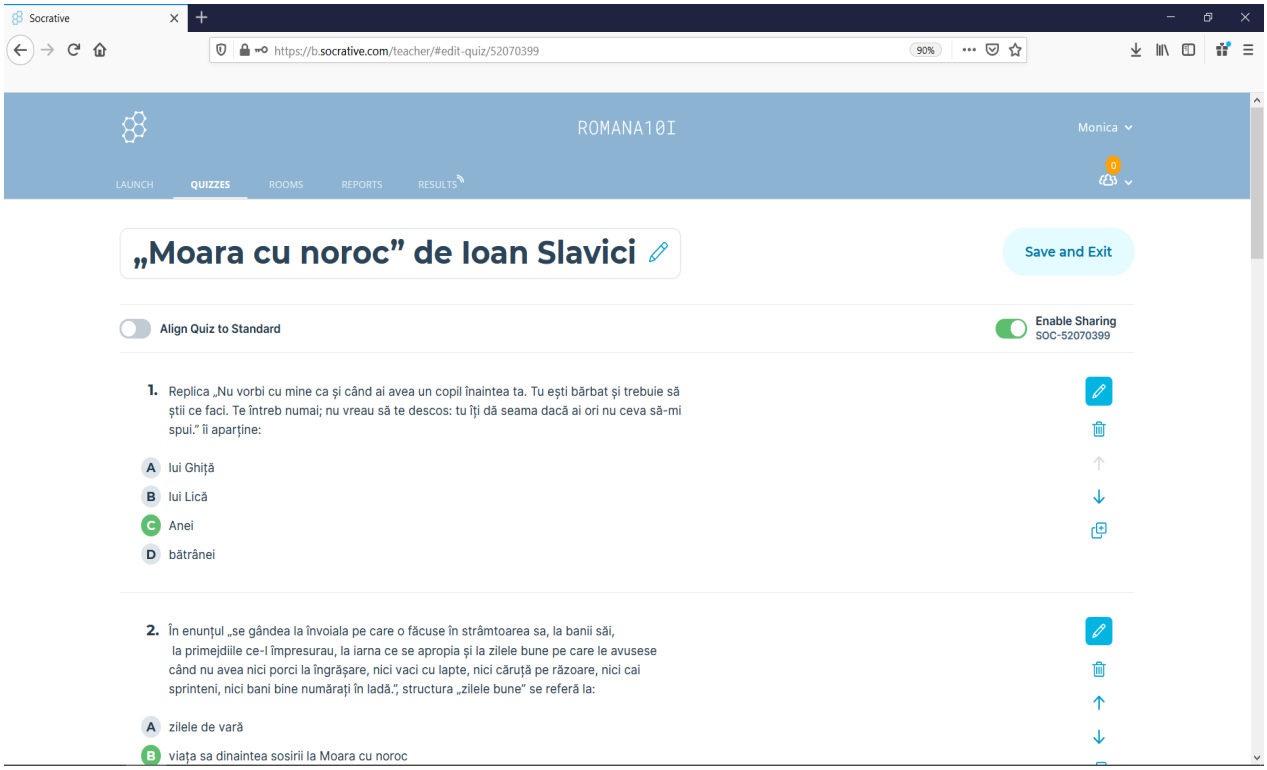

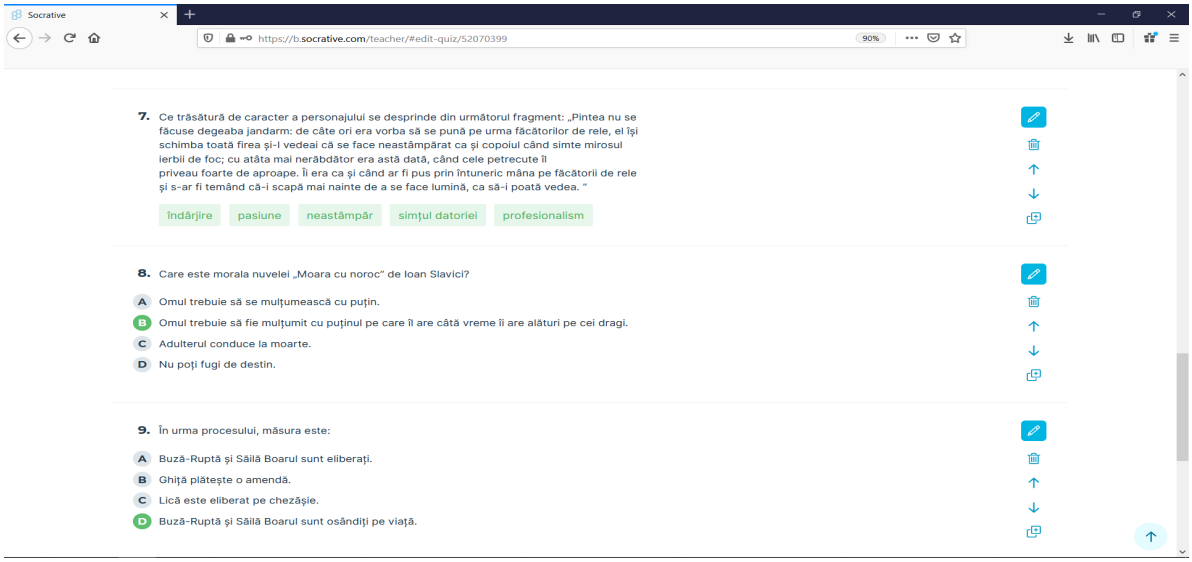

g. EVALUAREA KAHOOT

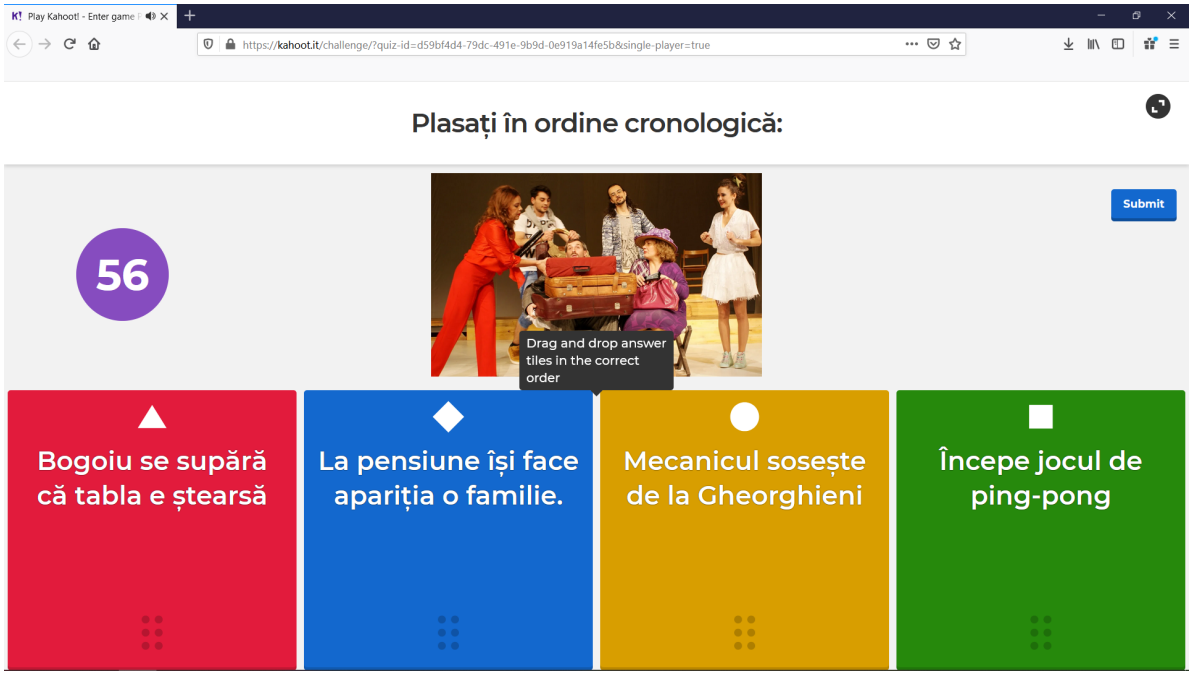

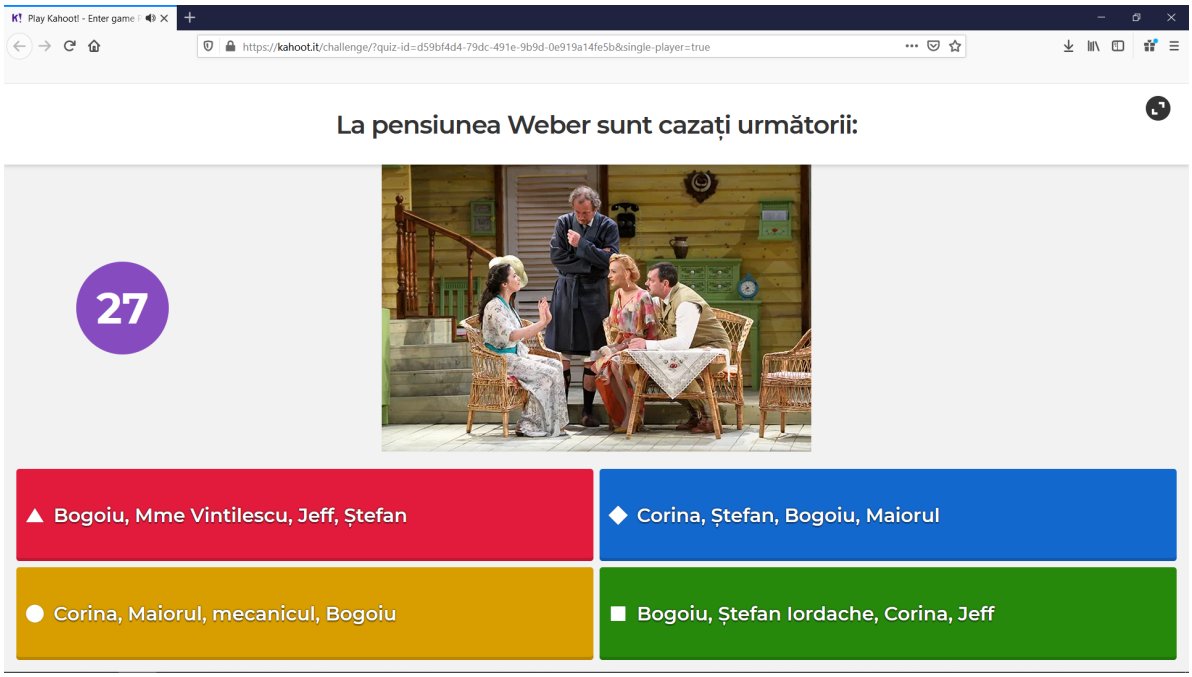

h. SCRIEREA CREATIVĂ

Desigur, nu am renunțat la scrierea creativă, modalitate prin care elevii sunt provocați să regândească relația cu textul, cu scriitorul, să pătrundă în intimitatea operei pentru a da naștere unui produs nou, care să reflecte această întâlnire minunată, de profunzime cu universul ficțional interogat. O astfel de temă a fost aceea a scrierii unui interviu imaginar cu unul dintre scriitorii propuși în cadrul unităților de învățare parcurse.

Inserez prima parte a unei astfel de teme în care două colege aleg scriitura în tandem, păstrează ideea de ficționalizare a întâlnirii cu scriitorul, dar renunță la ideea de interviu, transformându-l pe Mihail Sebastian în personaj.

DIALOG

de Olga Boaru și Mara Matei, clasa a IX-a D

Bărbatul îmbrăcat într-un costum gri se așază pe mânerul fotoliului verde din colțul camerei. Expresia îi este umbrită. Nici urmă de ferestre. Așteaptă sa îi fie adresată prima întrebare, deși este aici împotriva voinței sale. Ochii săi cenușii sunt îngustați, iar privirea îi este precaută și calculată. Are un aer relativ plictisit, oferind impresia că încearcă să cântărească mai multe posibilități.

Înainte de un scârțâit prelung și sinistru care anunța deschiderea ușii, se aude un ciocănit ironic, dar bărbatul nu se întoarce către ușa metalică. Sunetul sacadat al tocurilor care ating podeaua devine cu atât mai puternic, cu cât pașii se apropiau mai mult.

În fața scriitorului, pe fotoliul opus, se așază o femeie înaltă. Buclele ei negre se revarsă pe pe spate, iar ochii săi sticloși îi întâlnesc pe cei cenușii. Zâmbetul ei subtil se contrazice cu expresia monotonă a bărbatului.

“Sper să te simți ca acasă” spuse ea, cu o mică înclinare a capului.

Bărbatul își ridică sprâncenele. Nu pare deloc impresionat. Nici nu răspunde femeii, făcând în schimb o grimasă.

Femeia își dă ochii peste cap, cu un oftat „Mihail Sebastian, Victor Minch sau să îți spun pe numele tău adevărat, Iosif Hechter?”

Clipește. E liniște deplină, nicio replică nu vine de la scriitor pentru câteva momente. "Prefer Mihail Sebastian" răspunde calm, deși ajunge să sune mai mult ca o jumătate de adevăr.

“Desigur, domnule Hechter"”. zâmbește răutăcios femeia, își pune piciorul unul peste celălalt “Știi din ce motiv ești aici”.

“Știu?, o întreabă înapoi în loc să îi ofere un răspuns direct.

“Victor, nu face pe prostul. Cu cât îmi răspunzi la întrebări mai rapid cu atât o sa pleci acasă mai curând”

Liniștea cade din nou peste încăpere. Se scurg niște clipe îndelungate, fiind deja clar că omul în costum nu va scoate vreun cuvânt.

Văzând că altfel nu va reuși, femeia cu bucle negre își întinde mâna către scriitor “Din păcate nu îți pot dezvălui numele meu, însă îmi poți spune Leny”

Pentru o fracțiune de secundă, expresia bărbatului se întunecă, devine greu de descifrat. Pare că dorește să zică ceva, ceva ce probabil va ajunge să regrete mai târziu, ceva ce ar fi vrut defapt să spună mai demult, unei cu totul alte persoane.

“Draga de ea, te-a părăsit, nu-i așa?” Leny râde scurt.

De data aceasta, scriitorul îi oferă un direct "Da", privirea lui din nou impasibilă.

“Da.” Zice ea ca prin ecou “Dar tu ai alungat-o, am dreptate? Tu ai decis că nu e perfectă, și ai izgonit-o, domnule Hechter. Ai dat rolul unei alte actrițe, deși era moștenirea doamnei Caler”

Ochii cenușii se îngustează mai mult. Sute, mii de lucruri par să rămână nespuse. "Nu îmi regret decizia" rostește scurt, însă vorbele au urme de minciună.

“Oh, ba da. Regreți nespus ca nu o sa o mai vezi. Nu o sa îi mai auzi râsul. Nu o sa îi mai întâlnești ochii. Nu o sa îi spui ce simți cu adevărat. Ești un laș, Mihail.”

Poate că aceste cuvinte au durut. Scriitorul nu o arată. "Poate". Vocea sa continuă să își păstreze calmul caracteristic.

Leny își țuguie buzele rozalii și își încrucișează brațele “Povestește-mi despre tine, Victor. Cine ești tu?”

"Un nimeni. Sunt un om neimportant, Leny." Felul în care spune numele este diferit de restul. Mai apăsat. Și cumva de parcă îi e greu să îl zică, dar o face oricum.

“Faptul că stai așezat în această cameră dovedește contrariul” răspunde femeia cu bucle negre.

În loc de concluzii

Ca întotdeauna, contează foarte mult punctul de vedere din care privești ceea ce trăiești, oglinda putând returna oricare dintre ipostaze. Dacă alegem să transformăm amenințările în oportunități, să privim noul context de învățare cu ochiul optimistului, putem constata că predarea online a disciplinei noastre ne-a condus spre teritorii nebănuite, oferindu-ne ocazia de a inova, de a învăța, de a ieși din zona de confort, testată și, de multe ori, valoroasă, pentru a-i putea ghida pe elevii noștri spre experiențe de lectură și de înțelegere autentice, cu ajutorul tehnologiei pe care a trebuit să o domesticim. Astfel, avem (parcă și mai mult) posibilitatea de a-i conduce spre lumea în care vor trăi cu adevărat, fiind totodată puși la încercare de necesitatea de a asigura o învățare autentică, de calitate.

BIBLIOGRAFIE

Audet, Lucie, *Les pratiques et défis de l'évaluation en ligne,* 2011, https://archives.refad.ca/evaluation_en_ligne.pdf

Boariu, Ana, *Între www și „Țara pigmeilor"*, în *Perspective, Revista de didactica limbii și literaturii române*, nr. 1 (26)/2013, Internetul și comunicarea, 2013, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca

Grossek, Gabriela și Dana Crăciun, coord., *Ghid practic de resurse educaționale si digitale pentru instruire online*, 2014, Editura Universității de Vest, Timișoara

Grossek, Gabriela și Laura Malița, *Ghid de bune practici e-learning*, 2014, Editura Universității de Vest, Timișoara

Hamilton, Buffy J., https://livinginthelayerscom.wordpress.com/2018/01/05/analyzing-literature-with-graphic-essays/, consultat pe 1 aprilie 2021

DE LA „CERCUL MAGIC" AL JOCULUI, LA ELEARNING

Prof. Liana Hera
Prof. Daniela Elena Soare
Colegiul Național „Spiru Haret"
București

Integrarea tehnologiilor informaționale noi în procesul de predare- învățare- evaluare oferă oportunitatea explorării unor noi teorii și modele ale învățării.

În ultima vreme, elevi și profesori ne-am redescoperit în ipostaze noi, răspunzând unor provocări majore, digitalizarea educației devenind „soluția" contextului social (educațional). De la „cercul magic" al jocului cu interacțiunea, responsabilitățile și regulile sale, atenția s-a îndreptat asupra oportunităților de învățare digitală. Pe dispozitivele elevilor, „s-au deschis" mai multe ferestre: pentru studiu, dar și pentru comunicare și socializare, aceștia reușind să abordeze sarcini multipe și să prelucreze rapid informația, valorificând instrumente digitale variate.

Un studiu aplicat, ce a vizat activitatea de învățare online, a arătat că platformele digitale au reconfigurat rolul profesorului și al elevului și au redefinit clasa virtuală.

Prin intermediul canalelor digitale, învățarea a devenit un proces social (*Burdick & Willis, 2011*). Conectarea continuă cu diverse persoane generează nevoia de colaborare și capacitatea mai mare de a învăța și de a fi productivi. Efectul tehnologiei digitale asupra elevilor depinde în mare măsură de modul în care aceste tehnologii sunt integrate în procesul de predare - învățare. La „*să știm cum*" (Know-how) și „*să știm ce*" (know-what) se adaugă „*să știm unde*" (know-where - vizând resursele care furnizează informațiile de care este nevoie) (*Siemens, 2005*).

Tinerii din generația nativilor digitali adoptă o perspectivă activă în învățare (*Prensky, 2001*), un comportament antrenat și de jocurile video. Pentru a descoperi anumite lucruri, elevii realizează acțiuni concrete, determinându-i să fie neliniștiți, nerăbdători, în medii de învățare clasice, pasive. Activitățile bazate pe descoperire pot spori eficiența învățării, în condiții potrivite, însă, fără o bază științifică, se poate omite conținutul esențial al unui subiect (*Cornelia Măirean, 2020*).

Universul internetului a schimbat percepțiile generațiilor, care manifestă o preferință pentru multimedia, în detrimentul textelor scrise. Primul impuls al elevilor este acela de a privi imaginile înainte de a citi textul, avantajul reprezentându-l posibilitatea de a obține informații într-un timp mai scurt. Generația digitală valorifică motoare de căutare în procesul de învățare, spre deosebire de generațiile anterioare care identificau surse de informație tipărite.

Se impune ca feedbackul să fie oferit constant. Având în vedere faptul că jocurile pe calculator și aplicațiile educative oferă recompense imediate utilizatorilor, elevii tind să se aștepte la un feedback imediat pentru efortul depus, o nevoie ce poate stimula învățarea. Absența recompensei poate genera dificultatea de a persevera, neîncrederea în sine,

insatisfacția (*Small & Vorgen, 2008*). Dispozitivele tehnologice au devenit elemente obișnuite ale mediului de lucru, generațiile actuale de copii, adolescenți și tineri considerându-le indispensabile. Este foarte important ca aceștia să fie sprijiniți în procesul de dobândire a abilităților de a le utiliza adecvat și de a se proteja de capcanele existente în mediul virtual.

Tehnologia adecvată este menită să susțină și să îmbunătățească întregul proces de învățământ. Conform studiului *Şcoala online. Elemente pentru inovarea educației. Raport de cercetare evaluativă,* nu toate dimensiunile educației pot fi acoperite - au de suferit aspectul relațional, dimensiunea cooperativă, realizarea obiectivă a evaluării și a fedbackului, monitorizarea și stimularea performanțelor, individualizarea și personalizarea învățării.
Studiul aplicat, conform Anexei, și-a propus să monitorizeze provocările implicate de învățarea online, să înțeleagă nevoile generației digitale – modalități și instrumente de acces online, platforme pentru învățare, metode, preferințe media, primirea de feedback digital, capacitatea de gestionare a timpului și de realizare a sarcinilor.

Anexă

Chestionar online aplicat unui număr de 144 de elevi ai Colegiului Național „Spiru Haret", clasele VIII-XII, profil real și uman:

1. În ce măsură ați participat la cursurile susținute online, în perioada pandemiei, comparativ cu varianta clasică, anterioară pandemiei?

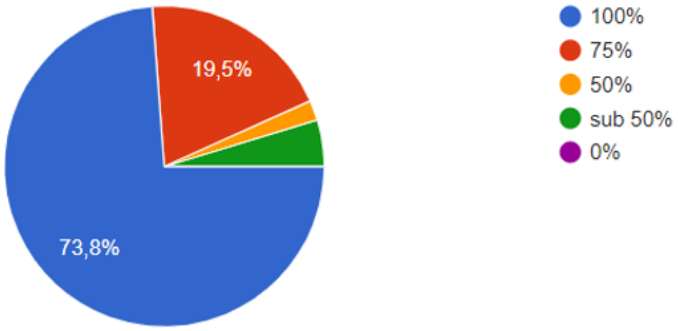

2. Care a fost procentul în care ați reușit să realizați sarcinile și să vă implicați în activitățile școlare, în perioada pandemiei, comparativ cu varianta clasică, anterioară pandemiei?

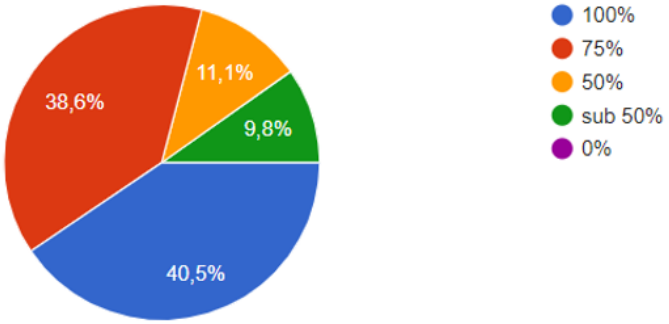

3. Ce modalitate de predare/ prezentare a materiei a fost mai atractivă?

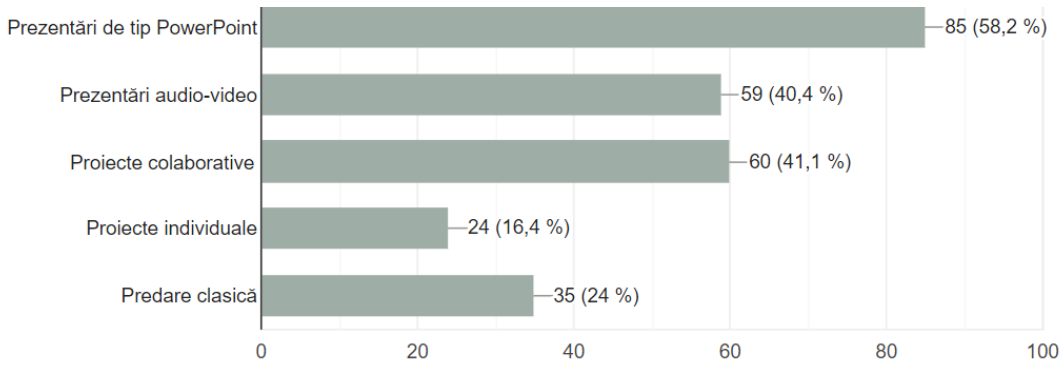

4. Ce metodă de transmitere a temelor ați folosit?

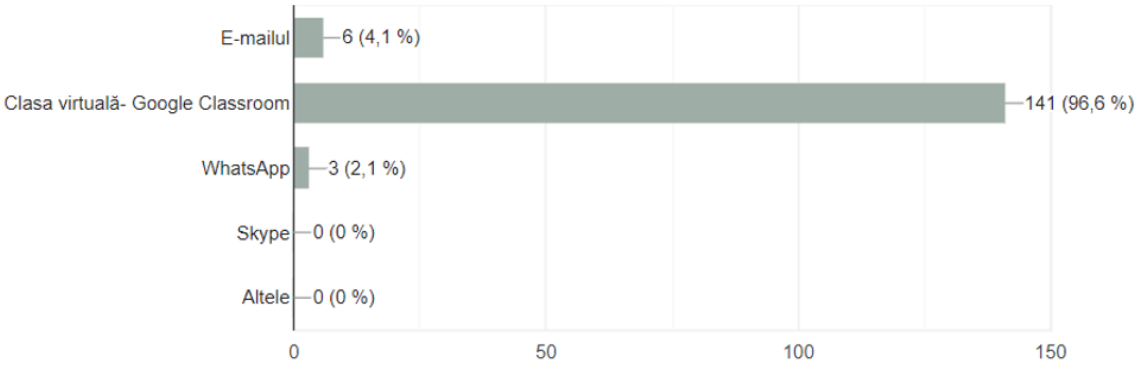

5. Ce dispozitiv ați folosit pentru conexiunea la ore?

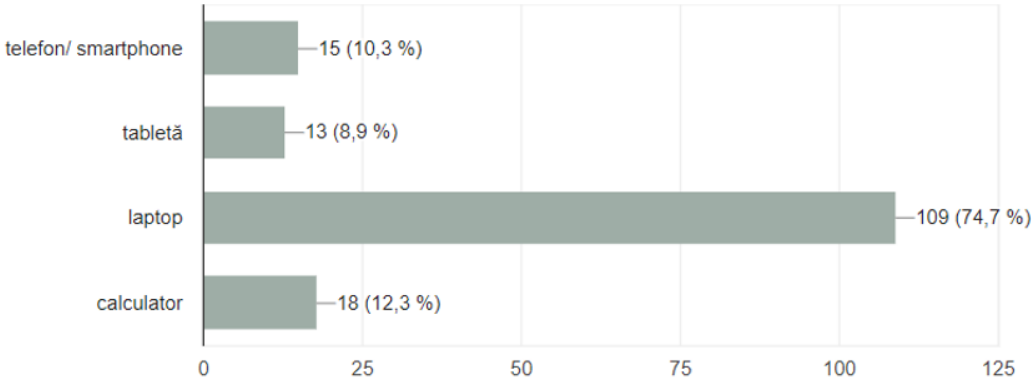

6. Care considerați că este dispozitivul cel mai potrivit în învățarea online?

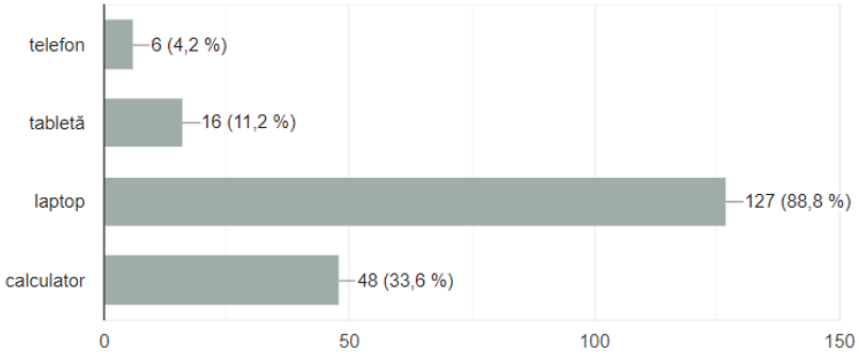

7. Care sunt cele mai potrivite modalități de învățare pentru tine?

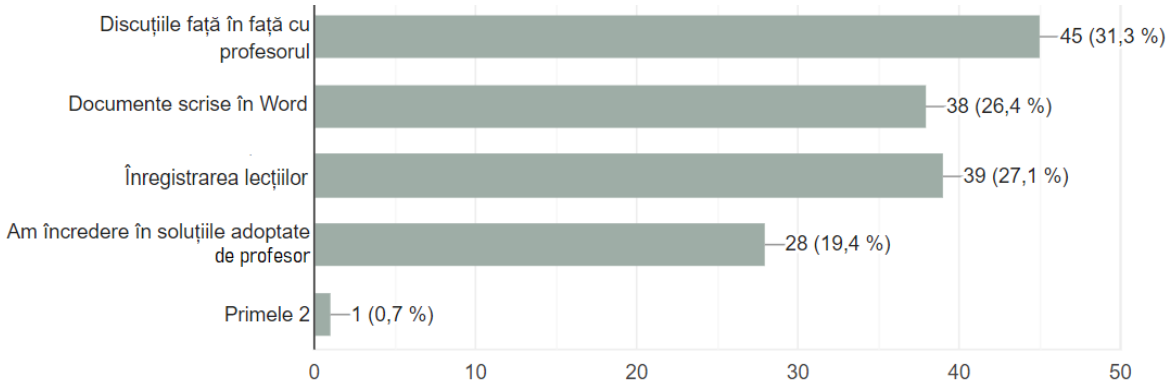

8. Ce modalitate de evaluare ați utilizat în perioada pandemiei?

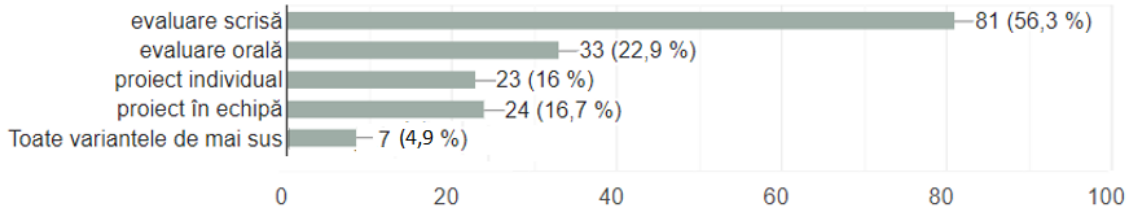

9. Cum apreciezi calitatea sarcinilor de lucru primite online?

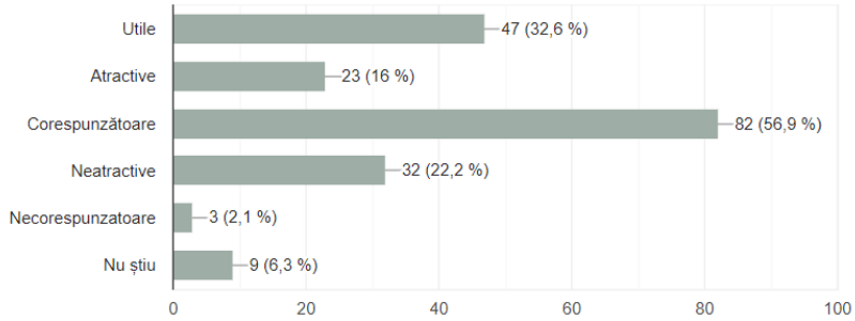

10. În ce situație considerați că lucrul în echipă este eficient?

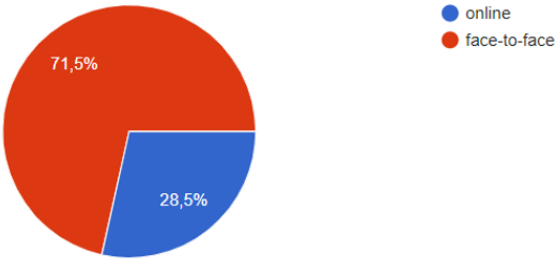

11. Considerați ca activitățile online au fost benefice procesului de:

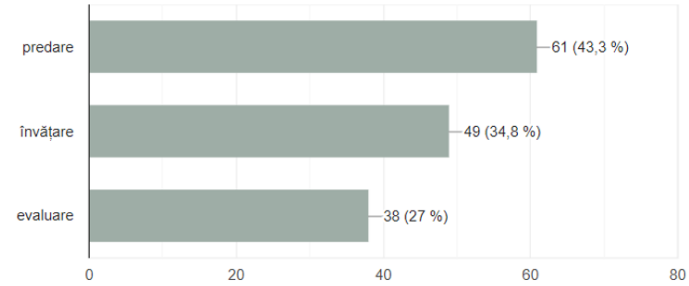

12. Considerați ca activitățile *față-n față* au fost benefice procesului de:

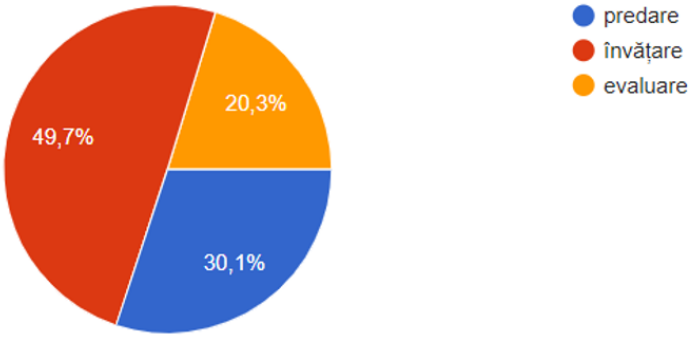

13. Ce îți place cel mai mult, referindu-te la activitățile de învățare realizate online (alege toate variantele care ți se potrivesc)

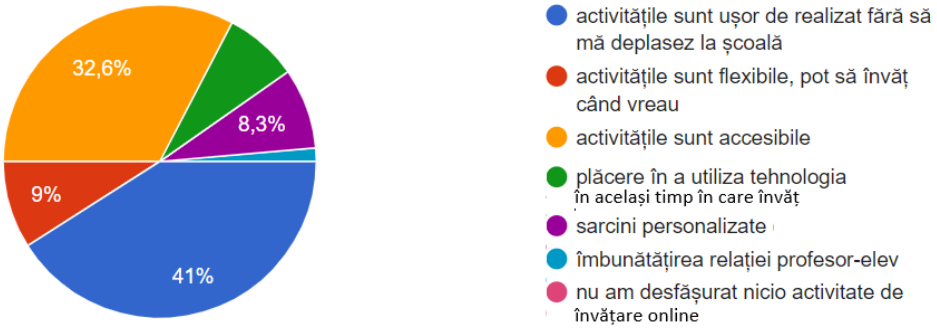

14. Care consideri că sunt principalele dificultăți în desfășurarea activităților de învățare online: (alege toate răspunsurile potrivite pentru tine)

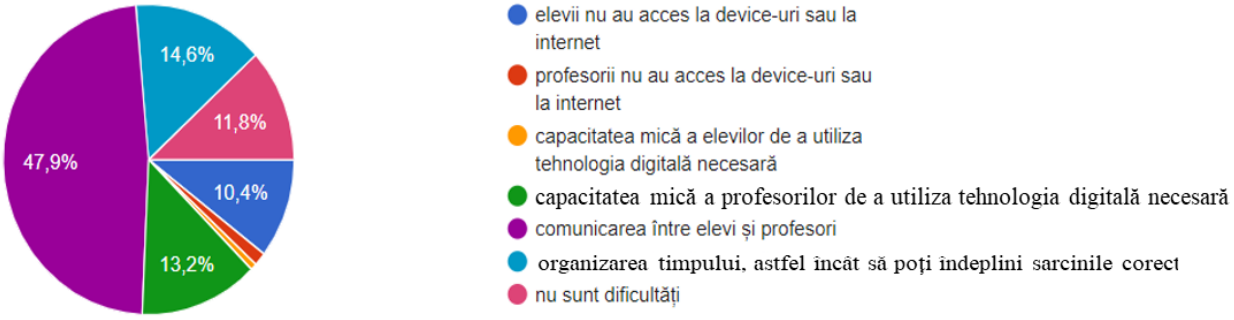

15. La ce activități de învățare online ai participat cu plăcere în această perioadă? Oferă un exemplu.

La această întrebare, răspunsurile elevilor au vizat:

- Proiecte
- Proiectele în echipe
- Concursuri interactive
- Prezentarea proiectelor realizate în PowerPoint
- Școala online sau cursuri interactive cu scop în dezvoltarea personală
- Diferite cursuri extrașcolare
- Predare prin prezentari audio- video
- Discuțiile în grup

16. Ați primit aprecieri/ răspunsuri/ observații la sarcinile de lucru rezolvate în cadrul activităților de învățare online?

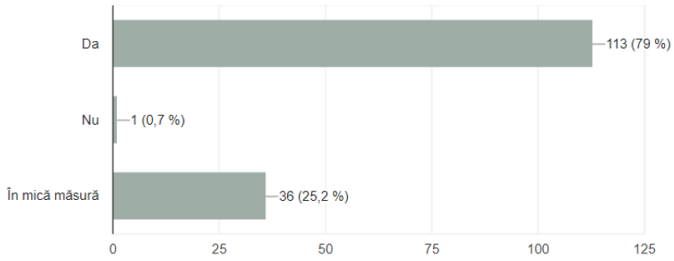

17. Consideri că, după revenirea în unitatea de învățământ, ar fi util ca învățarea online să rămână parte a practicii școlare?

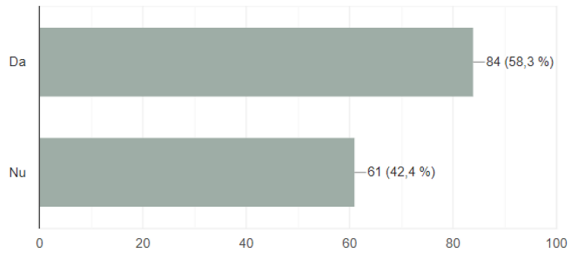

18. Consideri că activitatea de învățare online poate înlocui activitatea *față-n față* din sala de clasă/ laborator?

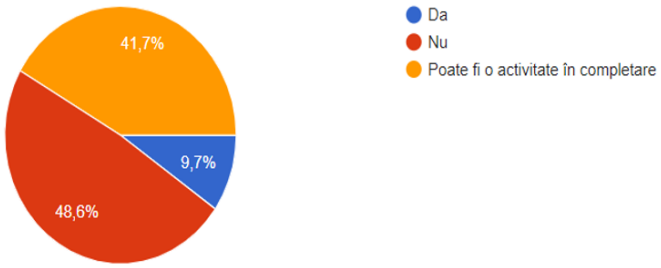

BIBLIOGRAFIE și WEBOGRAFIE

Bowman, L. L., Levine, L.E., Waite, B.M.&Gendrom, M., Can students really multitask?, 2010

Burdick, A. & Willis, H., Digital learning, digital scholarship and design thinking. Design Studies, 2011

Ceobanu, C., Cucoș C., Istrate, O., Pânișoară, I.-O., Educația digitală, Editura Polirom, București, 2020

Siemens, G, Connectivism: Learning and Knowledge Today. Global Summit 2006: Technology Connected Futures, 2005

Small, G. & Vorgan, G., iBrain: Surviving the technological alteration of the modern mind, New York, 2008

https://www.psih.uaic.ro/wp-content/uploads/sc_onl_rap_apr_2020.pdf

ROLUL PROFESORULUI ȘI STAREA DE BINE EMOȚIONALĂ A COPIILOR

Prof. consilier Inocan Mihaela
Colegiul Național „Spiru Haret”
București

Bunăstarea emoțională este o condiție necesară pentru a fi sănătos. Pe lângă dezvoltarea fizică, cognitivă și socială a copiilor, trebuie să ne îngrijim și de dezvoltarea lor psihologică și emoțională.

În această perioadă de pandemie, când lumea stă retrasă în intimitatea casei sale, iar socializarea și învățarea se realizează online, recomandările privind utilizarea internetului se schimbă. Știm bine că până în prezent recomandarea era de a limita timpul petrecut în lumea virtuală, în favoarea timpului petrecut în aer liber, cu hobby-uri și prieteni de calitate, iar acum suntem nevoiți să ținem legătura cu aceștia folosind tehnologia, crescând timpul petrecut în fața ecranelor.

Dat fiind contextul global și național care a impus o migrare masivă către zona online, ar fi util să utilizăm tehnologia astfel încât aceasta să ne fie un aliat, un instrument de învățare, socializare și de petrecere a timpului liber, fără să ne expunem sau să expunem pe alții, pericolelor.

„Nu toți copiii au privilegiul să se nască și să crească într-o familie care poate să le ofere condițiile și contextul fizic, emoțional, mental și spiritual care să le permită să simtă siguranță și conectare emoțională. Totuși toți copiii ajung la școală. Chiar și o singură relație în care copilul se simte cu adevărat văzut, ascultat, important, iubit poate să fie decisivă în felul în care se percepe pe sine.”

Profesorului îi revin, în această perioadă, niște roluri foarte importante în:

- Susținerea implicării și a motivației în învățarea online
- Susținerea rezilienței și gestionarea emoțiilor (stres, anxietate, depresie)
- Prevenirea și combaterea cyberbullying-ului

<u>Susținerea implicării și a motivației în învățarea online</u>

Pentru a fi implicați și motivați în activitățile școlare online sau față-în-față, elevii au nevoie să simtă că aparțin comunității școlare, că ceea ce învață le este util și să înțeleagă că greșelile sunt ocazii de învățare, nu piedici definitive.

În susținera motivației pentru învățare e recomandată:

- comunicarea constantă cu privire la rezultatele așteptate de la activitățile de învățare organizate online
- crearea cadrului necesar implicării active în activitățile de învățare

În cursul orelor, elevii trebuie să aibă posibilitatea de a exersa abilități de comunicare eficientă, de relaționare, de învățare și de a deveni conștienți de posibilitatea de transferare a acestora în contexte sociale diferite.

Trebuie avut în vedere și competenţele generale şi competenţele specifice, care trebuie formate prin procesul de predare-învăţare, care promovează o serie de valori, atitudini şi comportamente, atât intelectuale cât şi morale în dezvoltarea și formarea personalității elevilor și pregătirea acestora pentru viață.

În calitate de persoane preocupate de educație, este important să creăm contexte de învățare care să pună în valoare caracteristicile nativilor digitali și să-i pregătească pentru viața solicitantă a secolului XXI, contexte care să le permită acestora explorarea, dezbaterea, formularea și deprinderea principiilor de folosire sigură, utilă și creativă a internetului . Elevii au tendinţa dar şi posibilitatea de a fi cu un pas înaintea adulţilor. Acest pas trebuie anticipat de către educator şi transformat într-un avantaj al învăţării creative.

Calculatorul și internetul oferă oportunități nebănuite de a cunoaște lumea, de a avea acces la muzică, la artă, la cultură. Oferă șansa de a ne apropia de oameni deosebiți, contemporani cu noi, dar și de a descoperi oameni cu pasiuni comune. Ne oferă șansa de a ne juca, de a fi conectați la întreaga planetă, din spatele monitorului.

Adolescenții parcurg o perioadă esențială în procesul lor de dezvoltare și nu este deloc ușor să te simți singur și neînțeles în acest context astfel că spațiul online devine o resursă pentru ei de a se simți „împreună" cu ceilalți. Din acest motiv, adoptă modele ale persoanelor publice, artiști, vloggeri, idoli ai generației lor. Atât cei mici și tinerii, cât și noi, adulții, avem nevoie să ne vedem unii pe alții, să ne simțim auziți, înțeleși și apreciați pentru ceea ce suntem.

Susținerea rezilienței și gestionarea emoțiilor (stres, anxietate, depresie)

Apariția pandemiei în viețile noastre ne-a scos din normalitate și ne-a dus pe fiecare în direcții diferite, în funcție de modalitățile fiecăruia de a face față. Unii dintre noi am profitat de timpul de izolare și am făcut toate acele activități amânate de mult, care ne-au adus satisfactie și regăsire de sine: am vorbit mult mai des cu oamenii dragi, chiar daca online, am descoperit sau redescoperit pasiuni creative, am gătit și am fost mai atenți la alimentația noastra, am grădinărit, am curățat toată casa sau pur și simplu am lenevit. Alții dintre noi am fost copleșiți emoțional și am dezvoltat sau accentuat comportamente dăunătoare nouă, cum ar fi mâncatul în exces, supraexpunerea la TV/internet, ne-am lăsat bombardați de informații despre criză și virus și am disecat în nenumărate fire toate teoriile legate de pandemie.

Cele mai bune metode de a **gestiona emoțiile** sunt a le identifica, ale numi și a le accepta, iar o soluție utilă este să încurajăm copiii să vorbească despre stările prin care trec;

- Un climat pozitiv la clasă e bazat pe sigurantă respect și incredere, încurajează relatii de cooperare si prietenie între elevi, iar acestea pot acționa ca factor protector sau compensatoriu când apar noi provocări emoționale.
- Să le explicăm că și nouă, adulților, într-o oarecare măsură, ne este teamă sau suntem triști din cauza situației cu care ne confruntăm și datorită restricțiilor/măsurilor impuse;
- Limitând expunerea exagerată și neselectivă, la informațiile legate de pandemie, pentru a evita creșterea anxietății;
- Monitorizând propriile gânduri și emoțiile negative. Atunci când nu gestionăm eficient emoțiile, acestea devin copleșitoare și dificil de controlat, la baza lor aflându-se de obicei gânduri problematice (neacceptarea realității, exagerarea sau chiar catastrofarea consecințelor unui eveniment, gândul că nu-i vom face față).

Un rol ce ii revine profesorilor este de:

- **Informare constantă cu privire la starea copiilor**
  -starea de sănătate, starea de bine
  -impactul crizei asupra situației economice a familiei
  -impactul crizei asupra condițiilor de învățare
- **Identificarea nevoilor de sprijin (inclusiv specializat) prin:**
  -Comunicarea directă cu elevul/ familia
  -Consultarea consilierului școlar, a altor colegi sau specialiști

Pentru a fi rezilienți și a ne putea gestiona stările emoționale neplăcute în această perioadă unică, dificilă și specială pentru toți avem nevoie să:

- Să susținem elevii în stabilirea unor **rutine sănătoase** prin asigurarea sprijinului pentru înțelegerea importanței rutinelor (timp pentru somn, învățare, relaxare), prin stabilirea unor termene rezonabile pentru învățare, cu posibilitatea de prelungire a termenelor în condiții stabilite în comun. Chiar dacă viața se desfășoară altfel decât în mod normal, este bine să avem un program și să respectăm rutine. E important să evităm cât de mult putem situațiile care ne produc stres și când acest lucru nu este posibil, să rezolvăm problemele care apar.
- Stabilim niste **obiective** pentru fiecare zi și sa încurajam copiii să realizeze o planificare a activităților fiecarei zile.
- Avem grijă de corpul nostru: adoptarea unui stil sănătos de **alimentație**, să ne odihnim suficient, prin păstrarea rutinei și a programului de **somn** (chiar dacă școala e acasă nu înseamnă că ne culcăm târziu și ne trezim târziu!) , să facem mișcare (petrecerea unei perioade de timp și în **aer liber**, respecând legislația în vigoare - distanță, mască).
- Avem grijă de mintea noastră: să învățăm să ne relaxăm, să avem un dialog interior pozitiv, să ne manifestăm recunoștința, să fim blânzi și iertători cu noi înșine, să ne implicăm în activități care ne aduc satisfacție și ne fac plăcere.
- Avem grijă de relațiile cu ceilalți: întreținerea relațiilor pozitive ne ajută să ne simțim în siguranță și conectați cu ceilalți. Chiar dacă suntem distanțați fizic, putem menține legătura cu cei dragi prin diverse mijloace.

Cu toate că petrecem mai mult timp acasă, pandemia impune și **distanțarea socială** de familia extinsă sau de prieteni, ceea ce implică separarea prelungită și nedorită de cei dragi. Aceasta poate determina însingurarea, solitudinea, izolarea. Distanțarea de părinți, bunici, rude bolnave, poate crește nivelul de anxietate și apariția gândurilor negative. Să-i încurajăm pe cei dragi să ținem legătura cu ajutorul tehnologiei, care e de partea noastră, din fericire!

Distanțarea socială poate fi contracarată prin **solidaritate.** Acum trăim oportunitatea de a fi solidari!

Cum putem fi solidari? Oferindu-ne sprijinul celor care au nevoie, acolo unde știm că e cazul.

Cui? Oamenilor care și-au pierdut locul de muncă, celor care nu se pot deplasa la cumpărături, la plata facturilor, celor care au pierdut pe cineva drag, vârstnicilor, oamenilor care au dificultăți în a lua legătura cu apropiații lor, oferindu-le suport tehnologic.

Pentru a sprijini dezvoltarea sănătoasă a copilului în timpul COVID-19, copiii și tinerii trebuie să mențină relaţii adecvate vârstei și regulate cu adulții importanți din viața lor. De exemplu, copiii mici pot avea nevoie de mai mult timp față în față pentru a stabili relaţia decât copiii mai mari și adolescenții, care sunt capabili să relaţioneze virtual.

Prevenirea și combaterea cyberbullying-ului

Riscurile pe internet sunt hărţuirea în mediul online, dependenţa de internet , furt de date personale şi imaginea online, sexting, conţinut dăunător şi ilegal, criminalitatea informatică, cyberbullying

Unul dintre cele mai întâlnite comportamente riscante în interacțiunea online este cel specific cyberbulling-ului, comportament care constă în răspândirea minciunilor sau postarea unor fotografii jenante ale unei persoane în mediul online, transmiterea de mesaje supărătoare sau de amenințări, copierea identității unei persoane etc.

Pentru a-i îndruma și proteja pe adolescenți cu privire la comportamentul lor online este important ca aceștia să aibă o relație bună cu adulții, astfel încât să le poată vorbi despre episoadele de bullying care se petrec pe internet și adulții să le ofere sprijin, înțelegere și ajutor să înfrunte situația, nu acuzații.

Cu școala care s-a mutat din sălile de clasă în monitoarele calculatoarelor, copiii sunt și mai mult expuși bullying-ului din mediul virtual.

Pe internet, din spatele ecranului, nu ne putem da seama cine este de încredere și cine nu, ce informații par acum un amuzament nevinovat, dar pot face rău, mai târziu, în viață, și nici cât de mult rău putem face altora.

Acțiunile noastre pe internet pot avea efecte nefaste pe termen lung, dacă nu suntem precauți și responsabili.

Concret, este important să se discute cu aceștia despre pericolele din mediul online și totodată, despre standardele pe care trebuie să le aibă în vedere atunci când vine vorba să comunice în online.

Un studiu realizat de Salvati copiii privind Utilizarea Internetului de către copii cu vârsta cuprinsă între 12 și 17 ani arată:

Cele mai populare rețele de socializare în rândul copiilor sunt Facebook (95,9%), Youtube (90,5%) și Instagram (81,4%).

Aproximativ 1 din 5 copii (23,5%) spun că postează de plictiseală, procent mai ridicat în rândul liceenilor.

63,5% din respondenți afirmă că se joacă online, semnificativ mai mulți băieți și elevi de gimnaziu, multe jocuri implicând violență și fiind destinate exclusiv publicului adult Majoritatea copiilor (79,9%) afirmă că se joacă online pentru că este distractiv sau pentru a se relaxa (60,6%), iar 45,2% spun că fac acest lucru pentru că sunt plictisiți.

IMPORTANT Echilibru în toate!

Este important să fim echilibrați – între viețile noastre online și offline, digitale sau non-digitale, precum și la nivel fizic sau mental. Și este încă și mai important acest lucru pentru copiii noștri, pentru dezvoltarea lor sănătoasă.

Pentru a învăța și a se dezvolta, copiii au nevoie să fie iubiți, dar au nevoie și de un mediu care să îi sprijine și în care să se simtă în siguranță. Au nevoie de asemenea de interacțiuni și discuții constante cu adulții care au grijă de ei și cu ceilalți copii. Trebuie să ne asigurăm că același lucru se întâmplă și în viața lor digitală.

WEBOGRAFIE

https://danieldavidubb.wordpress.com/2020/03/12/psihologia-sfaturi-psihologice-in-lupta-impotriva-epidemiei-de-coronavirius-covid-19/
https://www.edupedu.ro/mircea-miclea-arta-de-a-trai-in-vremuri-de-criza/
https://oradenet.ro/public/ Protectia copiilor în mediul online_Salvati Copiii
https://www.unicef.org/parenting/coronavirus-covid-19-guide-parents/indoor-play-ideas-stimulate-young-children-home

RELAȚIA CITITOR-TEXT ÎN ABORDAREA ROMANULUI *ULTIMA NOAPTE DE DRAGOSTE, ÎNTÂIA NOAPTE DE RĂZBOI* DE CAMIL PETRESCU

Prof. Florentina-Mirela Jantea
Colegiul Tehnic „Iuliu Maniu”
București

Prezenta lucrare încearcă să ofere un răspuns relevant pentru cele două întrebări care au apărut brusc în martie 2020, când școala fizică s-a transformat în școală online. Prima întrebare a avut în vedere modul în care poate fi abordat, în online, textul literar pentru a exista în continuare o lectură activă, participativă. Cea de-a doua întrebare a vizat incertitudinea, pe care am avut-o ca profesor de Limba și literatura română, dacă, în mediul online, mai poate exista o colaborare/ lucru în echipă în rezolvarea sarcinilor de lucru.

Pornind de la premisa că receptarea textului are o valoare formativă, de lungă durată, am decis să continui și în online lucrul efectiv cu textul literar, scopul fiind acela de a-i face pe elevi conștienți de importanța lecturii active, care le dezvoltă imaginația, dar și gândirea critică.

Pentru că studierea disciplinei este bazată pe viziunea comunicativ-funcțională, literatura devine o punte între școală și viața de zi cu zi, aspect evidențiat și de Florentina Sâmihăian, care consideră că școala are un rol pragmatic, pregătindu-l pe elev pentru viața de adult (Florentina Sâmihăian, O *didactica a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, 2014, p. 63-64). De fapt, textul reprezintă elementul central al disciplinei, deoarece, prin studierea acestuia, elevul își construiește abilitatea de lectură, cu scopul de a deveni un cititor pregătit pentru viața din afara mediului școlar, fizic sau online.

De-a lungul timpului, abordarea textului literar a fost supusă mai multor paradigme, totuși una dintre cele mai importante a vizat faptul că între autor și cititor există un dialog interpretativ, opera fiind una deschisă unui număr nelimitat de lecturi, primind sensuri diferite în funcție de experiența personală a cititorului (Umberto Eco*, The open wor*k, Harvard University Press, 1989, Ch.1 The poetics of the open work, p19). Astfel, cititorul relaționează cu textul, își pune întrebări asupra textului, discută cu alți cititori despre acesta, își exprimă părerile, reflectă asupra informațiilor oferite de text. Lectura devine astfel una participativă, în care elevul-cititor își interiorizează textul și, prin implicarea sa în actul de lectură, îi oferă o interpretare proprie, puternic personalizată.

Lucrând într-un colegiu tehnic în care aplecarea spre lectură este deficitară, am considerat că această abordare puternic personalizată a textului literar este benefică, deoarece îl pune pe elev în situația de a citi cu atenție textele-suport propuse spre studiu, de a-și pune întrebări pentru a putea oferi un răspuns adecvat sarcinilor de lucru, deci de a-și dezvolta gândirea critică, necesară în viața cotidiană. Devenind o parte esențială în

construirea sensului, elevii au oferit răspunsuri libere, personale, care au presupus, printre altele, analizarea stărilor sufletești ale personajelor, empatizarea sau chiar condamnarea anumitor atitudini ale acestora.

În activitatea didactică pe care am desfășurat-o începând cu anul școlar 2019-2020, am implementat o nouă abordare a textelor literare bazată pe teoria promovată de Judith Langer, o cercetătoare în didactică din SUA, viziune care a stat la baza lucrării mele pentru obținerea gradului didactic I. Langer a identificat patru relații ale cititorului cu textul, care conduc la construirea unui sens propriu, respectiv la o receptare personalizată și profundă a textului literar. Astfel, elevii sunt încurajați să identifice, să exploreze lumea textului, să mediteze asupra cunoștințelor avute și, în cele din urmă, să obiectiveze experiența de lectură, prin ancorarea informațiilor din text în realitate. (Judith Langer, *Literary understanding and literature instruction*, National Research Center on English Learning & Achievement, University at Albany, School of Education,NY, Reprinted, 2000)

Odată cu apariția pandemiei și închiderea școlilor cu prezență fizică, în primavara anului trecut, întregul demers didactic a suportat transformări, deoarece a fost necesară o transpunere a acestuia în online, prin intermediul platformei GoogleClassroom, respectiv Meet. Această tranziție a condus și la o modificare a modului de predare-evaluare a disciplinei Limba și literatura română. În acest sens, teoria relațiilor cititor-text, enunțată anterior, s-a dovedit a fi extrem de utilă, deoarece le-a permis elevilor să intre în contact cu textul, să încerce să îi descopere sensul într-un mod personalizat și liber. Elevii au primit fișe de lucru care au avut în vedere fragmente reprezentative din operele regăsite în programa școlară a disciplinei. Profesorul a creat fișe de lucru cu itemi specifici, care să le permită elevilor relaționarea cu textul, respectiv să facă predicții, să sesizeze evoluția/ involuția personajelor, să urmărească firul narativ.

Pentru exemplificarea metodei, dar și pentru a demonstra că în online, la clase cu nivel modest spre scăzut, se poate realiza o lectură activă, profundă, bazată pe colaborarea dintre elevi, am decis să prezint modul în care relația cititor-text poate să fie folosită în abordarea romanului *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu, studiat de către elevii claselor a X-a.

Menționez că lucrarea de față aduce în prim-plan doar una dintre relațiile cititor-text, respectiv pe cea de-a doua, care presupune explorarea textului prin identificarea, integrarea și interpretarea elementelor constitutive ale acestuia.

Cele două activități, pe care le voi prezenta, sunt centrate pe receptarea personajului-narator Ștefan Gheorghidiu prin raportare la personajul feminin. Fragmentele selectate din roman au fost variate și au vizat efectiv lucrul pe text în timpul orelor de curs. Rezolvarea sarcinilor de lucru s-a desfășurat atât individual, elevii primind itemii prin partajare și având la dispoziție un timp limitat, cât și prin colaborare, deoarece elevii și-au împărtășit răspunsurile, le-au discutat în Meet și, împreună, au ajuns la o concluzie relevantă, oferind o interpretare adecvată textului analizat. Prima activitate propusă a fost aceea de a sesiza trăirile interioare ale personajului-narator provocate de atitudinea Elei față de dl. G, în excursia la Odobești. Elevii au avut de răspuns la următoarele întrebări: 1.Care este sentimentul care pune stăpânire pe naratorul-personaj? 2.Care este motivul apariției acestui

sentiment? 3.Ce consideră Gheorghidiu ca fiind “stupid” și de ce? 4.De ce protagonistul consideră că a trecut prin “minute de groază”? Elevii au sesizat sentimentul de gelozie al protagonistului, evidențiind faptul că personajul-narator este deranjat de comportamentul soției sale față de dl. G. Totuși, anumiți itemi au fost problematici, unii dintre elevi nefiind capabili să interpreteze adecvat textul, aspect care și-a găsit rezolvarea în cadrul discuțiilor din timpul orelor de curs pe Meet, când la nivel de clasă s-a realizat o analiză comună și relevantă a textului-suport. Imaginile introduse în cadrul lucrării arată activitatea elevilor, dar și răspunsurile personale ale acestora, care sunt de fapt o consecință a experiențelor proprii de viață/lectură anterioară.

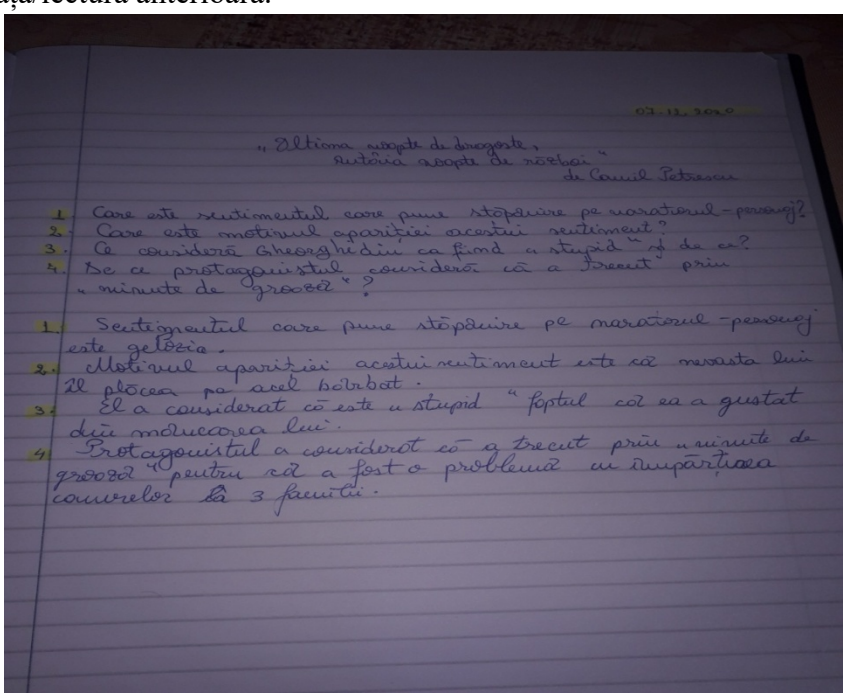

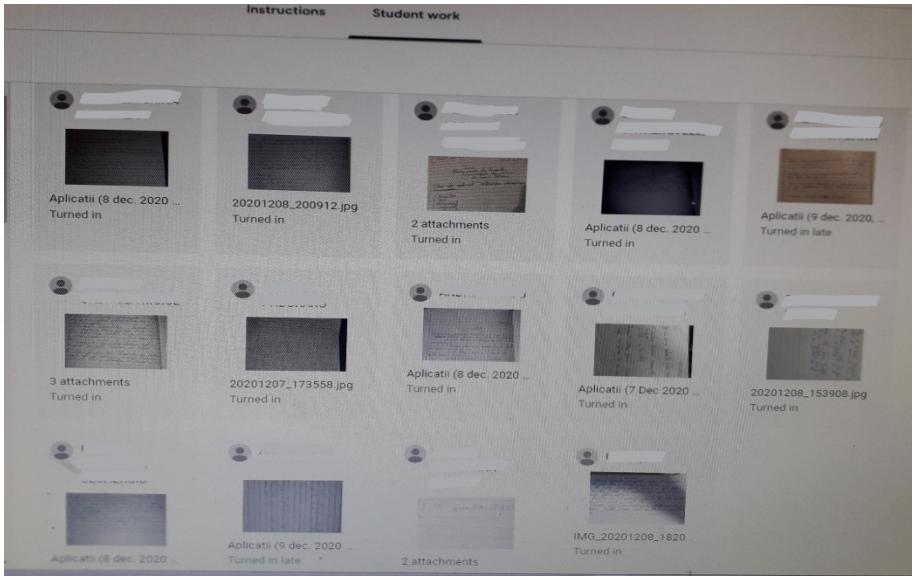

A doua activitate a presupus ca elevii să identifice trăsăturile personajului-narator, argumentându-și răspunsul pornind de la informațiile oferite de textele-suport analizate. Scopul a fost acela de a-i face să exploreze personalitatea protagonistului, care trece printr-un proces de autocunoaștere. De asemenea, răspunsurile elevilor au fost diverse, fiecare raportându-se într-un mod personalizat, dar argumentat la textele selectate de către cadrul didactic. Elevii au remarcat suferința protagonistului măcinat de sentimentul de gelozie și au explicat-o prin raportare la Ela. Trăsături precum *deprimat*, *trist*, *gelos* s-au regăsit la nivelul mai multor răspunsuri ale elevilor, argumentările fiind însă personalizate.

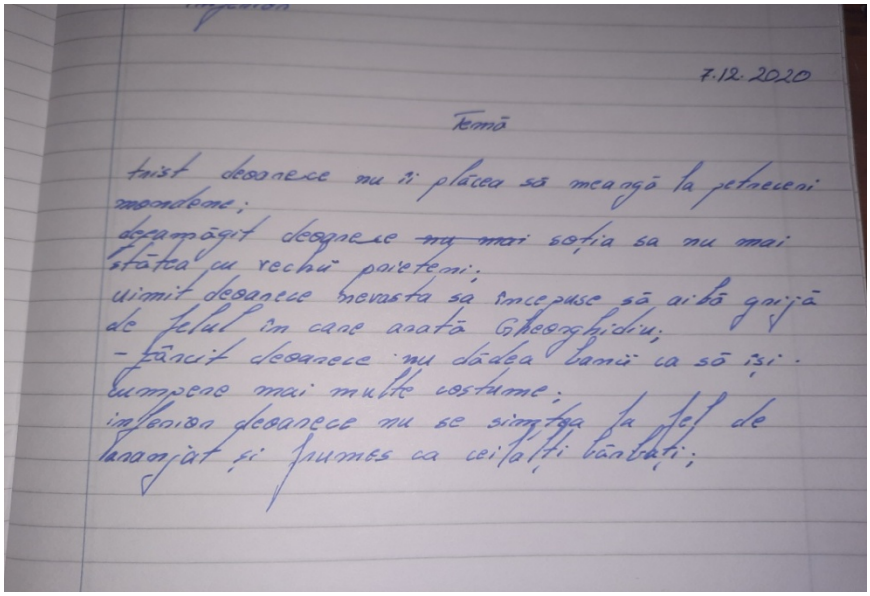
7.12.2020

Temă

trist deoarece nu îi plăcea să meargă la petreceri mondene;
descurajat deoarece ~~nu mai~~ soția sa nu mai stătea cu vechii prieteni;
uimit deoarece nevasta sa începuse să aibă grijă de felul în care arată Gheorghidiu;
- furios deoarece nu dădea banii ca să își cumpere mai multe costume;
inferior deoarece nu se simțea la fel de îmbrăcat și frumos ca ceilalți bărbați;

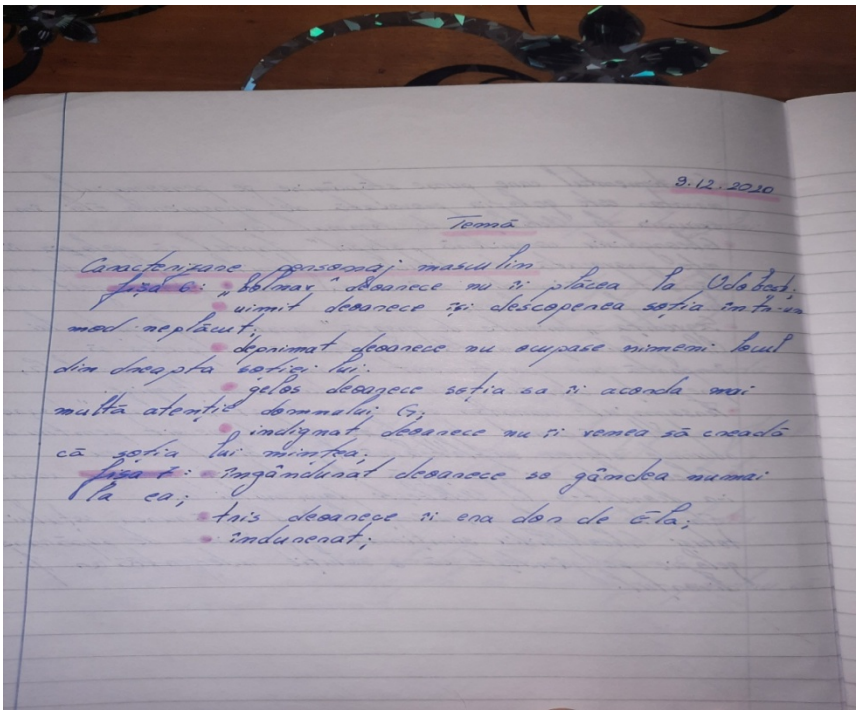
9.12.2020

Temă

Caracterizare personaj masculin
~~fraze~~: „Solomar" deoarece nu îi plăcea la Odobești;
uimit deoarece îi descopenea soția într-un mod neplăcut;
deprimat deoarece nu ocupase niminei locul din dreapta soției lui;
gelos deoarece soția sa îi acorda mai multă atenție domnului G;
indignat deoarece nu îi venea să creadă că soția lui mințea;
~~fraze~~: îngândurat deoarece se gândea numai la ea;
trist deoarece și ea dădea de ea;
îndurerat;

Concluzii

Deși la începutul trecerii în mediul online, am fost extrem de neliniștită cu privire la activitățile ce urmau a se desfășura, pe parcurs mi-am dat sema că elevii își doresc să lucreze cu textul, încercând să ofere răspunsuri originale. În cadrul orelor, s-au observat toleranța și colaborarea cu care elevii au fost obișnuiți în cadrul orelor față în față, când rezolvarea itemilor s-a făcut interactiv, în grupe/ehipe. În mediul online, elevii au fost implicați în activitățile desfășurate, au rezolvat itemii într-un mod personalizat, au atașat răspunsul pe platformă și au participat la discuțiile de pe Meet pentru a-și confirma/infirma opiniile. De asemenea, îmbunătățirea continuă a platformei a condus la o mai bună organizare a discuțiilor în online, fiind introdusă opțiunea de a ridica mâna pentru a lua cuvântul.

Învățarea în mediul online este marcată de lipsuri evidente, dar, în aceleași timp, aceasta s-a desfășurat într-un mod adecvat, oferindu-le elevilor o experiență de lectură profundă, dar și de viață, adaptându-i la prezentul definit de digitalizare.

BIBLIOGRAFIE

Florentina Sâmihăian, O *didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, 2014

Judith Langer, *Literary understanding and literature instruction*, National Research Center on English Learning & Achievement, University at Albany, School of Education,NY, Reprinted, 2000

Umberto Eco*, The open wor*k, Harvard University Press, 1989, Ch.1 The poetics of the open work

Camil Petrescu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război,* Editura 100+1 Gramar, București, 1999

PROVOCĂRILE LECȚIILOR DE FIZICĂ ÎN REGIMUL ONLINE

Prof. Jicmon Gabriela
Colegiul Tehnic „Carol I”
București

Prezenta lucrare prezintă câteva experiențe personale din perioada școlii online. Fizica este o știință experimentală, al cărei studiu se bazează în mod fundamental pe un aparat matematic consistent. Dacă pe parcursul orelor obișnuite de curs, provocarea majoră era aceea de integrare a experimentului real, acum provocarea a fost găsirea unui spațiu de lucru adecvat, prin aceasta înțelegând o tablă la care să aibă acces toți participanții la procesul instructiv-educativ. În mediul online se pot utiliza, cu relativă ușurință, experimentele virtuale, deoarece profesorul selectează experimentele considerate a fi adecvate, le propune elevilor, iar aceștia au acces la ele imediat. Coordonarea activității elevilor este destul de facilă în acest context și în plus elevii învață să utilizeze și aplicații de prelucrare a datelor numerice.

Desigur că provocări majore au fost și din punct de vedere psiho-pedagogic, ridicate fie de distanțarea fizică, fie de nesiguranța decizională, sau de existența propriu-zisă în condițiile de risc actuale, fie de multiplele “ispite” ale tehnologiei, care riscă să acapareze sau disperseze atenția elevilor, dar nu mă voi referi la acestea, ci doar la cele “tehnice”.

Pe parcursul lunilor de pandemie, în care orele sau desfășurat exclusiv online, a trebuit să găsesc soluții pentru diferite de probleme care au apărut în procesul instructiv educativ. Studiul fizicii presupune înafara derulării unor activități experimentale, rezolvarea de probleme, scrierea de ecuații matematice și efectuarea de desene suficient de precise, respectiv clare. Deci este absolut necesar un spațiu suficient de ofertant pentru a putea scrie și desena și care să fie disponibil atât profesorului, cât și elevilor. Sigur că mulți elevi se sustrag în mediul online sarcinilor trasate de profesor în timpul orelor de curs, alții nu au un mediu adecvat acasă sau nu se pot transpune de acasă într-un mediu de lucru motivant și specific învățării, precum în sala de curs, dar până la urmă, cred că la liceu este mai ușor să găsim moduri de a le atrage atenția. Unii psihologi consideră că modul în care se transmite informația îi motivează mai bine pe elevi, dar profesorul poate are deja resursele de energie consumate cu pregătirea lecțiilor online.

O altă provocare majoră a reprezentat-o procesul de evaluare. Am încercat inițial să folosesc Google forms pentru a da teste tip grilă elevilor, numai că acest mijloc s-a dovedit a fi mai puțin eficient, deoarece elevii au suficient timp pentru a se inspira din alte surse. Notele obținute la testele tip grilă au fost neașteptat de mari și s-a dovedit ulterior că nu erau dublate de cunoștințe corespunzătoare.

Din păcate Jamboard-ul oferit de GSuite nu este un instrument de lucru care să ofere facilitate în utilizare, nici suficient de performant nu este, de aceea, la începutul perioadei în cauză am apelat la ajutorul unei tablete grafice, dar elevii nu aveau un asemenea instrument, deci “dialogul” era unidirecționat. Ulterior am găsit o aplicație foarte utilă, atât pentru procesul de predare-învățare cât și pentru procesul de evaluare. Este vorba despre Whiteboard.fi, care pune la dispoziția atât a profesorului cât și a elevilor câte o tablă albă pe care pot să noteze orice. Dacă profesorul alege să nu partajeze decât tabla sa, atunci această aplicație este foarte

utilă pentru extemporale, deoarece permite salvarea tablelor elevilor în diferite formate (pdf, jpg, etc.).

Pentru captarea atenției sau chiar pentru recapitulare, aplicații precum World World, Menti sau LearningApps sunt foarte utile, iar pentru feedback se poate utiliza aplicația Quizizz.

Pentru recapitulare am folosit aplicații precum coogle.it ce oferă posibilitatea de a crea hărți conceptuale. Mediul online s-a dovedit foarte prietenos din punctul acesta de vedere, utilizarea acestei aplicații, permițând elevilor să participe nemijlocit și sincron la trasarea acestor hărți. Am constatat cele mai frecvent folosite hărți cognitive sunt cele tip "pânză de păianjen" sau input/output, doar rar le-am utilizat pe cele ierarhice sau lineare.

Hartă conceptuală realizată cu ajutorul aplicației coogle.it pentru recapitularea circuitelor de curent alternativ

Trebuie să amintesc aici că am utilizat cu succes platforma Mozaweb care oferă animații

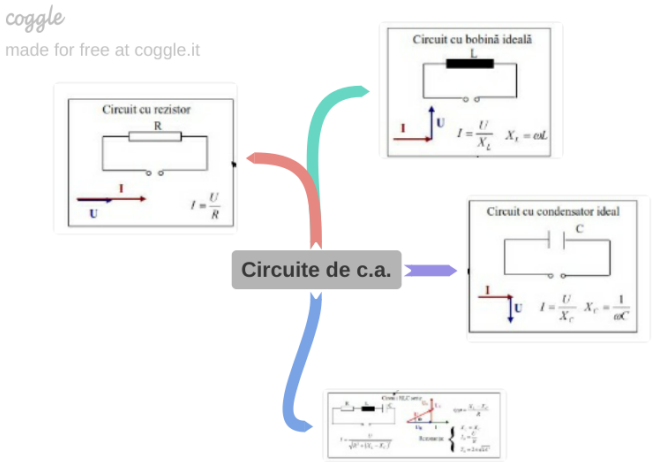

și simulări foarte bine realizate pentru diverse fenomene fizice, astfel încât elevii pot avea un "contact" (chiar și numai virtual) aproape direct cu fenomenele fizice descrise. Varianta gratuită a platformei Mozaweb, agreată de Ministerul Educației și prezentată de Editura Didactică și Pedagogică în cadrul unor seminarii online, nu permite însă accesul gratuit decât la cinci resurse (animații sau simulări) pe săptămână, pentru mai multe facilități trebuie plătit un abonament și presupune crearea unui cont de utilizator. Am încercat să creez lecții și pe platforma Livresq, dar utilizarea sa, deși gratuită, mi s-a părut destul de puțin intuitivă, în schimb laborioasă.

Din păcate nu toate aceste aplicații amintite aici sunt gratuite (WordWall, Mozaweb), dar unele dintre ele pot fi corelate direct la platforma Google Classroom. Alte aplicații, precum Whiteboard.fi, care nu necesită nici măcar crearea unui cont de utilizator, fiind gratuită. Personal, deși am lucrat pe ambele, am agreat mult mai mult platforma Zoom, decât Google Meet, pentru ușurința cu care se poate folosi, pentru facilitățile oferite, dar și pentru siguranța pe care o acordă utilizatorilor. Orice ar alege profesorul dintre aplicațiile existente, deciziile sunt greu de luat și doar experimentând repetat pot fi ameliorate metodele didactice de predare. Fiecare aplicație e mai mult sau mai puțin ofertantă, iar exersarea necesită timp și abilități diverse.

Trebuie menționat însă efortul deosebit pe care această perioadă l-a presupus pentru profesori în vederea pregătirii lecțiilor. Nu doar adaptarea conținutului lecțiilor la mediul online necesită un efort deosebit, ci mai ales selectarea și utilizarea unor aplicații adecvate și atractive, care să fie incluse în lecții, lucru ce presupune învățarea și cunoașterea acestor aplicații în prealabil. Și pregătirea testelor este un proces care necesită un timp destul de îndelungat, chiar dacă, la fizică spre exemplu, corectura poate fi mai facilă în contextul testelor grilă. Pentru a afla despre și a mă familiariza apoi cu aceste aplicații am urmat numeroase webinarii organizate atât de C.C.D. din București cât și din țară, respectiv cursuri de formare organizate de diferite asociații, O.N.G.- uri sau chiar persoane fizice. De asemenea, trebuie specificat faptul că de cele mai multe ori ne-am transformat și în profesori de T.I.C., deoarece elevii nu aveau competențele digitale necesare pentru a utiliza diversele aplicații, unele, considerate chiar banale, dar utilizate de pe alt dispozitiv, au interfețele ce diferă de la o marcă sau tip la altul.

BIBLIOGRAFIE și WEBOGRAFIE

www.cursuriprofesori.ro
www.educatieonline.md
Lucrările Conferinței „Provocările școlii online și educația pentru toți - între nevoi și realizări”, 26.02.2021, organizată de Centrul de Echitate în Educație și Universitatea București.

FLIPPED CLASSROOM-CLASA INVERSATĂ

Prof. Cristina Lemnaru
Prof. Geta Bercaru
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”
București

În acest referat aș vrea să prezint o experiență inedită pe care am fost nevoită să o am datorită provocărilor create de învățământul online. Trebuie să recunosc că înaintea pandemiei intrasem într-o rutină de care eram foarte mulțumită. Cu o experiență bogată la catedră reușeam să transmit informațiile pe înțelesul elevilor, să răspund nevoilor fiecărui elev, atât celui slăbuț la matematică, cât și celui talentat, atât celui leneș cât și celui motivat. Dar cum viața uneori ne surprinde, așa s-a întâmplat și anul trecut când am fost nevoită peste noapte să dau deoparte tot ce îmi era familiar și să o iau de la capăt cu predarea la distanță. Au apărut o mulțime de provocări:

- cum să transmit informația în scris? (matematica nu se poate face altfel)
- cum să le captez atenția timp de 50 de minute? (conștientă fiind ca ei pot să comunice intre ei într-o rețea paralela)
- cum să ii fac curioși, activi la ora?
- cum să verific cunoștințele știute și nu cele copiate?
- cum să ii determin să lucreze în echipe de la distanță? (o metodă foarte dragă mie)

Cu partea de tehnica, logistica am reușit să mă adaptez rapid dar cum rămânea cu partea cea mai importantă, lecția?

Am început să scriu fișe cu teorie pe care le-am dat în studiu astfel încât elevii să fie familiarizați la oră cu noțiunile pe care urma să le discutăm și am văzut ca funcționează. Elevii simțind ca sunt implicați direct în procesul de predare au început să fie activi, energici și dornici să răspundă la tot felul de provocări.

La câteva luni distanță când am făcut un curs de pregătire online am constatat ca de fapt ce făceam eu este un model pedagogic și anume metoda flipped classroom.

Această metodă a clasei răsturnate a fost introdusă pentru prima dată de Dr. Eric Mazur de la Universitatea Harvard în 1991. Ceea ce a făcut a fost să ceară elevilor săi să citească notele sale de curs înainte de clasă, astfel încât timpul orei să poată fi folosit pentru discuții.

În 1993, Dr. Alison King de la Universitatea California a publicat un articol despre diferite modalități de implicare activă a elevilor în care vorbește despre acest concept. În 2000, un grup de cercetători a folosit conceptul de clasă inversată ca o poartă pentru crearea unui mediu de învățare incluziv . Ei au considerat că ar fi mai bine ca anumite activități care au loc de obicei în clasă cum ar fi prelegerile, să aibă loc în afara clasei iar altele care au loc în afara clasei să se desfășoare în clasă sub îndrumarea cadrului didactic.

Salman Khan, un profesor american, a înființat în 2006, un canal video unde a publicat un video făcut pentru a o ajuta pe nepoata sa să treacă un examen de matematică. În 2007, doi profesori americani, Jon Bergman și Aaron Sams, au creat cursuri video pe care elevii

să le poată opri atunci când doresc folosindu-se de propriul ritm de învățare, acest lucru petrecându-se acasă. Totodată cei doi au decis ca temele să se facă la școală. Modelul de clasă răsturnată s-a folosit oficial în 2010 la Clintondale High School din Michigan unde rata de abandon era foarte mare.

În învățarea tradițională, un nivel mai scăzut de învățare, cum ar fi reamintirea și înțelegerea informațiilor, se întâmplă în clasă, în timp ce elevii sunt lăsați de obicei să lucreze la activități care implică un nivel mai înalt de învățare în afara orei. În flipped classroom elevii pot termina nivelul inferior de lucru cognitiv înainte de curs. Și când intră la ora, se pot angaja la niveluri cognitive superioare de învățare cu colegii.

Metoda ”flip classroom” este o metodă modernă utilizată în educație. Strategia facilitează minimalizarea timpului alocat predării și maximizarea timpului necesar interacțiunii cu elevii. ”Inversarea” (*flip*) constă în faptul că “predarea” noțiunilor de bază ale unei lecții se face acasă și nu în sala de clasă, sau în ora online. ”Tema” de acasă a elevilor constă în angajarea lor motivată, cu eforturi proprii creative, în procesul cunoașterii, iar temele date clasic pentru aplicarea și consolidarea conținuturilor se efectuează în activitatea colaborativă din sala de clasă sau întâlnirile online.

În ultimii ani, mulți profesori au experimentat modelul pedagogic numit Clasa Răsturnată. Practic, a răsturna o clasă înseamnă a inversa „ordinea“, de obicei, în care se acumulează cunoștințele sau se formează deprinderile. În loc să învețe un conținut nou în clasă, elevii învață la domiciliu prin studierea de fișe realizate de profesori. Timpul din clasă, în cazul nostru din ora online, este dedicat discuțiilor și rezolvărilor de probleme interesante. Elevii au mai mult timp pentru analiză, pentru aplicarea cunoștințelor lor și pentru interacțiunea cu alți elevi, precum și cu profesorul.

Într-o sală de clasă răsturnată, fiecare elev poate învăța în propriul lui ritm. Învățarea devine personalizată pentru fiecare elev. Elevii au posibilitatea de a relua noțiunile dintr-o fișă ori de câte ori au nevoie. Astfel elevii au posibilitatea să înțeleagă la nivelul la care se află.

Când elevii intră la ora nu este nevoie să fie constrânși de cursul efectiv și au posibilitatea să fie implicați mai activ în discuții, experimente și proiecte. În clasa răsturnată timpul este petrecut prin practică, învățarea prin colaborare și dezbateri. Profesorul este acolo pentru a ajuta fiecare elev individual. Elevii trec prin nivelurile inferioare ale domeniului cognitiv la domiciliu, în timp ce în clasă accentul este pus pe niveluri mai ridicate de învățare. În clasă elevii creează, evaluează, analizează și aplică iar acasă elevii recapitulează și fixează.

În concluzie:

Strategia facilitează minimalizarea timpului alocat predării și maximizarea timpului necesar interacțiunii cu elevii. Predarea noțiunilor de bază ale unei lecții se face acasă și nu în sala de clasă. ”Tema” de acasă a elevilor constă în angajarea lor motivată, cu eforturi proprii creative, în procesul cunoașterii, iar temele date clasic pentru aplicarea și consolidarea conținuturilor se efectuează în activitatea colaborativă din sala de clasă. Elevii câștigă controlul asupra procesului de învățare prin studierea materialelor de curs în afara clasei, folosind lecturi, cursuri video.

Pentru reușita proiectării unei lecții este necesară respectarea unor etape, cum ar fi: transmiterea materialelor înainte de lecție, desfășurarea activităților în sala de clasă și alte

activități după lecție. Profesorul vine în întâmpinarea nevoilor elevilor și apelează la noua tehnologie, smartphone, tabletă, laptop, pentru a propune o abordare creativă a materiei de studiat. În acest context profesorul nu mai este transmițătorul de informații, ci un bun moderator și ghid al elevilor, un manager al clasei, un adevărat mentor.

Am constatat că această nouă abordare a învățării are o mulțime de avantaje:

- Se combină predarea directă cu învățarea de tip progresist
- Crește colaborarea între elevi și profesor
- Mai mult timp unu la unu între profesor și elev
- Elevii își asumă răspunderea pentru propria lor învățare
- Elevii nu mai sunt nevoiți să învețe cu aceeași rapiditate.
- Elevii nu rămân în urmă deoarece informațiile le pot obține inclusiv online
- Majoritatea elevilor sunt implicați în procesul de învățare, aprofundare
- Conținutul informațiilor este mereu la îndemână, ușor de reluat și de aprofundat
- Se creează o legătura mai strânsă intre elevi fiind cunoscut faptul că ceea ce faci singur ajutat de grupul tău e mult mai valoros
- Profesorul are mai mult timp să răspundă la întrebări și să dea explicații
- Această metodă este deosebit de valoroasă la lecțiile de recapitulare și pregătire a examenelor naționale
- Elevii își dezvoltă abilitățile de lucru în echipă
- Profesorul are satisfacția lucrului bine făcut și a rezultatelor învățării

Există și dezavantaje de care ar trebui să ținem cont, cum ar fi: spațiul de învățare neadecvat, timpul mai mare alocat alegerii materialelor pentru elevi și conceperii unor lecții adaptate în funcție de nevoile elevilor, neimplicarea tuturor elevilor în parcurgerea conținuturilor acasă, conexiunea la Internet, lipsa tehnologiei în anumite situații sociale.

În concluzie, pandemia pe lângă multe lucruri rele a adus și ceva bun: ne-a determinat să ieșim din starea noastră de confort și să căutam noi metode pedagogice de abordare a unei lecții. Este clar ca pandemia trece dar noile obiceiuri dobândite rămân. Sunt convinsă că fiecare dintre noi, pedagogii și-a schimbat modul de predare și modul de abordare a unei lecții ceea ce este un lucru foarte benefic. Este foarte real faptul ca reușita actului didactic este determinată de flexibilitatea și abilitatea profesorului care știe să personalizeze activitățile astfel ca elevii să se dezvolte în ritmul propriu.

BIBLIOGRAFIE

Mazur, Eric (1997). Peer Instruction: A User's Manual, Prentice Hall. ISBN 0-13-565441-6

Dr. Alison King Structuring Peer Interaction to Promote Higher-Order Thinking and Complex Learning in Cooperating Groups

„ION" DE LIVIU REBREANU. METAFORA DRUMULUI PRIN INSTRUMENTE DIGITALE

prof. Cristina-Ligia Matei
Liceul Teoretic „Gheorghe Marinescu"
Târgu Mureș, jud. Mureș

De ce aici?

Școala online m-a familiarizat cu acel cuvânt la care priveam pieziș când a apărut în sintagma „Școala altfel". În online, suntem *altfel:* stilul profesorilor este *altfel,* elevii învață *altfel,* metodele și mijloacele sunt *altfel.* Astfel, ora de limba și literatura română, fie sincron, fie asincron, ne-a provocat și ne-a responsabilizat pentru a fi dascăli la înălțime ca și în învățământul tradițional. Prezentarea mea este rezultatul acestei încercări de a ține pasul cu schimbările din societate și a devenit o provocare prin crearea unor activități interactive, în care să fie implicați elevii înspre colaboare și construire a cunoașterii.

Cu ce aici?

Lucrarea are la bază educația digitală în această eră a tehnologiei care ne reformulează rolurile, atât profesorilor, cât și elevilor, devenind actori care interacționează în medii virtuale, căutând beneficiile și oportunitățile de învățare digitală. Profesorul își regândește eficient proiectul de predare, selectând instrumentele digitale care pot stimula învățarea elevilor, alegând momentul și maniera în care acestea îi pot completa demersul didactic pentru a obține obiectivele lecției. Elevul își personalizează procesul de învățare, își alege strategiile metacognitive pentru a putea fi un „elev digital" activ. Profesorul creează un mediu educațional dinamic, stimulativ și motivațional, mizând pe dorința de a ști a elevului. Alegerea și îmbinarea diverselor aplicații în cadrul aceleiași ore de curs („know-how-ul tehnologic"[1]) depind de filosofia, viziunea, creativitatea profesorului asupra procesului de predare-învățare-evaluare, de conținutul pe care trebuie să îl transmită, de abilitatea sa de *designer* educațional. Interacțiunea profesor-elev, elev-elev este la fel de intensă în clasa virtuală ca și în cea tradițională. Se adaugă o legătură mai strânsă între elevi și resursele învățării, deoarece ei pot accesa materialele și în afara spațiului clasei virtuale, în mod asincron. Profesorul rămâne, însă, cel care îi motivează pe elevi, le stimulează gustul de a învăța. Având o multitudine de surse de informare, elevii, direcționați de către profesor, pot găsi potențialul acestora.

La ora de limba și literatura română, profesorul își propune învestirea instrumentelor digitale cu emoția oferită de cartea și creionul ținute în mână, precum poetul învestește cuvintele cu funcție poetică. Demersul său trebuie să creeze armonie între lectură, texte și aplicații digitale.

Materialul pe care l-am realizat este un studiu comparativ al aceleiași lecții mixte (atât însușire de noi cunoștințe, cât și sistematizare și fixare) ținute la clasa a X-a B, profilul Științe ale naturii,

[1] Ceobanu, Ciprian; Cucoș, Constantin (coord.), „Educația digitală"- p. 26

respectiv la clasa a X-a C, profilul Științe sociale. Tema lecției a fost Elemente semnificative de construcție a textului narativ, cu aplicații pe romanul „Ion” de Liviu Rebreanu. Competența generală urmărită este 2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte literare şi nonliterare, iar cea specifică 2.1. Analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ. Conținuturile vizate sunt *incipitul, finalul* și *tehnica simetriei compoziționale*. La clasa a X-a B, lecția a durat 40 de minute, iar la clasa a X-a C, 50 de minute. „Ne-am văzut pe Zoom”, aplicație inserată în platforma Edus pe care o folosim la liceu. Pe lângă aceasta, infrastructura tehnologică a celor două ore a cuprins și alte aplicații precum: Padlet, Powtoon, Power Point, Jamboard, JigsawPlanet, Wordwall, Kahoot[2]. Etapa asincronă, tema de casă, a constat în realizarea panoului „Ochiul estetului…” (aplicația Padlet - „un avizier virtual”[3]) pe care fiecare elev a postat o prezentare a drumului care intră în cartierul/satul în care locuiește, însoțind textul scris cu o fotografie; după realizarea panoului, fiecare elev a vizualizat și a evaluat, cu steluțe, postările colegilor, pentru a comunica, în întâlnirea online, care este cea mai expresivă descriere.

După verificarea temei și evidențierea elevilor care au obținut cele mai multe steluțe, a urmat etapa de captare a atenției. Clasa a X-a B s-a jucat cu un puzzle (aplicația Jigsaw Planet), creând

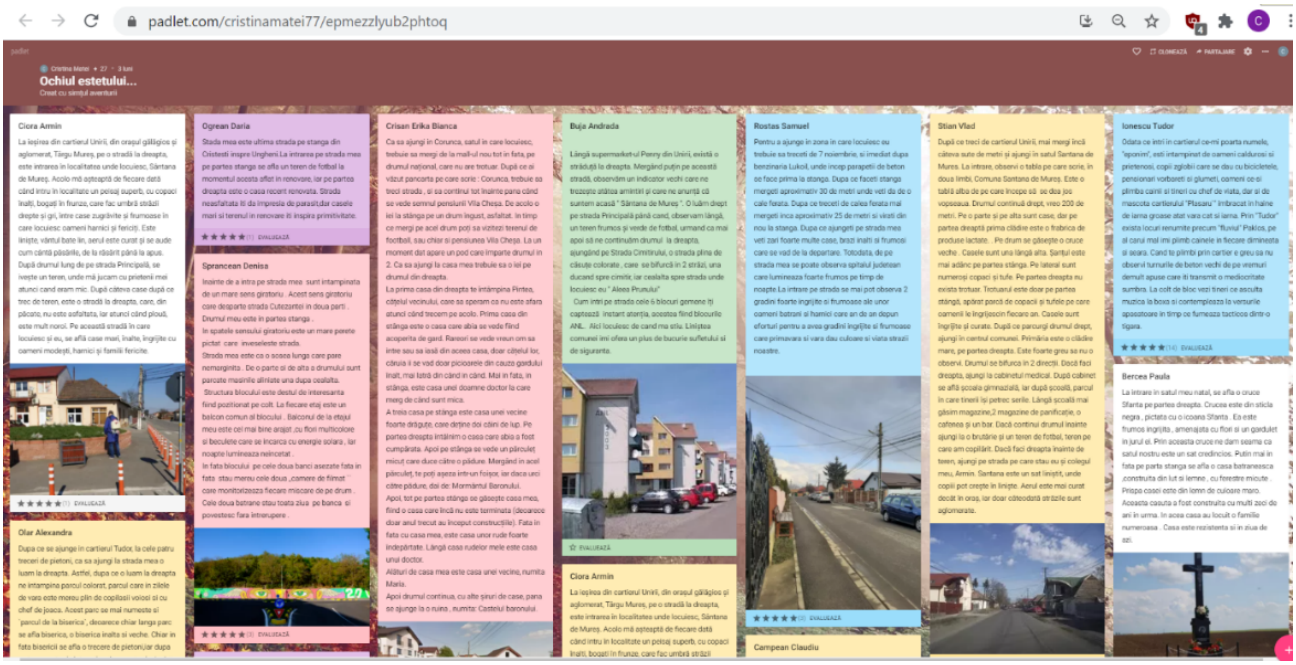

imaginea „ceasului romanului”. Clasa a X-a C a creat un Jamboard, printr-un brainstorming, scriind cuvinte sugerate de imaginea unui cerc.

---

[2]Pentru detalii suplimentare a se vedea Onojescu, Monica; Maier, Delia (coord.), „Experiențe online de multiliterație” pp. 156-163

[3]Crăciun, Dana, „Ghid practic de resurse educaționale și digitale pentru instruirea online”, p. 25

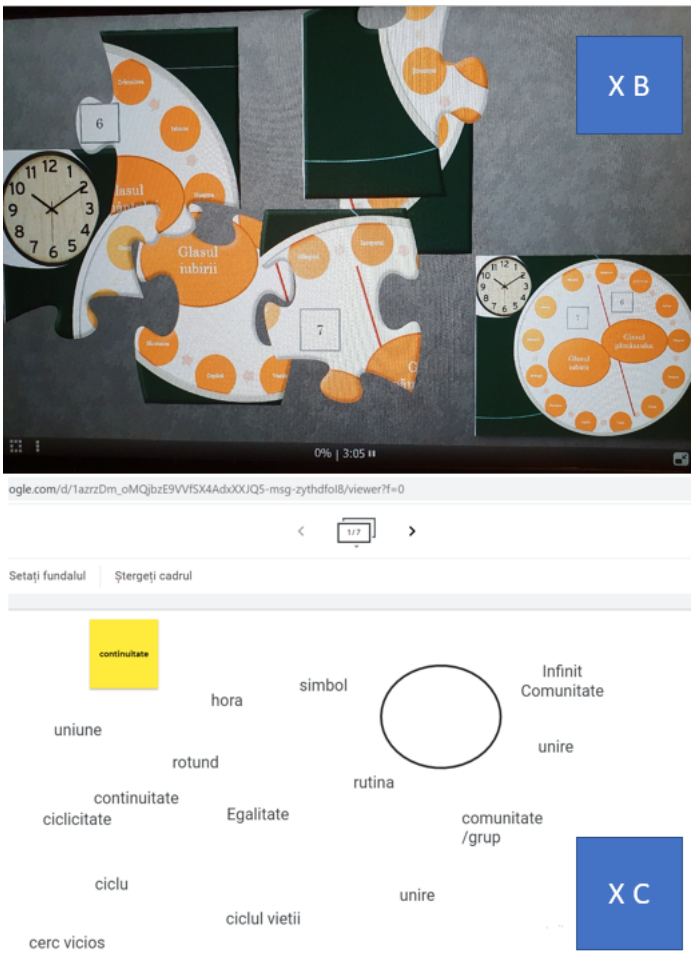

Scopul acestei metode ludice a fost ca elevii să își amintească afirmația scriitorului Liviu Rebreanu: „Romanul este un corp sferoid, se sfârșește precum a început.” Am continuat, apoi, discuția, începută ora anterioară, despre simetria compozițională și despre hora întruchipată de imaginea cercului, despre cele treisprezece capitole cu titluri sugestive. Prin comparația cu ceasul și ale sale douăsprezece ore, s-a concluzionat anterior că treisprezece, totalul numărului capitolelor, devine un simbol al imperfecțiunii umane.

În cadrul următoarei etape, cea de constituire a sensului, le-am cerut elevilor să numească un element din primul fragment al romanului care se regăsește și în final și care anticipează destinul tragic al personajului. Elevii s-au gândit la „Hristosul de tinichea ruginită” . Au fost întrebați cum se numește secvența textuală prin care cititorul este introdus în universul ficțional. S-au făcut, apoi, observații referitoare la diferențele dintre conceptele operaționale *expoziţiune* și *incipit*, respectiv *deznodământ* și *final*. Au extras din fragmentele citite ora anterioară, din capitolele „Începutul” și „Sfârșitul”, sintagmele care evidențiază metafora drumului. S-au discutat aspectele care evidențiază drumul personificat, paralelismul drum/personaj: „drumul alb”-destinul individual al personajelor înscris în marele destin universal. S-a subliniat semnificația metaforei drumului care, la început, introduce lectorul într-un univers desacralizat, conținând semne ale destinului tragic, iar, în final, scoate cititorul din această lume în care se reinstaurează sacrul. S-au identificat elementele care anticipează cele două planuri narative: casa învățătorului (deschidere către cunoaștere; rolul de îndrumător moral care îi revine intelectualului, în lumea satului, „rolul de comentator” a tot ceea ce se petrece în sat) și casa Glanetașilor (firea introvertită a locatarului, balaurul – simbol al răului, al obsesiei ce scapă de sub controlul rațiunii, element ce anticipează faptele îngrozitoare ce urmează să aibă loc). S-a stabilit tipologia *incipitului descriptiv* al romanului, respectiv *finalul închis*. Pe parcursul lecției, am utilizat o prezentare PowerPoint pentru a le fi mai ușor elevilor să își ia notițe.

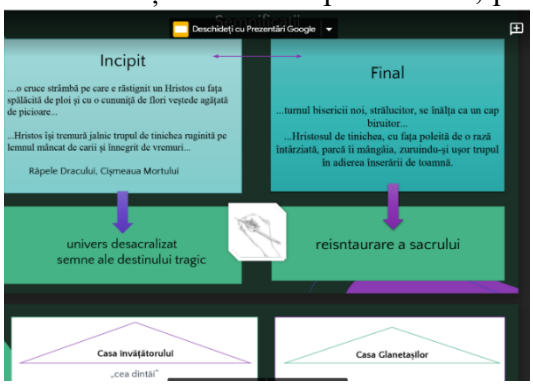

Lecția a continuat cu vizionarea unui material creat cu ajutorul aplicației Powtoon, un video, prin care elevii și-au amintit despre tipologia *incipitului* și a *finalului*.

Pentru etapa de reflecție, am ales aplicațiile Wordwall (la clasa a X-a B) și Wordwall și Kahoot (la clasa a X-a C). Elevii au primit un link, în chat, al unui joc creat în aplicația Wordwall (Open a box). Cutiile conțineau *incipiturile* a patru opere studiate, sarcina elevilor fiind de a recunoaște titlul operei, autorul și tipul de *incipit* (*incipt rezumativ*- „Dl. Goe" de I.L.Caragiale, *incipit descriptiv*- „Enigma Otiliei" de G. Călinescu, *incipit rezumativ*- „Povestea lui Harap-Alb" de Ion Creangă, *incipit*

enunțiativ- „Moara cu noroc" de Ioan Slavici). Elevii din clasa a X-a C au avut un exercițiu în plus: s-au conectat la un joc Kahoot (Quiz), având întrebări referitoare la tipuri de *incipit* și operele „Povestea lui Harap-Alb" de Ion Creangă, „Moara cu noroc" de Ioan Slavici și „Ion" de Liviu Rebreanu. Ca temă de casă au primit două sarcini: compunerea unui *incipit* al unui posibil jurnal cu titlul „Școala în pandemie" și însușirea cunoștințelor dobândite, până la momentul respectiv, despre romanul „Ion" de Liviu Rebreanu.

Asincron, le-am cerut să completeze un chestionar, realizat în Formulare Google, pentru a oferi un feedback. Am colectat, de asemenea câteva notițe ale lor pentru a observa dacă au reușit să scrie, ritmul lecției fiind alert. Scopul cercetării mele active a fost de a vedea dacă o oră de limba și literatura română în care se folosesc aplicații/instrumente digitale este agreată de elevi, dacă îi captează mai mult. 87,5% dintre elevii clasei a X-a C au spus că lecția a fost interesantă, 79,2% au susținut că le-a plăcut cel mai mult jocul Kahoot, iar 58,3% considerând că au putut să noteze în timp ce se desfășurau expunerea și dialogul profesor-elev. La clasa a X-a B, chestionarul de feedback a evidențiat

următoarele aspecte: 65,2% au considerat lecția interesantă, 39,1% au apreciat puzzle-ul, iar 47,8% au simțit că ritmul lecției a fost alert. Din notițele făcute de elevi în timpul orelor, am înțeles că cei care s-au concentrat pe a scrie au fost mai puțini activi, iar care și-au dorit să spună ceea ce cred nu au reușit să noteze tot. Astfel, din punctul de vedere al elevilor, ceea ce îi poate ține în fața dispozitivelor cu camerele deschise este învățarea prin jocul online axat pe conținutul predat. Rămân dezinteresați de expunerea desuetă a unor conținuturi prea detaliate, lipsită de situațiile de

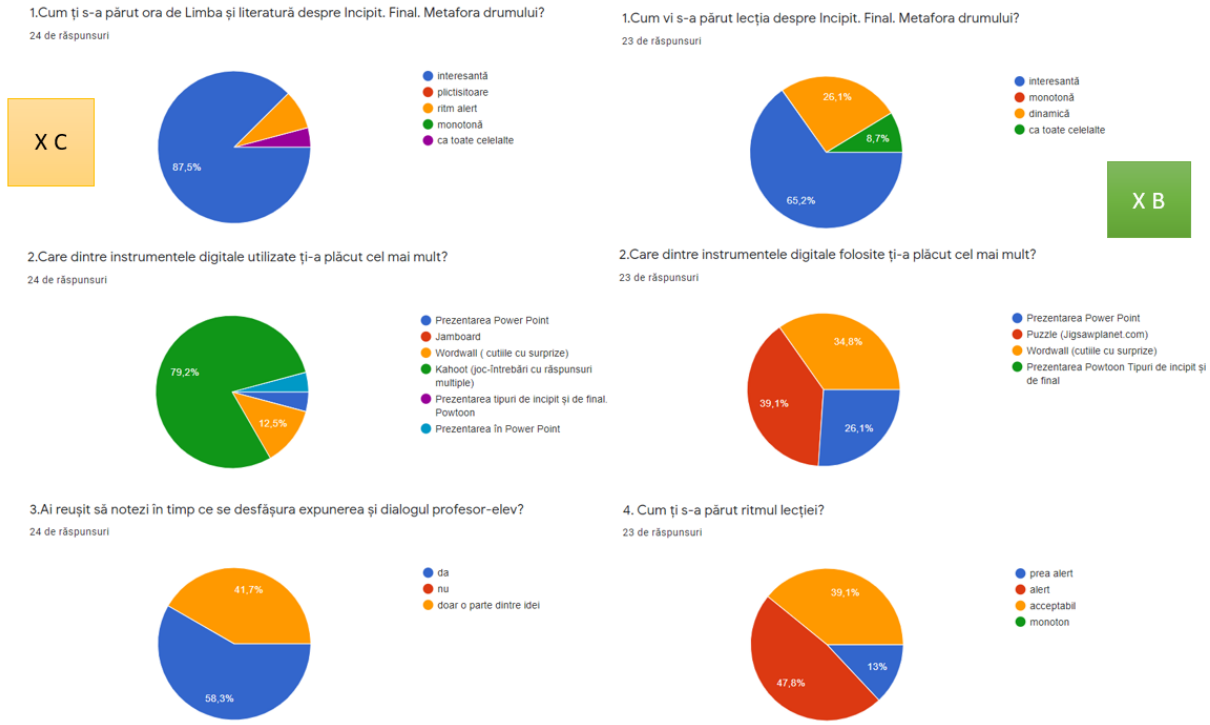

problematizare.

Pentru prezentarea desfășurată în cadrul Colocviului (Meet), am ales o altă aplicație pe care o folosesc în timpul orelor: Coggle. Aceasta conține linkurile materialelor prezentate în acest articol (https://coggle.it/diagram/X9-uq4P6oJ-RTv8j/t/incipit-final).

Concluziile pentru acum...

Hipertextul (linkurile de pe internet) ușurează documentarea atât a elevilor, cât și a profesorilor, dar nu poate înlocui plăcerea lecturii ca *experiență polisenzorială*. Chiar dacă studiul cu creionul în mână și hârtia pe bancă e mai eficient, pandemia ne-a obligat să căutăm soluții.

În cadrul lecțiilor online, mi se pare foarte importantă etapa reflecției și strategia metacognitivă la care profesorul apelează pentru ca fiecare elev să (auto)analizeze traseul parcurs în cele 40/50 de minute. Cred că trebuie corelate principiile învățării, și în mod deosebit învățarea activă, cu *multitaskingul* generației actuale de elevi. Armonizarea devine un cuvânt-cheie în pregătirea dascălilor pentru online. Materialele folosite trebuie să fie interesante și să îi motiveze pe elevi pentru a crea interactivitate și a ușura aprofundarea cunoștințelor. Astfel, parcă ne concentrăm mai mult pe resursele pe care le putem utiliza pentru a realiza scopul și a forma competențele. În acest sens, într-o direcție pozitivă inversă, *mijloacele scuză scopul*, actanții IT și cei vii (chiar dacă în ipostaza *făpturi de ecran*) fac echipă și câștigă competiția supraviețuirii în pandemie.

Așadar, online-ul îi cere dascălului să nu mai pretindă doar elevului să completeze tabelul *știu/vreau să știu/am aflat*, ci să aibă propriul său *portofoliu* în care să adauge, pentru fiecare oră, această triadă de idei necesară construirii unui demers didactic logic, coerent, relevant și demn de un profesor digital, un educator al timpului actual.

BIBLIOGRAFIE

Bocoș, Mușata-Dacia, „Instruirea interactivă", Editura Polirom, Iași, 2013

Ceobanu, Ciprian; Cucoș, Constantin (coord.), „Educația digitală", Editura Polirom, Iași, 2020

Grosseck, Gabriela; Crăciun, Dana, „Ghid practic de resurse educaționale și digitale pentru instruirea online", Editura Universității de Vest, Timișoara, 2020

Kutscher, Martin L., „Copiii erei digitale", Editura Univers, București, 2018

Onojescu, Monica; Maier, Delia (coord.), „Experiențe online de multiliterație", Editura Art, București, 2020

EDUCAŢIA DIGITALĂ LA ORELE DE EDUCAŢIE TEHNOLOGICĂ ŞI APLICAŢII PRACTICE

Prof. Cornelia Melinte
Colegiul Naţional „Spiru Haret”
Tecuci, jud. Galați

Educația digitală

Ce este educația digitală?

Desigur, ar putea exista o varietate de definiții, însă există trei elemente esențiale pe care educația digitală le aduce metodologiei tradiționale de predare și toate cele trei îmbunătățesc rezultatele învățării:

1. Conținutul digital. Este disponibil prin platforme educaționale, softuri educaționale, care necesită echipamente moderne, precum table interactive, videoproiectoare, laptopuri, tablete, telefoane inteligente sau alte dispozitive de redare a conținutului.

2. Distribuția în masă – Transformarea conținutului într-unul digital simplifică distribuția și accesul la informații. Astfel, se permite ca procesul de predare - învățare să se întâmple de oriunde și oricând.

3. Învățarea personalizată – Furnizarea de conținut digital lasă mai mult timp profesorului să acționeze ca un ghid, ajutând elevii care au nevoie de asistență suplimentară să înțeleagă anumiți termeni prin crearea de grupe pe diferite nivele și exerciții personalizate.

Educația digitală performantă este determinată de:

- Stăpânirea competențelor digitale în domeniul IT.Competențele TIC ne oferă accesul la tehnologie, însă nu și abilitățile necesare pentru a explora și utiliza conținuturile digitale într-un mod creativ și inovativ.
- Existența de programe privind aplicațiile digitale și folosirea acestora în mod gratuit.
- Perfecționarea cadrelor didactice privind utilizarea aplicațiilor digitale.
- Dotarea cu mijloace electronice performante.
- Acces la tehnologie și la resurse.

Învățarea digitală a ajuns să joace un rol important în educație prin faptul că:
- dezvoltă elevilor abilități eficiente de învățare, elevii devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online, și aplică informațiile la teme și proiecte;
- este modernă și rapidă;
- îi învață pe copii să se disciplineze, pentru că e nevoie să se respecte regulile și îndrumările pentru a rezolva anumite sarcini de lucru;
- dezvoltă sentimente de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală;
- le dă încredere în sine;

- îi determină să fie mai interesați să-și dezvolte baza de cunoștințe, poate fără să-și dea seama pentru că învață într-un mod activ, angajat și implicat;
- este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat;
- elevul își poate urmări propriul progres.

Disciplina de Educație tehnologică și abilități practice îl ajută pe elev să se descopere, să-și găsească înclinația, aspirația către un anumit domeniu, meserie, activitate, alegându-și astfel propriul parcurs educațional şi profesional. Acest lucru se întâmplă și în timpul desfășurării activității online.

Pentru formarea competenţelor specifice pot fi organizate diferite tipuri de activităţi de învăţare. Exemplele de activităţi de învăţare sunt construite astfel încât să pornească de la experienţa concretă a elevului şi să se integreze unor strategii didactice adecvate contextelor variate de învăţare.

În desfășurarea orelor online la disciplina de educație tehnologică și aplicații practice, am folosit foarte mult activitățile practice în care fiecare elev trebuia să efectueze de exemplu un produs din materialele studiate pe baza fișei tehnologice prezentate (machete, felicitări, produse din materiale textile, lemnoase, metalice,etc.). Procesul tehnologic este format din mai multe operații tehnologice desfășurate într-o ordine logică. Profesorul explică si demonstrează prin imagini sau filmulețe etapele procesului tehnologic, elevii și le însușesc, iar apoi pe baza fișei tehnologice prezentate şi postate pe platformă realizează folosind materialele și instrumentele de lucru produsul.

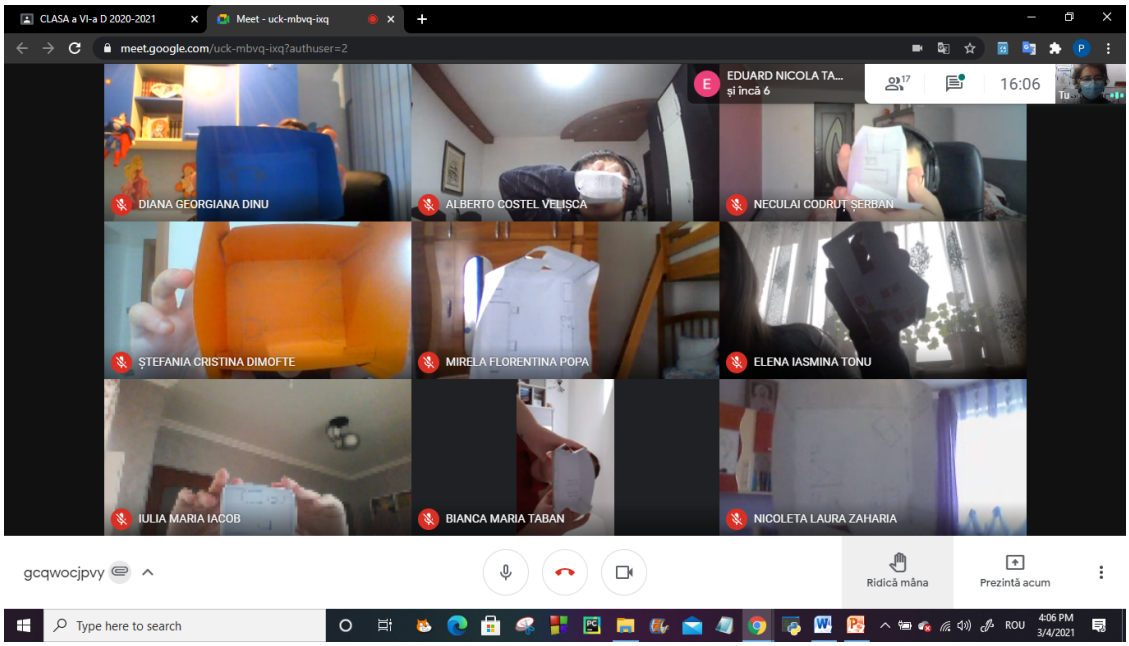

În cadrul orelor am folosit și au fost rezolvate cu plăcere teste interactive realizate cu ajutorul platformei Kahoot.

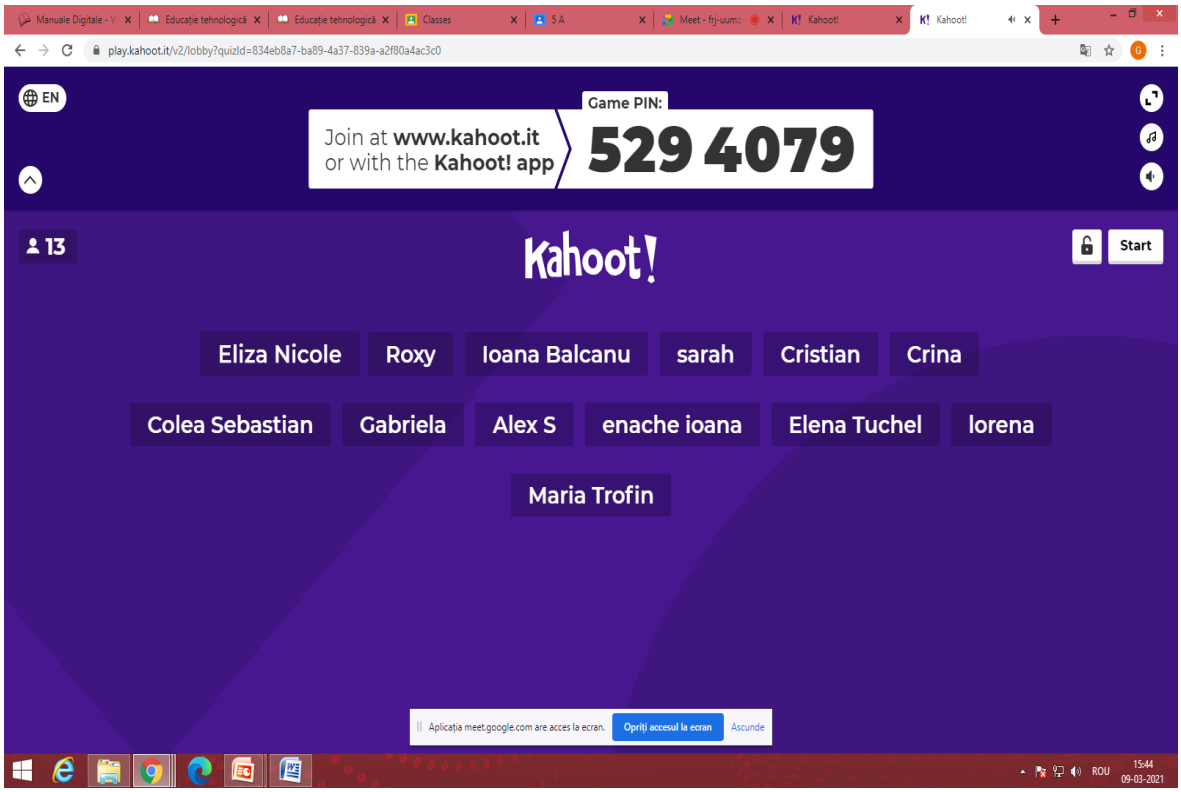

În concluzie, utilizarea noilor tehnologii poate deschide oportunităţi în procesul de predare-învăţare-evaluare.

Procesul instructiv – educativ trebuie să fie centrat pe învăţarea elevilor, nu pe tehnologie. Motivaţia elevilor, învăţarea centrată pe elev, interactivitatea şi colaborarea sunt îmbunătăţite prin tehnologie.Tehnologia nu e magie, nu rezolvă nimic fără profesor. Însă trebuie muncă multă la început pentru a se căpăta experienţa necesară.

Dincolo de multe trepte lipsă, profesorii pot demonstra că pot împleti harul didactic cu tehnologia şi că pot efectua o educaţie digitală atractivă.

Evident, profesorul de astăzi trebuie să se transforme în „profesor digital", să se plieze pe dorinţele elevilor, pe necesităţile reale şi să dea dovadă de tact şi măiestrie pedagogică, să transforme educaţia digitală într-un instrument necesar pentru dezvoltarea pasiunilor şi a aptitudinilor creatoare de mâine!

BIBLIOGRAFIE

Cerghit, Ioan, (1997), Metode de învăţământ, ediţia a III-a, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti.

Mureşan, Pavel, (1990), Învăţarea rapidă şi eficientă, Editura Ceres, Bucureşti.

Păcurari, Otilia, (coord.), (2003), Strategii didactice inovative, Editura Sigma, Bucureşti.

Programa şcolară pentru disciplina Educaţie tehnologică şi aplicaţii practice Clasele a V-a – a VIII-a Bucureşti, 2017

https//www.qurtzmatrix.ro/educaţie-digitala/

CINEMATOGRAFIA, O RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ APARTE

Prof. Raluca-Nicoleta Nițulescu
Colegiul Național „Spiru Haret"
București

INTRODUCERE

Cinematografia reprezintă o artă care presupune măiestrie regizorală, o interpretare impecabilă a rolurilor de către actori și o înțelegere profundă a scenariului. Elevii sunt din ce în ce mai pasionați de acest domeniu, urmăresc foarte multe filme și seriale, petrec foarte mult timp analizând scene, actori, felul în care este realizată pelicula, astfel încât noi, profesorii, putem să apelăm la cunoștințele lor din acest domeniu și să punem în relație literatura cu cinematografia.

Astfel, analizând profilul elevilor din clasele la care predau, am ajuns la concluzia că dezvoltarea activităților care să aibă în centru arta cinematografiei pot avea un real succes. De asemenea, stabilirea unei legături între cele două arte îi va ajuta pe elevi să facă tranziția de la cititorul interpret la cel pragmatic, pentru că le oferă ocazia să analizeze și să compare viziunea lor despre universul ficțional cu viziunea unui regizor profesionist.

În lucrarea *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Florentina Sâmihăian accentuează importanța acestor roluri pe care le îmbracă un cititor de-a lungul existenței sale și cât de necesar este să oferim posibilitatea elevilor de a evolua de la un cititor naiv, la unul pragmatic: *Ca atare, profesorul trebuie să construiască pas cu pas competențele de lectură și să-l poată duce pe elev de la un anumit nivel spre cel superior.* (Sâmihăian, 204:285) Conceptele privind lectorul au fost dezvoltate de Appleyard și reliefează faptul că un cadru didactic are responsabilitatea de a crea contextul favorabil în mediul școlar pentru dezvoltarea unui cititor.

RELEVANȚA LUCRĂRII, AVÂND ÎN VEDERE TEMATICA COLOCVIULUI

Tematica colocviului din acest an s-a axat pe contextul actual al predării online și invită profesorul să devină introspectiv și să-și analizeze demersul didactic într-un mediu inedit și anume cel online, unde toate tacticile și activitățile sunt adaptate, profesorul dezvoltându-și mai mult ca niciodată abilitatea de a lucra pe diverse platforme sau aplicații educaționale.

Cred că activitățile propuse în această lucrare pot dezvolta competențe de lectură și oferă elevilor ocazia să regândească rolul cinematografiei în relația cu operele literare, să observe că aceasta reprezintă un sprijin, că este important ca cei cu o inteligență vizuală dezvoltată să vizioneze filme care oglindesc anumite opere literare, deoarece astfel își pot dezvolta gândirea critică, comparând și analizând tehnicile literare în paralel cu cele cinematografice.

De asemenea, având la dispoziție o multitudine de programe dedicate editării unui trailer de film, în mediul online este mult mai ușor de abordat demersul didactic propus în această lucrare.

IPOTEZE

Activitatea are în vedere legătura dintre cinematografie și literatură, plecând de la premisa că dacă elevii vor viziona filmul *Ion. Blestemul pământului. Blestemul iubirii* în regia lui Mircea Mureșan, vor înțelege mult mai bine universul ficțional al operei scrise de Liviu Rebreanu. Desigur, o condiție importantă pentru ca elevii să se poată implica activ în activitățile propuse este lecturarea prealabilă a romanului. Acest obiectiv a fost atins de elevi, deoarece înainte de a discuta despre reprezentarea cinematografică a lui *Ion*, am dedicat un număr semnificativ de ore pentru înțelegerea în profunzime a întregului text, utilizând exerciții care se încadrează în etape de prelectură, lectură și postlectură conform teoriei didactice evidențiate de Florentina Sâmihăian în lucrarea *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*.

Mai mult, s-a urmărit o înțelegere a contextului social și a tensiunilor aferente care sunt foarte bine surprinse în cadrul filmului.

Cadrul didactic a jucat rolul unui ghid, observând felul în care lucrează elevii, propunând sugestii sau modificări acolo unde este cazul, dorindu-se dezvoltarea unor strategii de lectură și de editare a unui trailer. De asemenea, demersul didactic a urmărit trei activități: realizarea unui poster, analiza unei scene din roman și felul în care se oglindește în film, precum și realizarea unui trailer pentru filmul *Ion. Blestemul Pământului. Blestemul iubirii*, care sunt dezvoltate pe diferite niveluri de dificultate și evidențiate în descrierea fiecărei activități.

ACTIVITATEA PROPRIU-ZISĂ

I. Realizarea unui poster

Activitatea a avut în vedere conceperea unui poster potrivit pentru filmul *Ion. Blestemul pământului. Blestemul iubirii* și vizează dezvoltarea inteligenței vizuale, relația dintre imagine și text.

De asemenea, acesta a fost prezentat celorlalți elevi, care au oferit feedback elevului/echipei realizatoare și sugestii pentru îmbunătățirea acestuia. Nivelul de dificultate nu este unul ridicat, anumiți elevi având dezvoltate competențe de editare a imaginilor, dar și abilitatea de a alege textul potrivit, întrucât sunt pasionați de filme, seriale și cunosc foarte bine elementele cheie ale unui poster.

Puncte de reper:

- Alegerea unor imagini sugestive, care să transmită mesajul dorit;
- Cromatica potrivită;
- Alegerea unui text potrivit pentru scopul posterului.

II. Analizarea unei scene din roman în relația cu felul în care este oglindită în film

Acest exercițiu vizează dezvoltarea abilităților de analiză a unor secvențe din roman și observarea felului în care a fost integrată în film conform viziunii regizorului. Cred că este un exercițiu interesant pentru elevi, deoarece dezvoltă competențe superioare din punct de vedere cognitiv. Nivelul de dificultate este unul mediu și dă încredere elevilor prin felul în care interpretează, dezvoltându-se independența acestora.

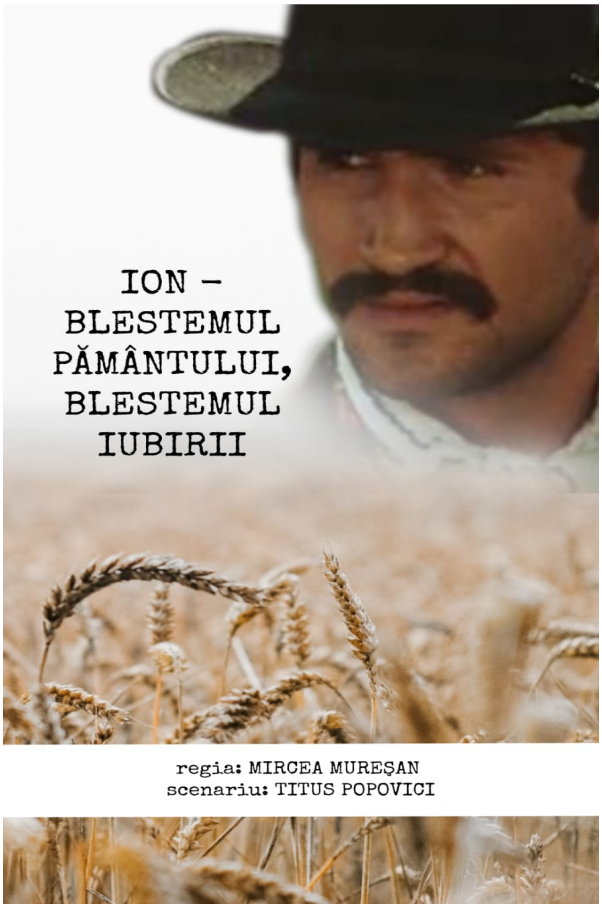

Poster realizat de
Vizireanu Iarina și Nițu Rareș

Poster realizat de Oroș Maria

Cerința:

Alege o secvență din film care ilustrează un moment semnificativ din roman și analizeaz-o, astfel încât să observi și elementele cinematografice care au dat viață scenei din opera literară. Poți observa:

- Atitudinea actorului;
- Gesturile actorului;
- Alegerea vestimentației;
- Locația unde s-a filmat scena;
- Există diferențe față de secvența din roman?;
- Dacă ai fi fost regizor, ai fi schimbat/adăugat și alte elemente care să nuanțeze mai bine secvența?;
- Crezi că vizionarea filmului este utilă pentru un cititor?.

Răspunsul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să fie redactat sub forma unui text. Nu uita să respecți normele limbii române, ortografia și punctuația.

III. Realizarea unui trailer

Filmul inspirat din romanul lui Liviu Rebreanu nu a beneficiat niciodată de un trailer, având în vedere că pelicula a apărut în anul 1980, de aceea este lesne de înțeles că a constituit

o provocare pentru elevi, întrucât nu au avut acces la alte surse de inspirație. Activitatea are un grad ridicat de dificultate, deoarece presupune alegerea unor momente cheie și, desigur, structurarea acestuia astfel încât să trezească curiozitatea celui care îl urmărește. De asemenea, exercițiul reprezintă o îmbinare extraordinară a trei tipuri de inteligență: vizuală, auditivă și lingvistică. Mai mult, activitatea dezvoltă și abilitățile de lucru în echipă, deoarece un trailer nu poate fi realizat de o singură persoană, fiecare elev îndeplinind un anumit rol, în funcție de competențele sale.

Cerința:

Gândește-te la realizarea unui trailer potrivit pentru acest film. Care sunt elementele pe care le-ai pune în prim-plan?

Puncte de reper:

- Elevii trebuie să aleagă momentele care să stârnească curiozitatea celui care vizionează trailer-ul;
- Trailer-ul realizat trebuie să evidențieze relația imagine - text - fundal muzical;
- Stabilirea în cadrul echipei a unei durate potrivite a trailer-ului;
- Echipa trebuie să prezinte trailer-ul în cadrul orei de limba și literatura română, accentuând procesul de realizare.

REZULTATE ȘI FEEDBACK DIN PARTEA ELEVILOR

Feedback-ul a fost unul pozitiv, iar elevii au apreciat faptul că li s-a dat posibilitatea să lucreze în echipă și să-și pună în evidență creativitatea, demonstrând abilități superioare de înțelegere a unei opere literare, dar și competențe de analiză a unui trailer.

De asemenea, o activitate precum cea de realizare a unui trailer pregătește elevul în vederea participării la concursuri precum *Booktrailer* sau *Boovie*.

CONCLUZII

Astfel, demersul didactic propus vizează activități ce pun în evidență niveluri diferite de dificultate, care dezvoltă creativitatea elevilor și se integrează foarte bine în acest context al predării online și nu numai, considerând că dezvoltăm elevilor competențe care să îi ajute pe viitor și, de ce nu, care să îi determine pe cei talentați să aleagă o carieră în domeniul cinematografiei.

BIBLIOGRAFIE

Florentina, Sâmihăian, *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, București: 2014, editura Art.

TRANSDISCIPLINARITATE ÎN ȘCOALA ONLINE

Prof.dr. Cătălina Olaru
Prof. Rodica Tudorică
Colegiul Naţional „Ion Neculce”
Bucureşti

Școala online este un dat.

Cât este de permisivă cu transdisciplinaritatea? Sunt restricții? Sunt facilități? Care este ponderea lor? Pot actorii, care evoluează pe *scene* diferite să dea convergență planurilor cunoașterii, astfel încât să surprindă, într-o singură scenă, realitatea în compoziția sa unitară?

Răspunsul nostru este categoric afirmativ, căci transdisciplinaritatea reprezintă expresia acestei realități.

Perspectiva, la care ne limităm, respectă contextul actual: un învățământ cu structură monodisciplinară și un curriculum bazat pe formarea și exersarea competențelor. Ne-am propus să-i valorificăm resursele și, spre exemplificare, să valorizăm o *nestemată* a patrimoniului național.

Rostuit și rostit și de Basarab Nicolescu, conceptul se refe*ră la ceea ce se află şi între discipline şi înăuntrul diverselor discipline şi dincolo de orice disciplină. Finalitatea sa este înţelegerea lumii prezente, unul din imperativele sale fiind unitatea cunoaşterii umane.*[1]

Interferențele conceptuale ale trans- și mono-disciplinarității se fundamentează pe competențe, iar ierarhia lor exprimă raportul dintre cele două noțiuni.

La nivelul finalităților învățământului, se află competențele-cheie. Ele sunt transversale, după cum și profilul absolventului trebuie să fie transdisciplinar. Ele *se aplică într-o varietate de contexte și într-o varietate de combinații, se interconectează și se întrepătrund [...] Abilități de ordin înalt, precum gândirea critică, rezolvarea de probleme, negocierea, creativitatea, abilități analitice și interculturale sunt incluse în anasamblul competențelor-cheie* [2, p.19].

Derivatele acestora, cele generale și, mai apoi, cele specifice, chiar dacă se restricționează la o disciplină/ un domeniu de pregătire, respectiv, numai la câte un an de studiere a disciplinei, își păstrează nealterată identitatea, păstrând *in nuce* caracterul transdisciplinar.

Cel mai bun argument, este în opinia noastră, însăși definiția conceptului. Competențele reprezintă *ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea de probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale în contexte particulare diverse.* [3]. Ele sunt atinse prin *achiziții de bază, mijloace informaționale*, adică prin conținuturile învățării, propuse de fiecare obiect de studiu, an după an.

Pentru a rămâne la nivelul competențelor specifice, se cuvine să precizăm că operațiile mentale necesare atingerii acestor competențe sunt identice, indiferent de obiectul de studiu/ domeniu al cunoașterii, în care se aplică; diferită este forma, în funcție de informațiile de

specialitate, pe care se clădește răspunsul. Doar în acest sens, definiția conținuturilor învățării are relevanță.

Desigur, cu cât gradul de generalizare al unei competențe specifice este mai înalt, cu atât transdisciplinaritatea se afirmă într-o măsură mai mare. Ne limităm la curriculum-ul de istorie, pentru exemplificare: argumentare și exprimarea de judecăţi de valoare utilizând limbajul specific istoriei (clasa a X-a), descoperirea unor oportunităţi în cercetarea istoriei ca sursă a învăţării permanente (clasa a XII-a).

Cu atât mai mult, la nivelul celor opt competențe-cheie, transdisciplinaritatea se afirmă prin complementaritatea lor. Fie-ne permis a le reaminti: competența de literație, competența de multilingvism, competența matematică și competența în științe, tehnologie și inginerie, competența digitală, competența personală, socială și de a învăța să înveți, competența civică, competența antreprenorială și competența de sensibilizare și exprimare culturală [2, p.20]

Toate formează un întreg. Fiecare obiect de studiu cultivă, prioritar, acele competențe direct legate de specializarea sa, dar în proporții diferite și pe celelalte. Ansamblul se reface cu fiecare lecție, cu fiecare disciplină școlară.

Fără a afecta unitatea competențelor-cheie, școala online a dat prioritate competenței digitale. Mai mult ca oricând, fiecare disciplină este beneficiara abilităților elevului de utilizare a calculatorului, contribuind, la rândul său, la exersarea și dezvoltarea acestor abilități. Accesul nelimitat la cunoaștere, pe care internetul îl oferă, este relevant doar dacă se conjugă cu valori, atitudini sau numai competențe generale precum, gândirea critică, rezolvarea de probleme, abilitățile analitice etc. propuse de curriculum-ul fiecărei discipline. Astfel, fiecare disciplină participă la dezvoltarea competenței digitale, în special și a competențelor-cheie, în general.

Dacă transdisciplinaritatea răzbate prin competențele-cheie, în școala online, competența digitală devine vectorul ei. Și nu numai prin sine însăși, ci și prin metodele și tehnicile de muncă intelectuală pe care le incumbă.

Sintetizate în *competența personală, socială și de a învăța să înveți*, metodele și tehnicile transced specificul monodisciplinar, deși se deprind doar prin conținuturile învățării, ca oricare competență. Caracterul transdisciplinar al acestora izvorăște din obiectivul lor de *a familiariza elevii cu principalele cerinţe privind igiena, organizarea şi metodologia muncii intelectuale, menite să ducă la reducerea efortului şi la mărirea randamentului acestei munci.* [4]

Școala online le cultivă în grade diferite. Totodată, ea este și o provocare la adresa calității informației. În acest context, elevul trebuie orientat spre documentarea de calitate.

Căutarea informaţiei presupune două competenţe: aceea de a determina, care este cel mai bun şi potrivit instrument [de cunoaștere-n.n.] *şi aceea de a şti cum se utilizează acesta, corect şi eficient.* [5]

Abilității de *localizare și accesare a informaţiei* i se adaugă *compararea și evaluarea informaţiei obţinute din diverse surse,* respectiv*, organizarea, aplicarea și comunicarea acesteia.* [6]

Astfel, deprinderea de utilizare și de analiză a informației monodisciplinare îi oferă elevului oportunitatea conexiunilor cu alte surse, adică îi solicită gândirea critică și formularea unor judecăți de valoare, care în esența lor au un conținut integrator. De la acest nivel,

posibilitatea de transfer spre alte domenii de cunoaștere este mult facilitată. Iar dacă în identificarea surselor de informare, profesorul are în vedere abordări transcurriculare, obiectivul său de a pune școala online în slujba transdisciplinarității este atins.

Un demers de acest tip este posibil la disciplina Istorie, în clasa a X-a.

Tema *Lumea la cumpăna secolelor XIX-XX* propune pentru conținutul *Civilizaţiile asiatice şi africane şi modernitatea,* exersarea unor competențe specifice, dintre care am selectat: *exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei, exprimarea unei opinii faţă de o operă culturală în cadrul unei dezbateri, exprimarea de judecăţi de valoare utilizând limbajul specific istoriei, identificarea unor posibile teme de cercetare a unui context istoric, realizarea unei investigaţii asupra unui subiect de istorie locală.*[7]

La prima vedere, obiectivul nostru pare greu de atins.

În realitate, nu trebuie decât să valorificăm valențele transcurriculare ale exprimării de opinii și de judecăți de valorare, ale identificării unor posibile teme de cercetare și ale investigației. În ce privește exprimarea de opinii față de o operă culturală, aceasta sintetizează abilități exersate pluridsciplinar.

De cel mai mare folos demesului nostru, este o sursă istorică accesibilă, exclusiv, pe site-ul Europeana (http://www. Europeana.eu/portal). Ea este cu atât mai importantă cu cât este o sursă istorică primară.[8]

Lucrarea *Serviciul la marină a lui Dumitru Nistor scris însuşi de sine ca prins.de răzb. în Aonogahara-Yapania, 1918,* cu subtitlul *Ziuarul meu,* se află în manuscris la Biblioteca Națională din Cluj-Napoca. Ne face plăcere să evidențiem, aici, contribuția elevilor de la Colegiul Național „Ion Neculce" din București la digitalizarea ei, în anul 2018, într-o acțiune aflată sub patronajul Academiei Române.

Dar nu numai caracterul online al sursei este relevant. *Jurnalul*, care se referă la câțiva ani din viața lui Dumitru Nistor oferă imaginea unei lumi. Planurile vieții reale se recompun asemenea unui puzzle. Elevul nu trebuie decât să le aprofundeze pe fiecare, pentru a ajunge la informații, pe care le cunoaște din parcursuri monodisciplinare.

Dumitru Nistor, născut în Năsăud, în 1893, s-a înrolat în armata austro-ungară în anul 1912. A participat, ca prim trăgător de tun, la deplasarea vasului *S.M.S.Kaiserin Elisabeth* în Extremul Orient, unde statul dualist avea o reprezentanță. Declanșarea Primului Război Mondial l-a surprins în Marea Chinei, iar alianța dintre Austro-Ungaria și Germania a impus implicarea marinarilor în lupta împotriva Japoniei. Căzut prizonier, în 1914, Dumitru Nistor a redactat un jurnal, din momentul plecării sale de acasă, până în 27 august 1918. A revenit în Transilvania, unită acum cu România, în 1919.

Dumitru Nistor a descris fapte și locuri, a dat o mare atenție călătoriei din Croația până în Japonia, a oferit date ample despre populații, viața cotidiană, ocupațiile și obiceiurile acestora. Un loc imporant ocupă informațiile despre clima, relieful, flora, fauna, spiritualitatea, arhitectura locurilor, pe care le-a străbătut și a porturilor, în care vasul a ancorat. Ca un corolar, se află impactul tuturor asupra aspirațiilor, emoțiilor, privațiunilor și suferințelor, pe care le-a traversat în această experiență de viață.

În consecință, în *Jurnal,* istoria se intersectează cu geografia, sociologia, psihologia, religia, biologia, arta. Elevului îi revine misiunea de a corobora informațiile sursei cu cele

oferite de obiectele de studiu menționate, dar nu atât pentru a le verifica autenticitatea, cât pentru a le integra în ansamblul din care au fost *decupate* pentru a fi analizate la fiecare disciplină școlară.

O mențiune cu totul specială merită stilul și mesajul lucrării. Le apreciem a fi cu totul remarcabile pentru un tânăr școlit doar în șase clase, la începutul secolului al XX-lea, într-un sat modest din Transilvania.

Dumitru Nistor consemna, gândindu-se la căldurile năpraznice, pe care le-a resimțit cu greu, în deplasarea de la Port Said la Aden: *m-a apucat dorul de pe acasă [...]. Cât de îndepărtat eram acum de ei (de părinţi), umblam ca Făt Frumos din poveste, peste nouă mări şi nouă ţări după mândra lumii. Însă mândra lumii ce o căutam eu acum, era patima şi soarta mea, ce mă cheamă prin focu ista de Asia. N-am ce face, îmi zisei singur, aşa mi-a fost mie împărţit de la ursită, mânca-u-ar focul de soartă şi ursită, că rău îi mai împarte la o samă de oameni.*

Fragmentul se subsumează mesajului, *viața e vis,* pe care autorul îl și explicitează în introducerea lucrării. Punctual, elevul poate realiza o comparație cu dramaturgia lui Pedro Calderón de la Barca. Pe ansamblu, el poate conchide că jurnalul este o sursă istorică narativă cu mare valoare documentară. Toate datele sunt prezentate într-o conexiune, care demonstrează înțelegerea vieții, așa cum este ea; planurile fuzionează până la unitatea deplină a întregului.

Iar concluzia elevului, aspiră către definiția transdisciplinarității.

Autorul nu ar fi reușit o astfel de abordare, dacă el însuși nu ar fi fost o personalitate complexă. În volumul *Dorul alinat şi urâtul alungat cu poesii de Dumitru Nistor, combinate ca prizonier de război în Himej şi Aonogahara, Yapaniia, (1914-19..), Editia I,* el mărturisea*: Pentru a nu lăsa timpul să treacă nefolosit [...], m-am ocupat câte cu ceva: cu scrisul, cetitul, desemnul, picturarea, învăţarea unor limbi etc. Mai la urmă, m-am hotărât să-mi descarc greutatea şi durerea ce mă apăsa şi mă chema la inimă [...] Sângele îmi clocotea de dorul «Libertăţii» şi doream ca în zilele vieţii mele [...], din suflet, să se împlinească unirea tuturor românilor, în o singură patrie [...]. Însă neavând cu cine împărtăşi durerea şi ideile, aflai de bine a mi le împărtăşi prin peană, cu hârtia, ştiind bine că hârtia e suferitoare şi dă drept şi voie tuturora.*[8] Anexele lucrării prezintă desene și acuarele incluse de autor în *Jurnalul* său.

Dumitru Nistor poate fi, el însuși, un model de adaptare la problemele lumii reale.

Cu certitudime, *Jurnalul* lui rămâne o sursă, care dezvoltă competențele transcurriculare.

Exersarea lor se recomandă a se realiza asincron, prin realizarea de către elevi a unor fișe de studiu. Evaluarea lor ar trebui realizată prin comunicare sincronă, ceea ce ar recompune experiența de viață a lui Dumitru Nistor, dar și unitatea clasei coordonate de profesor.

În concluzie, abordarea transdisciplinarității în învățământ este posibilă și necesară: posibilă, pentru că temeiurile ei sunt curriculare, necesară pentru că profilul absolventului o impune. Metodele abordării ei prin școala online îmbogățesc experiența profesorului și consolidează devenirea elevului.

Dificultățile acestui demers sunt reale, dar asumarea lor este o provocare. Iar profesorii știu să-i răspundă deontologic, profesionist, cu dăruire, cu multă dăruire.

WEBOGRAFIE

http://www.asociatia-profesorilor.ro/transdisciplinaritatea.html
18138-OMEC5765-REPERE_PTR._PROIECTAREA-EVALUAREA-SI-ACTUALIZAREA_CURRICULUMULUI_NATIONAL.pdf
www.ise.ro/wp-content/uploads/2017/01/istorie.pdf
https://edict.ro/familiarizarea-elevilor-cu-metode-si-tehnici-de-munca-intelectuala/
http://www.dstoica.ro/wp-content/uploads/2011/10/Metode-bibliografice-de-cercetare.pdf
http://libruniv.usarb.md/images/pdf/bci_tema_4/cercetare_stiintifica.pdf
http://oldsite.edu.ro/index.php/articles/6237
http://www. Europeana.eu/portal

Anexe:

1. Pagina de titlu
2. Casa părintească
3. Portretul împăratului Franz Iosef
4. Vasul S.M.S.Kaisein

Locul nașterii mele (în comuna Năișud)
„Vatra părintească"

M.S. I. și R.A. FRANCISC-IOSIF PM I.-I.

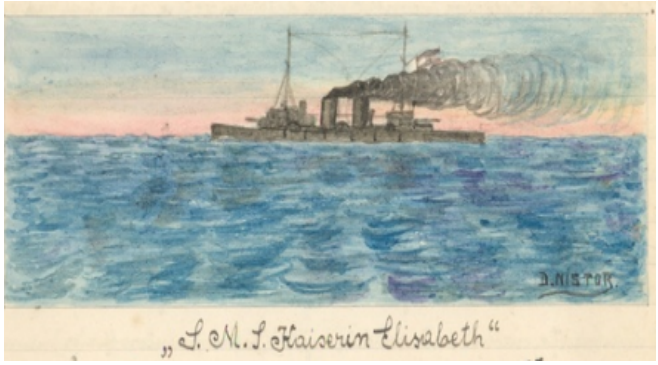
„I. M. I. Kaiserin Elisabeth"

LECTURINO — PRIMA APLICAȚIE DIGITALĂ SPECIALIZATĂ PENTRU PROMOVAREA LECTURII ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Prof. dr. Maria-Monalisa Pleșea
Școala Europeană Luxemburg II

Obiectivul promovării lecturii în rândul copiilor și al tinerilor este unul dintre cele mai prezente în educație, atât la școală, cât și în familie. Strategii multiple și diverse au fost propuse, dar noutățile anului 2020 ne-au pus în fața unei provocări noi: școala on-line.

Aplicația LECTURINO, prima de acest fel în limba română, a fost creată pentru a oferi un feedback tuturor copiilor care citesc din plăcere sau la recomandarea părinților, profesorilor, prietenilor etc.

Cărțile citite sunt valorificate prin parcurgerea unor teste create pe două niveluri de dificultate: ușor (competențe de înțelegere globală a textului scris) și dificil (competențe de înțelegere detaliată a textului scris).

Un alt element de noutate este și importanța pe care o acordăm diferitelor tipuri de texte, literare și nonliterare, de la povești foarte cunoscute din lumea copilăriei, la romane celebre ale unor autori români clasici, dar și contemporani, și, mai ales, la enciclopedii care îi fascinează pe copii. Este minunat, pentru copiii de astăzi, să descopere, prin LECTURINO, celebrele schițe ale lui Caragiale sau fascinantele povestiri ale lui Sadoveanu.

Elevii pot parcurge testele, atât asistați de profesor/părinte, cât și independent, după ce finalizează lectura unui text. De asemenea, pentru a încuraja întoarcerea către textul citit și o înțelegere superioară a lecturii, parcurgerea de mai multe ori a aceluiași test este permisă.

Utilizatorii pot folosi conținutul aplicației LECTURINO în trei moduri: conectându-se în modul „Vizitator”, creându-și un cont de elev sau creându-și un cont de profesor/contributor.

Modul „Vizitator” este destinat, în primul rând, profesorilor, părinților, bunicilor care doresc să orienteze și să motiveze copiii în drumul către lectură. Spre exemplu, un profesor care dorește să parcurgă în clasă împreună cu elevii un test va folosi modul „Vizitator”. Ori un părinte care dorește să inspecteze conținutul platformei înainte de a-i recomanda copilului său să își deschidă un cont. În opinia noastră, aplicația LECTURINO va oferi independență și motivație tuturor celor implicați în acest proces al lecturii.

Contul de elev permite jurnalizarea parcursului unui elev. Elevii ce au un cont deschis vor obține puncte după parcurgerea fiecărui test. Însumarea punctajelor obținute la fiecare test parcurs va determina poziția unui elev în clasament. Existența punctajelor și a unui clasament îi poate motiva pe elevi pentru a continua procesul de lectură a cărților propuse.

Pentru dezvoltarea aplicației, vă propunem un parteneriat prin participare. **Contul de profesor/contributor** oferă prilejul tuturor celor interesați să propună teste, respectând normele de corectitudine științifică și pedagogică. Echipa de coordonare își rezervă dreptul de a retrage eventualele teste care nu corespund acestor criterii.

Punerea în practică a acestui proiect educațional desfășurat, prin voluntariat, sub patronajul Centrului Cultural Francofon Buzău, s-a realizat prin implicarea excepțională a doi tineri programatori, frații Ana-Cosmina și Timotei Popescu. Așteptăm cu interes impresiile și sugestiile dvs. pe adresa de email lecturino.suport@gmail.com. Vom oferi, în curând, o deschidere către plurilingvism, prin introducerea secțiunilor de lectură în limbile engleză și franceză.

Mulțumiri tuturor celor care ne vor fi alături pentru dezvoltarea acestei aplicații unice și specializate pentru dezvoltarea competențelor de lectură!

Echipa de coordonare,
Prof. dr. Maria-Monalisa Pleșea
Prof. dr. Mihaela Nicolae
Prof. Liliana Ivănel

Echipa de dezvoltare,
Ana-Cosmina Popescu
Timotei Popescu

BLOGUL CA EXPERIENȚĂ A UNUI PROFESOR DE ROMÂNĂ

Prof. dr. Camelia Săpoiu
Colegiul Național „Spiru Haret”
București

Precizări preliminare

Tema propusă anul acesta, ***profesorul digital – promotor al educației de calitate***, legată de contextul școlii online în vremuri pandemice, m-a provocat să identific momentul când am devenit „profesor digital” de limba română. Pandemia ne-a „forțat” să mutăm toată viața noastră didactică în clasele virtuale, pe platforme educaționale. Orarul clasic a fost dublat de calendarul planificărilor de „meet-uri”; totul a trecut, așadar în mediul virtual, de la momentul strigării catalogului, până la evaluări de diverse tipuri, lecții, teme, feedback-uri, cercuri etc.

Profesor digital, într-un anume sens și cu un anumit scop, am devenit însă în octombrie 2010, când am început jurnalul online *Punct si virgulă*. Este vorba despre un spațiu virtual, pe care l-am creat pe platforma Blogspot, la 30 octombrie 2010, cu scopul de a consemna experiențe didactice legate de ora de română și de ora de dirigenție, cu toate aspectele pe care le presupune munca la catedră. Început ca un experiment-exercițiu de scriere didactică *altfel*, blogul *Punct și virgulă*, cu adresa www.cameliasapoiu.blogspot.com, cuprinde peste 400 de articole cu subiect pedagogic, din activitatea mea la catedră din perioada ultimilor 11 ani.

Pornind de la acest experiment educațional – blogul unui profesor de limba română, lucrarea de față își propune să arate ce funcționalități poate avea un blog în sfera practicii pedagogice, în ce măsură un blog cu subiect pedagogic poate servi unor schimburi de experiență didactică, ce impact ar avea un blog didactic în comunitatea școlară, avantaje și dezavantaje ale utilizării unui blog. De asemenea, lucrarea are în vedere definirea unor termeni-cheie, prin raportare la mediile digitale – la modul general și la comunitățile online ale profesorilor – în special.

1. Definirea unor termeni

1.1. *Blog.* Termenul *blog* (un termen foarte recent) provine din expresia din limba engleză *web log* și poate fi tradus ca *jurnal online*. Un **blog** conține articole periodice și actualizate neîntrerupt ce au de obicei un caracter personal. Ca regulă, actualizarea blog-urilor constă în adăugiri de texte noi, asemenea unui jurnal, toate contribuțiile fiind afișate în ordine cronologică inversă (cele mai noi apar imediat primele, la vedere). Acest gen de publicații web sunt în principiu accesibile publicului larg, având o mare capacitate interactivă în timp real cu cititorii. Un blog cu subiect didactic/pedagogic poate pune la dispoziție resurse, poate avea rol de îndrumare și de comunicare la distanță, poate asigura diseminarea unor informații, poate facilita conectarea la comunitatea școlară, poate deveni un spațiu de expunere a unor proiecte școlare, a unor creații originale ale elevilor, experiențelor didactice de orice tip.

1.2. *Blogger.* Autorul blogului, numit *blogger*, publică în mod regulat articole (vezi 1.4).

Un profesor care dorește să folosească blogul ca instrument didactic trebuie să delimiteze funcționalitățile acestei aplicații, potrivite disciplinei pe care o predă, dar și stilului profesoral propriu.

1.3. *Blogosferă.* Totalitatea blog-urilor și a autorilor de blog-uri a fost denumită *blogosferă*. Bloggerii pot să se „viziteze" și să se „citească", să facă comentarii sau să se citeze reciproc, să-și creeze listele de site-uri pe care le frecventează și să pună propriul site link-uri către blogurile favorite. În plus, în comunitățile virtuale de acest sunt prezenți și vizitatori care nu sunt creatori de blog, dar care pot aduce idei valoroase în comentariile lor. Se creează astfel rețele de comunicare, iar dacă, ipotetic, ar exista o blogosferă a profesorilor, avantajele schimbului de idei pe astfel de platforme ar fi uriașe. O experiență didactică prezentată pe un blog poate inspira alte cadre didactice sau poate fi îmbunătățită prin schimbul real de experiență pe care l-ar presupune schimbul de idei prin comentarii.

1.4. *Postări.* Conținutul unui blog este compus din postări (articole), care pot conține texte de orice tip, imagini, clipuri audio sau video sau combinații între acestea. Postările apar în ordine cronologică inversă, adică de la cel mai recent articol, la cel mai vechi, sub indicatori temporali exacți (lună, an) și sunt clasificate pe categorii, redate prin așa-numitele etichete. Un blog didactic poate avea etichete convenționale, previzibile, de pildă din câmpul lexical al pedagogiei, precum *lecție, evaluare, teme* etc. sau neconvenționale, reflectând personalitatea sau intenția de comunicare a autorului blogului.

2. Coordonatele experimentului educațional *Punct și virgulă*

2.1. Funcționalități ale blogului. Blogul *Punct și virgulă* a fost creat din dorința de a imortaliza momente deosebite din activitatea la clasă sau mai degrabă starea creată într-un anumit moment al unei lecții. Nu a fost, așadar, vorba despre un proiect conceput cu metodă, finalități estimate și celelalte. Un exercițiu retrospectiv arată că în timp a căpătat următoarele funcționalități, care i-au dat identitate:

a) blogul asigură conexiunea mea, ca profesor, cu elevii dincolo de clasă (oricând și oriunde există o conexiune la internet, blogul poate fi accesat pentru o informație, un anunț, un material publicat etc.);
b) permite conectarea la comunitate (există pe blog schimb de idei la care participă profesori, părinți, elevi, uneori scriitori);
c) devine platformă pentru a populariza diverse proiecte școlare sau de comunicare pentru desfășurarea lor;
d) valorizarea muncii elevilor, ceea ce sporește motivația învățării.

2.2. Domenii de conținut. Blogul *Punct și virgulă* are, în linii mari, următoarele domenii de conținut: receptarea literaturii române, folosirea corectă a limbii române, ora de română, ora de dirigenție, parenting, publicații personale, proiecte școlare, reviste școlare. Aceste domenii de conținut sunt textualizate pe blog sub forma unor etichete neconvenționale (precum: *acum avem româna, amintiri din copilărie, ani de liceu cu emoții la română, colegi de bancă, condiția profesorului, elevii mei, homo ludens, lecția de duminică, lecții altfel, limba noastr-i o comoară, literatura noastră cea de toate zilele, ora de dirigenție, să stăm de vorbă fără catalog* etc.), care permit selectarea tematică a articolelor.

2.3.Forme și ... forme. Postările au variate forme: descrierea unor etape/ momente ale unor lecții de limba română; portrete de elevi sau de profesori; întâmplări cu sau fără morală din viața școlară; experimente didactice; prezentări de proiecte, rezultatele unor proiecte, texte redactate de elevi în cadrul unei ore sau al unui proiect; semnalări de greșeli de exprimare și explicarea lor; selecții tematice de texte literare; recenzii. Stilistic, există o la fel de mare varietate de texte: confesiuni, texte reflexive, texte memorialistice, anchete, texte funcționale, sondaje, articole cu limbaj didactic, cu terminologie filologică sau, dimpotrivă, limbaj colocvial etc.

2.4. Funcțiile blogului din perspectiva didacticii redactării. *Funcția documentară* a blogului vine din faptul că textele scrise (postările) sunt conservate și pot fi citite oricând în viitor. Astfel rămân stocate metode descrise, aplicații, tipuri de itemi, tipuri de lecții create sau preferate într-un context determinat social sau istoric, informații despre diverse publicații de interes pentru profesorul de română, despre rezultate la diverse concursuri etc. *Funcția expresivă* este valorificată pe blog prin faptul că postările dezvăluie atitudini față de temele abordate, preferințe și sensibilități, moduri de a comunica a emițătorilor (autoarea blocului sau elevii săi). *Funcția epistemică* vine din faptul că prin scris se construiesc idei, gânduri, înțelesuri, este pusă în cuvinte percepția autoarei despre probleme precum condiția profesorului, relația profesor – elev, relația părinte – copil etc. *Funcția etică* aduce în atenție scrisul pe blog, înțeles ca activitate socială. Orice postare are în vedere un posibil cititor, cu care emițătorul stabilește o relație, de multe ori concretizată în schimbul de idei prin comentarii.

3. Concluzii

Utilizarea în practica pedagogică a blogului face posibilă formularea unor avantaje, respectiv dezavantaje ale acestui instrument modern de comunicare care poate fi folosit în scop didactic. Printre avantaje se pot numi: apropierea de literatură în mod neconvențional; stimularea și antrenarea creativității elevilor; creșterea stimei de sine a elevilor. Se adaugă aici și alte aspecte: contextul de a exprima puncte de vedere personale, coerente, într-un context bine precizat, neconvențional. Specific, pentru profesor, blogul este un spațiu nu doar de stocare a experiențelor sale didactice, ci și de reflecție asupra condiției sale, cu tot ceea ce presupune.

Pe de altă parte, a scrie pe blog este o activitate consumatoare de timp și care necesită un efort de un anumit tip, corespunzător rigorilor unei postări care va fi expusă în blogosferă. În plus, dacă ne referim la textele produse de elevi sau la produsele rezultate din proiecte, acestea pot fi făcute publice cu acordul părinților. De asemenea, folosirea blogului este condiționată și de existența resurselor necesare: conexiune la internet, dispozitiv de afișare (laptop, tabletă etc.).

Așadar, blogul rămâne o soluție didactică la îndemână, însă doar profesorul însuși poate decide dacă îl poate integra în „viața” sa didactică.

BIBLIOGRAFIE

Chelaru, Corina – *Blogul ca instrument pedagogic în predarea limbii române*, în „Limba și literatura română – perspective didactice”, Editura Universității din București, 2016

Sâmihăian, Florentina – *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev,* Editura Art Educațional, București, 2014

ȘCOALA ONLINE - O PROVOCARE?!

Prof. Mihaela Stoenescu
Prof. Doina Enache
Școala Gimnazială „Maria Rosetti”
București

Luna martie 2020 poate fi considerată începutul unei perioade despre care nu știam mai nimic, cât va ține sau cum trebuie gestionată.

Omul este o ființă rațională și această rațiune ne-a determinat să căutăm, să găsim și să aplicăm soluții astfel încât cel mai puțin să aibă de suferit elevii. Este adevărat că nu eram pregătiți să facem față unei asemenea provocări dar acest lucru nu ne-a împiedicat să căutăm metode pe care să le adaptăm noii situații.

Daca în primele zile ale suspendării cursurilor față în față schemele, temele, comunicările către părinții și elevi au fost transmise prin intermediul e-mail-ului, prin whatsapp, foarte repede s-a trecut la folosirea platformelor de comunicare, având în acest sens și sprijinul celor le foloseau până la acel moment.

Școala noastră a început să utilizeze în paralel platformele zoom și webex. De ce webex? Pentru că accesul la această platformă ne-a fost dat de către CISCO România, pro bono, pentru susținerea continuării învățământului românesc în perioada pandemiei iar prin voluntari ne-a și dat primele informații despre modul de utilizare al acesteia. Platforma nu restricționa durata de utilizare/întâlnire și permitea accesul simultan al unui număr mare de utilizatori. Pe de altă parte este vorba de o platformă sigură care nu permitea accesul celor care nu aveau înregistrată adresa de mail în baza de date. Astfel oricărei persoane din afara organizației i se putea refuza participarea. Cadrele didactice aveau controlul asupra participanților la activitățile instructiv-educative iar dacă unele persoane doreau să participe fără a face parte din colectivul respectiv erau eliminate. A fost ușor pentru elevi ca la cea mai mare parte dintre ore să utilizeze aceeași platformă ceea ce le permitea o mai bună gestionare a timpului. În timpul orelor se putea partaja ecranul, puteau fi prezentate materiale, filme, link-uri, se puteau genera teste. Activitatea astfel desfășurată era apropiată de ceea ce se întâmpla în sala de clasă.

Din punct de vedere al monitorizării instituționale a activității se putea urmări realizarea orelor de către toate cadrele didactice, demonstrându-se astfel continuarea procesului de învățare efectiv.

Înainte de a lucra cu elevii am lucrat între noi, cadrele didactice, pentru a ne pune la punct, astfel încât activitatea să decurgă fără sincope și la nevoie să putem oferi sfaturi și indicații elevilor.

Platforma a fost folosită nu doar pentru activitățile cu elevii ci și pentru ședințele cu părinții, ședințele Consiliului de Administrație și ale Consiliului Profesoral. În acest fel activitatea s-a putut desfășura fără prezența fizică efectivă, realizându-se comunicarea continuă cu toți cei implicați în procesul educațional.

Cel mai ușor este să te vaiți și să aștepți rezolvarea de la alții. Dacă există implicare, dorința de a căuta și rezolva ceea ce pare inițial un obstacol de netrecut se poate transforma într-o reușită.

PROFESORUL DIGITAL, UN DASCĂL AUTENTIC

Prof. dr. Cristina ŞTEFAN
Colegiul Naţional „Spiru Haret”
București

„Trebuie să recunoaștem că astăzi nu e lucru uşor cuiva a fi bun profesor”
(*Raport general asupra învăţământului secundar, Operele lui Spiru Haret*, Vol. I: *Oficiale: 1884-1888, 1897-1899,* Editura *Comunicare.ro,* 2010, p. 177).

Participarea mai mulți ani la Simpozionul ocazionat de Colocviile Haretiana poate crea oportunitatea de a puncta repere demne de un *Jurnal al Educației,* tocmai pentru că tema aleasă pentru dezbatere reflectă starea de spirit a acelui moment de timp. Anul acesta, sub toate restricțiile impuse de criza sanitară, cu o școală care își desfășoară cursurile exclusiv online, atenția s-a îndreptat spre capacitatea dascălului de a deveni profesor digital. Acest aspect nu se poate rezuma însă doar la dovedirea unor bune competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere, cum prevăd competențele cheie europene, ci mult mai mult, la modul în care profesorul reușește să rămână pentru elevii săi dascălul autentic pe care aceștia îl consideră o persoană semnificativă, demnă de respect și admirație.

Utilizez conceptul de *persoană semnificativă* în sensul dat de interacționismul simbolic, pornind de la ideea conform căreia *Altul semnificativ*, *Celălalt semnificativ* se referă la o persoană care implică un mod de raportare care permite decodarea unor înțelesuri profunde privind construcția identității. În viața de zi cu zi, avem de-a face cu mulți oameni, dar nu toți devin pentru noi persoane semnificative. Ar fi de dorit însă ca, alături de părinți, prieteni dragi, profesorii să fie pentru elevii lor adevărate modele demne de urmat.

Premisa de la care plec este aceea că un profesor autentic urmărește, indiferent de contextul în care își desfășoară activitatea: prin lecția de tip față în față, în mediul școlar real, ori în mediul virtual, în lecția ținută online, să sprijine dezvoltarea personalității elevilor lui.

Peste timp, moștenirea ideatică a lui Spiru Haret poate fi valorificată; să ne gândim la portretul dascălului de altă dată. De exemplu, în calitate de Ministru al *Instrucţiei Publice şi al Cultelor,* el atrăgea atenția că accentul în cadrul lecției nu ar trebui să cadă asupra memorării, ci asupra gândirii școlarului. În primul rând, școlarii trebuie ajutaţi să înveţe să gândească, iar apelul la memoria lor să nu mai fie principalul mijloc de ascultare. Aceasta nu numai în timpul orelor obişnuite, ci şi în cadrul examenelor de absolvire.

Pe un ton critic, Spiru Haret consemna: „Este cu totul anormal să mai vedem că tocmai în şcoalele secundare tot mai subsistă sistemul învechit al *ascultărilor*, după care cea mai mare parte a timpului clasei se pierde în murmurul monoton al unui şcolar care recită, fără convingere şi fără înţelegere, pe când toţi ceilalţi mai nu ştiu ce se petrece între dânsul şi profesor” (*Spiru Haret, 2010, Operele lui Spiru Haret*, Vol. II, *Comunicare.ro,* p. 63).

Redefinirea modului în care este practicată munca în sistemul de învățământ pare să fie o preocupare permanentă, care, încă de pe vremea lui Spiru Haret, aduce teme de reflecție celor care își desfășoară activitatea în acest domeniu. Deci, în concepția lui Spiru Haret, un dascăl

autentic nu se complace așteptând doar o învățare de tip formal, la nivel de aparențe (școlarul este în măsură să reproducă lecția), ci pretinde școlarului să gândească, să construiască argumente, să-și exerseze propria gândire.

Problema este dată de faptul că un context de învățare precum cel de tip față în față s-a schimbat cu unul virtual, în care comunicarea este indirectă, limbajul non-verbal nu mai este de ajutor, sentimentul de însingurare nu poate fi depășit. Postarea resurselor educaționale pe platforma de învățare, temele monitorizate în flux, meet-ul demarat când *sună de intrare,* resurse suplimentare adăugate în grupul de lucru funcțional pe WhatsApp pot lăsa impresia de fragmentare a actului didactic. Lecția desfășurată, generic vorbind, în Classroom pierde din coerență; cu greu se poate atinge armonia necesară în desfășurarea momentelor lecției, care să permită atingerea cu succes a obiectivelor de învățare asumate prin proiectarea didactică. Cum mai este posibilă acea emulație intelectuală specifică unei lecții reușite, dată de atingerea stării de flux ideatic? Dificultățile ocazionate de practicarea meseriei de profesor în mediul online sunt diverse; unele dintre acestea țin de experiența directă a fiecărui dascăl, altele au devenit cunoscute, sunt deja de notorietate publică.

Psihiatrul german Manfred Spitzer, în lucrarea sa *Demența digitală*, publicată în anul 2020, de către Editura Humanitas, atrăgea atenția că suprautilizarea mediului digital nu rămâne fără urmări privind formarea psihică a copiilor. Ei pot cu ușurință dezvolta dependențe; unele dintre procesele psihice sunt afectate pe termen lung. Dintre acestea se remarcă atenția și memoria, alături de scăderea semnificativă a empatiei, precum și de o reașezare a valorilor în ierarhii mai mult sau mai puțin structurate. Concentrarea îndelungată asupra unor informații mereu în mișcare, a unui conținut puțin elaborat, care nu merită o considerație aparte determină un fel de fugă, lipsită de orientare, într-un câmp informațional nesfârșit. De aici se prefigurează o anume oboseală mentală și chiar se instalează un deficit de atenție.

Referitor la memorie, studiile recente din sfera neuroștiințelor au remarcat faptul că pe fondul unei solicitări reduse, practic a lipsei de antrenament, memoria nu este stimulată, nu este sprijinită să se dezvolte. Așa se face că, dacă este să ne referim în mod concret, începând cu numerele de telefon pe care este inutil să le memorăm pentru că le putem regăsi cu ușurință în agenda telefonului, până la aceea că formulele matematice, poeziile pot oricând fi regăsite, ca de altfel orice altă informație, dacă există o conexiune bună la internet - scad interesul pentru implicare a propriei memorii. Deci, la limită, sub aspect funcțional cotidian, memoria divice-urilor face de prisos memoria umană. Or, ideea este că în absența unei stimulări susținute abilitatea psihică în general, iar a memoriei, în special, nu se dezvoltă.

Făcând o paralelă peste timp, așa cum Spiru Haret atrăgea atenția că exersarea preponderentă a unei memorări mecanice, în lipsa unei înțelegeri adecvate a conținuturilor memorate, tot așa în prezent suntem sesizați asupra faptului că utilizarea excesivă a tehnologiei informației duce către superficialitate în abordarea învățării, de-motivează, în fapt, scade capacitatea de învățare a elevilor.

Deci, revenind la abilitățile profesorului digital referitoare la realizarea unei educații de calitate: Care sunt competențele de care acesta trebuie să poată da dovadă? Așa cum subînțelegem, cele digitale, ar fi primul răspuns care ne vine în minte. Da, doar că acestea sunt simple instrumente în cadrul construcției cu sens integrator educativ al unei lecții. Reușita sau

eșecul relației între profesor și elev pot ține de abilitățile de factură pedagogică, pe care dascălul le probează în mod curent. Ştim că în clasa reală, spre deosebire de classroom, comunicarea directă facilita actul didactic. Devine util să conștientizăm că tehnologia, oricât de avansată ar fi, nu suplinește raporturile formative discipol-maestru, relațiile de suport emoțional, comunicarea caldă, umană.

În acest sens, Spiru Haret remarca: „Învăţământul, ca să fie desăvârşit, trebuie să se îngrijească nu numai a cultiva spiritul, înavuţindu-l cu cunoştinţe multe, dar a cultiva şi inima, a forma caracterul, a face, în fine, ceea ce se numeşte educaţiunea tinerimii." (*Raport la Rege asupra activităţii Ministerului de Instrucţie*, Bucureşti, 1903, Vol. II, p. 201).

În concluzie, accesul la tehnologia informației constituie o condiție necesară, dar nu și suficientă pentru reușita actului didactic. Un învățământ de calitate, fie că este vorba de lecția față în față, fie că ne referim la lecția online, presupune implicarea umană a unui profesor care deține competențe digitate, dar mai mult decât atât, face un efort permanent să fie un dascăl autentic, o persoană semnificativă pentru elevii săi.

BIBILOGRAFIE

Spiru Haret, *2010*, *Operele lui Spiru Haret*, Vol. I: *Oficiale: 1884-1888, 1897-1899,* Editura *Comunicare.ro*, București

Spiru Haret, 2010, Operele lui Spiru Haret, Vol. II: *Oficiale: 1901-1904*, Editura *Comunicare.ro*, București

Malfred Spitzer, 2020, *Demența digitală*, Ed. Humanitas, București

UN MODEL EFICIENT PENTRU INTEGRAREA TEHNOLOGIEI ÎN EDUCAȚIE

Prof. Irina Vasilescu
Școala Gimnazială nr. 195
București
Prof. Cristina Iulia Anghel
Liceul Teoretic „Tudor Vianu”
Giurgiu, jud. Giurgiu

O bună integrare tehnologică nu se referă la utilizarea instrumentului celui mai nou, ci la conștientizarea gamei de opțiuni și la alegerea strategiei sau a strategiilor potrivite pentru lecția vizată.

Tehnologia educațională „poate avea un impact pozitiv considerabil asupra performanței elevilor”, potrivit unui studiu din 2016. Marea problemă este integrarea ei la clasă. Dincolo de numărul mare de instrumente tehnologice disponibile, aceiași cercetători au identificat „dezvoltarea și pregătirea profesională inadecvată” drept principalul obstacol în utilizarea tehnologiei în mod productiv în sălile de clasă.

Desigur, apariția coronavirusului a accelerat dramatic procesul de integrare a edtech-ului, deoarece educatorii din întreaga țară au fost nevoiți să intre în cursă cât mai repede. Dar, după cum au remarcat mulți profesori, starea actuală a învățării online la nivel preuniversitar este mai degrabă o formă de gestionare a crizei și se află încă departe de o educație la distanță gestionată cu pricepere. Ceea ce lipsește în acest moment din conversați aceasta atât de necesară este un accent mai mare pe întrebarea despre cum arată integrarea tehnologică de cea mai înaltă calitate. Aceasta este o întrebare importantă, deoarece într-o lume post-coronavirus este probabil să se pună mai mult accent pe învățarea digitală, chiar dacă ne întoarcem la școlile fizice și profităm de oportunitățile studiului față în față.

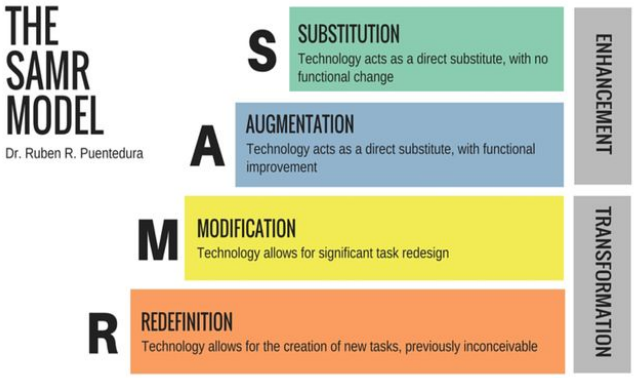

Un instrument conceptual puternic care să ajute la integrarea tehnologiei - și la cele mai bune utilizări ale sale - este modelul SAMR, dezvoltat în 2010 de cercetătorul în educație Ruben Puentedura. Modelul SAMR prezintă patru niveluri de învățare online, prezentate aproximativ în ordinea complexității și puterii lor transformatoare:substituire, augmentare, modificare și redefinire. La trecerea la un format de lecție online, profesorii se concentrează adesea pe primele două niveluri, care implică înlocuirea materialelor tradiționale cu cele digitale: convertirea lecțiilor și fișelor de lucru în PDF-uri și postarea lor online sau înregistrarea prelegerilor pe video și punerea lor la dispoziția

elevilor pentru învățarea asincronă, de exemplu. Aceștia sunt pași importanți, în special atunci când predăm online pentru prima dată, dar în sălile de clasă unde integrarea tehnologiei a ajuns la stadii avansate, ultimele două niveluri ale modelului SAMR - modificare și redefinire - ar trebui să fie, de asemenea, integrate. Elevii din clasele în care este încorporat acest tip de activitate didactică găsesc mai multe utilizări inedite și imersive pentru tehnologie.

Iată o privire mai atentă asupra bunelor practici la clasă la fiecare nivel din model:

SUBSTITUIRE

„Substituire" înseamnă înlocuirea activităților și a materialelor tradiționale - cum ar fi materialele de curs sau fișele de lucru cu versiuni digitale. Nu există nicio modificare substanțială a conținutului, ci doar a modului în care este livrat. Gândiți-vă la informațiile pe care le aveți pe pereții sălii de clasă, cum ar fi normele clasei, programul zilnic sau listele de vocabular și convertiți-le în formate digitale la care elevii le pot face ușor apel la nevoie.

De asemenea, acest nivel poate ajuta la furnizarea de versiuni sincrone, precum și asincrone ale prelegerilor dvs. Dacă desfășurați orele de curs cu ajutorul unui serviciu de videoconferință, cum ar fi Zoom sau Skype, oferiți o înregistrare pentru elevii care nu pot participa. De asemenea, puteți crea propriile videoclipuri de predare pentru ca elevii să le poată vizualiza în ritmul lor.

AUGMENTARE

Acest nivel implică încorporarea de resurse suplimentare digitale interactive și elemente precum comentarii, hyperlinkuri sau resurse multimedia. Conținutul rămâne neschimbat, însă elevii pot profita acum de funcțiile digitale pentru a îmbunătăți lecția.

De exemplu, ei pot folosi portofolii digitale pentru a crea prezentări multimedia, oferindu-le mai multe opțiuni pentru a demonstra înțelegerea unui anumit subiect. Și în loc să administrați testele pe hârtie, puteți să vă jucați cu instrumente precum Socrative și Kahoot. Profesorii pot crea, de asemenea, forumuri virtuale - folosind o aplicație precum Padlet - unde elevii pot posta întrebări, link-uri și imagini.

MODIFICARE

La acest nivel, profesorii se pot gândi să folosească un sistem de management al învățării precum Google Classroom, Moodle, Schoology sau Canvas pentru a gestiona aspectele logistice ale conducerii unei clase, cum ar fi urmărirea notelor, mesajele elevilor, crearea unui calendar și postarea sarcinilor de lucru sau temelor. Predarea online deschide noi canale de comunicare, multe dintre ele putând ajuta elevii care au fost până acum marginalizați. Cercetările arată că s-ar putea ca fetele să fie mai puțin active în clasă la anumite materii, de exemplu, astfel încât acestea pot beneficia de canale alternative de comunicare care încurajează participarea. Funcția de chat a Zoom le oferă elevilor posibilitatea de a-și scrie întrebările, ceea ce se poate percepe ca mai puțin intruziv dacă există zeci de elevi care participă la apel.

REDEFINIRE

La nivelul de „redefinire, învățarea este transformată fundamental", permițând activități care anterior erau imposibile în clasă. De exemplu, corespondența virtuală poate conecta elevii cu "prieteni de condei" din alte părți ale lumii. Excursiile virtuale permit copiilor să viziteze locații precum pădurea Amazoniana, Luvrul sau piramidele egiptene. După citirea unei cărți la clasă, puteți invita autorul să discute despre cartea citită și să răspundă la întrebări.

Tehnologia oferă, de asemenea, o oportunitate de a aduce audiențe autentice în sala de clasă virtuală și poate face publică munca elevilor dvs. Copiii își pot scrie propriile wiki-uri sau bloguri și pot primi feedback public - iar platforme de blogging pot conecta sălile de clasă îndepărtate, astfel încât elevii să scrie și să răspundă. Elevii pot aborda problemele locale - cum ar fi investigarea calității apei dintr-un râu din apropiere - și invita membrii comunității să le evalueze propunerile digitale.

DINCOLO DE SAMR

Tehnologia poate fi utilizată nu doar ca o modalitate de a furniza conținut, ci și pentru a consolida relațiile cu elevii. Unui profesori de școală primară, Seesaw și Flipgrid îi permit să participe la un salut zilnic, la care elevii săi răspund apoi - sau își răspund reciproc - cu un comentariu scris sau înregistrat. Este o modalitate bună de a oferi un pic de suport emoțional în timp ce sunt izolați.

Amintiți-vă că SAMR este uneori văzut ca un munte ce trebuie escaladat, dar este de fapt mai mult ca o trusă de instrumente. Scopul nu este să folosești cel mai sofisticat instrument, ci să-l găsești pe cel potrivit. Modelul reprezintă o modalitate de a reflecta asupra integrării tehnologiei în orele dvs., folosind câteva întrebări cheie:

- Cum poate fi îmbunătățită lecția mea folosind tehnologia?
- Cum pot angaja și motiva elevii prin tehnologie?
- Cum poate învățarea online să se asemene mai mult cu învățarea autentică și reală?

SCIENTIX

O posibilă sursă de inspirație în aplicarea modelului SAMR este este platforma europeană Scientix. Proiectul European Scientix promovează și sprijină colaborarea la nivel european în rândul cadrelor didactice STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică), cercetătorilor în educație, factorilor de decizie politică și al altor profesioniști STEM. Una dintre acțiunile prin care Scientix vine în sprijinul cadrelor didactice este construirea un portal on-line (www.scientix.eu) , care să colecteze și să prezinte proiectele europene de învățământ STEM și rezultatele acestora, inclusiv o mare varietate de resurse didactice digitale. Acestea pot fi căutate după cuvinte-cheie, sau, în Căutare avansată, după subiect, vârsta elevilor, tipul activităților și limbă. Majoritatea resurselor prezentate sunt în limba engleză, dar Scientix este singurul portal care oferă serviciul de traducere gratuită, la cerere.

APLICAREA MODELULUI SAMR LA FIZICĂ.

Activitățile următoare au fost realizate în anul școlar trecut (2019-2020), în perioada suspendării cursurilor față în față. Cunoașterea unor instrumente web, descoperite cu ocazia participării la diferite cursuri de formare online, furnizate de https://www.europeanschoolnetacademy.eu, mi-a permis să îmi organizez activitatea astfel încât elevii mei sa fie implicați activ în activitatea de învățare. Erau familiarizați cu testele Kahoot și cu utilizarea unor softuri de simulare precum Phetcolorado.edu, astfel ca s-au adaptat relativ repede la noua formă de desfașurare a lecțiilor.

Exemplul 1 : Circuite de curent continuu
Clasa a X-a
Număr de ore: 5
Resurse și instrumente online:
Google Docs, Google Forms, Zoom, 24edu, Microsoft Teams, simulăriPhET

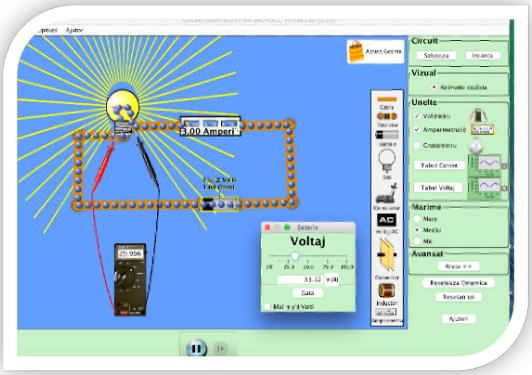

În etapa de ***substituire,*** am propus o reactualizare a cunoștințelor referitoare la circuite de curent continuu, marimi fizice, legi specifice. Elevii au primit un document realizat cu Google Docs, care conține formulele mărimilor fizice și legile pe baza cărora rezolvă circuite de curent continuu. https://bit.ly/2EuG86c

Etapa de ***augmentare*** a urmarit verificarea intelegerii conceptelor.
Elevii au primit un document Google Docs cu probleme propuse spre rezolvare https://bit.ly/3gpy8jZ și un test realizat cu Google Forms. Activitate s-a desfasurat pe platforma Zoom.

În etapa de ***modificar***e am propus o activitate practică. Elevii au primit o lucrare de laborator realizată cu aplicația https://phet.colorado.edu
Pe fișa lucrării elevii au analizat circuitele propuse și au aplicat cunoștințele actualizate și aprofundate în lecțiile anterioare. Prin acest tip de activitate am înlocuit formatul clasic al unei probleme de fizică cu situația în care mărimile fizice sunt determinate urmărind schema circuitului și indicațiile instrumentelor de măsurare.

Ultimul nivel, cel de ***redefinire*** a permis elevilor să realizeze o lucrare de laborator cu aplicatia https://phet.colorado.edu, urmând instrucțiunile primite în fișa de lucru și să determine mărimile fizice solicitate.

Exemplul 2: Unde electromagnetice
Clasa a XI-a
Număr de ore: 4
Resurse și instrumente online :
Padlet, Kahoot, Edu.Glogster, Google Docs , Zoom,24edu.

Etapa de ***substituire*** este o etapă de documentare pentru elevi. În lecțiile anterioare au învățat ce sunt undele electromagnetice, urmând să exploreze spectrul undelor electromagnetice din punct de vedere al generării, detecției, proprietăților și aplicațiilor. Pentru această etapă au primit pentru studiu un document despre undele electromagnetice.

Etapa de ***augmentare*** urmărește verificarea și consolidarea cunostintelor dobândite în etapa anterioară.

A fost aplicat un test realizat cu Google Forms pentru a verifica ce au înțeles elevii.

În cadrul unei întâlniri online sunt prezentate mai multe informații despre undele electromagnetice https://bit.ly/2YqOYbZ

In etapa de ***modificare*** elevii sunt grupați in șapte echipe, fiecarei echipe revenindu-i un tip de undă electromagnetică. Este o activitate de documentare și colaborare.

Fiecare echipă completează pagina Padlet cu informațiile corespunzatoare tipului de undă electromagnetică repartizat. Se discută materialele prezentate și se verifică dacă toți elevii au parcurs informațiile postate de fiecare echipă cu un test Kahoot.

Pentru nivelul de ***redefinire*** se propune elevilor să realizeze postere cu aplicația http://edu.glogster.com/. Posterele vor fi prezentate, evaluate și votate de elevi de la alte clase . https://bit.ly/2YwuLSh

WEBOGRAFIE

http://www.scientix.eu/
https://www.edutopia.org/

MATEMATICA ON-LINE. IMPACTUL PREDĂRII MATEMATICII ON-LINE ASUPRA ELEVILOR CU DEFICIENŢE AUDITIVE

Prof. Carmen-Elena Voiculescu
Prof. Liliana Vasile
Liceul Tehnologic Special nr. 3
Bucureşti

În perioada pe care am trăit-o şi continuăm să o trăim, perioadă care a venit peste noapte, fără niciun fel de pregătire, profesorii s-au confruntat cu o situaţie fără precedent: încercarea de a menţine o relaţie pozitivă şi benefică între elevi şi şcoală. Învăţarea la distanţă nu este nouă în peisajul educaţional şi pe parcursul anilor a provocat multe controverse. În pofida tuturor informaţiilor pe care le aveam despre învăţarea la distanţă, ceea ce s-a întamplat nu a avut legătură cu ceea ce ştiam: toate experienţele trecute şi reuşite aveau la bază o pregătire prealabilă, conexiuni rapide şi sigure la internet deci la orice material de care participanţii aveau nevoie. În ciuda tuturor discursurilor mobilizatoare, încurajatoare,învăţământul nu era pregătit să facă faţă acestui tip nou de predare. Profesorii trebuiau să se adapteze rapid şi să ţină cont de situaţiile, uneori dificile ale elevilor, putând folosi doar conexiunea proprie la internet şi aparatura/materialele personale. Educaţia este strâns legată de organizarea societăţii, în care şcoala ar trebui să aibă un rol foarte important: şcoala este unul dintre pilonii sociali, bazat pe valoarea umană şi care are ca obiectiv progresul societăţii în ansamblu şi dezvoltarea cunoaşterii . Apariţia unui eveniment perturbator a făcut ca şcoala să demonstreze că se poate adapta situaţiei. Actuala criză sanitară a fost un eveniment neprevăzut, care a surprins şi a schimbat în profunzime funcţionarea societăţii. Cum a reacţionat mediul şcolar? Convingerea noastră este că, dintre toţi profesorii care funcţionează în sistemul preuniversitar, în orice ţară, cel mai mult au avut de suferit profesorii care predau ştiinţe reale. Ce înseamnă matematica fără tablă, fără interacţiune directă cu elevul?! Ce înseamnă fizică , chimie , biologie fără material didactic şi experimente?! Ar fi interesant să facem un studiu din care să tragem concluzii legate de modul în care putem folosi, în predare, anumite resurse, care sunt acele resurse la care putem apela în caz de urgenţă, în ce mod am reuşit să gestionăm situaţia dată, interacţiunile cu elevii noştri, modul în care am reuşit sau nu să continuăm procesul de învăţare , cum privim situaţia şi care sunt punctele cu potenţial, care sunt dezavantajele situaţiei de învăţare. A fost o etapă dificilă, plină de anxietate, în care mulţi dintre noi am trăit sentimentul că am fost deposedaţi de profesia noastră. Ce putem spune despre copiii noştri sau despre elevii noştri, care ne sunt tot copii?!Foarte greu! Predând într-o şcoală cu elevi cu handicap de auz, pot spune că a fost mult mai dificil decât mă aşteptam şi nu din cauza actorilor actului educaţional, deşi putem spune că elevii care au dobândit o autonomie a învăţării şi lucrului individual au trecut mult mai uşor peste piedici, în timp ce elevii cu dificultăţi de învăţare sau cei care nu au un stil de lucru consecvent , s-au confruntat cu probleme. Marile bariere au fost puse de conexiunea la internet şi de lipsa aparaturii , uneori de mediul de viaţa al copiilor . Cea mai mare problemă considerăm că este consumul de timp. Pentru că acelaşi lucru pe care îl faci în clasă reală în

10 minute se poate prelungi în on-line la mult mai mult. Din păcate nu avem posibilitatea fizică de a lucra 2 ore de matematică cu elevii, în detrimentul altor obiecte de studiu şi nici nu putem ţine elevii în faţa unui ecran atât de mult timp. Este nevoie de mult mai multă muncă pentru a avea măcar jumătate din eficienţă.

Cum am continuat noi activitatea şi cum o desfăşurăm şi azi?! Folosim G-Suite for education ca platformă de contact cu elevii-postarea materialelor, discuţii pe baza acestora, Meet pentru orele on-line şi aplicaţia zoom pentru alte situaţii. Ne-am dotat cu tablete grafice şi cu table magnetice.Trebuie remarcat faptul că profesorii și-au dublat inventivitatea și creativitatea pentru a depăși aceste dificultăți „cu mijloacele disponibile", prin creşterea numărului de instrumente pentru ca informaţia să ajungă la cât mai mulţi elev. Din punct de vedere pedagogic, principala dificultate este legată de limbaj, de comunicare: lucrând cu elevi cu dificultăți de auz , trebuie să reformulăm în mod constant explicațiile pentru a ajunge la cât mai mulți. Aici este partea mai complexă pentru că era necesar să ne asigurăm că vom îndeplini cele două sarcini de bază ale fiecarui dascăl – transmiterea cunoştinţelor şi evaluarea achiziţiilor elevilor. Pentru a face față, încercăm să lucrăm cu mai multe suporturi audiovizuale.

Printre resursele şi aplicaţiile de învăţare pe care le-am utilizat în această perioadă se numără:

- ASQ , care este o aplicaţie de evaluare pe care elevii au putut sa o folosească independent pentru a aprofunda şi a rezolva individual teste şi exerciţii create de profesor;
- Kahoot , pentru verificarea cunoştinţelor şi pentru feedback- am creat teste interactive, elevii răspunzând într-un timp limită folosind dispozitive mobile;
- Padlet care este o platformă de colaborare online pe care o putem folosi împreună cu elevii-putem crea împreună table cu post-it-uri virtuale, imagini, link-uri, documente. Este o aplicaţie foarte utilă pentru că permite sesiuni de brainstorming, se poate oferi feedback individual, se pot colecta datele ca într-un fel de jurnal de matematică etc;
- Book Creator pentru realizarea cărţilor virtuale;
- Bubbl.us pentru crearea hărţilor conceptuale, foarte utile pentru organizarea informaţiei;
- Google Forms-aplicaţie pentru crearea de teste online cu punctaj;
- Izi Bac-aplicaţie pentru telefon cu ajutorul căreia elevii se pot pregăti pentru examenul de bacalaureat;
- Jamboard -tabla interactivă cu care lucrez şi în prezent;
- Socrative-aplicaţie pentru crearea de teste interactive;
- Brio-aplicaţie pentru rezolvarea de teste şi verificarea cunoştinţelor.

Totodată , am folosit aplicaţii care ajută elevii să îşi dezvolte abilităţile matematice printr-o varietate de exerciţii, activităţi, jocuri, simulari interactive, indiferent că vorbim despre geometrie, algebra, statistică etc., spre exemplu GeoGebra, Mathmahjong şi altele.

Dificultăţile specifice întâlnite la predarea matematicii şi accentuate pe perioada predării online au fost :

1) ***Problemele legate de vocabular - existenţa unui vocabular sărac, limitat***

Dacă elevii nu au un vocabular uzual bogat, pe care să îl folosească cotidian şi să îl înţeleagă, enunţurile matematice nu vor avea sens pentru ei. Motivarea acestei dificultăţi derivă din următoarele aspecte:

- persoanele cu handicap auditiv uită foarte uşor şi memorează mai greu;
- în cazul cuvintelor cu fonetică sau ortografie asemănătoare,se face confuzie de termeni.

Iată un exemplu în acest sens, pentru a înţelege cât este de dificil pentru un elev cu handicap auditiv să citească / să interpreteze / să înţeleagă un enunţ : elevii nu fac diferenţa între cuvintele "determinaţi " şi "determinanţi". La clasa a XI a , o temă este legată de aceşti determinanţi , care sunt numere ce se calculează după o anumită regulă. Când le este introdus în vocabular acest termen, este necesară o perioadă destul de lungă de timp pentru familiarizarea şi folosirea termenului, în enunţuri în care să sesizeze că între cele două cuvinte există şi diferenţe de scriere, şi de înţeles. Trebuie să le explicăm că în afară de existenţa unei litere în plus, există şi diferenţe de natură gramaticală. Se precizează de fiecare dată faptul că "determinaţi" arată o acţiune, este un verb, în timp ce "determinanţi" este un nume, se poate număra şi este substantiv. Privind din exterior, poate pare frumos şi uşor să faci meseria pentru care te-ai pregătit timp de 4-5 ani de facultate şi pe care ai experimentat-o timp de 30 de ani. Realitatea este puţin diferită . Pentru ca tu să poţi să le desluşesti tainele matematicii este nevoie ca toţi cei care vin în contact educativ cu copilul să îi şi transmită informaţie utilă. O oră de matematică se poate transforma în orice , dacă vrei să aduci plusvaloare cunoştintelor pe care elevul deja le are. Un exemplu din pandemie. Clasa a XII-a , capitolul polinoame . Introducerea în acest capitol se face cu prezentarea termenilor noi : monom, binom, trinom, polinom şi multe altele. Lucrând online, am dedicat o perioadă mai lungă explicării acestor noţiuni şi am folosit limba română pentru a le consolida . Am constatat că elevii nu ştiu ce înseamnă prefix şi de aici am pornit un demers matematic , lingvistic şi ideatic. Copiii s-au documentat şi au descoperit că sunt multe cuvinte formate cu prefixele mono, bi, tri şi poli.

2) Probleme legate de citirea şi interpretarea enunţurilor

Atunci când o persoană cu handicap auditiv lecturează un enunţ, citirea poate fi parţială (cuvintele de legătură neavând niciun sens , neexistând în vocabularul acesteia) sau lipsită de legături logice . Enunţul îşi pierde din înţelesul iniţial , iar elevul nu va putea asimila nimic. Aceste dificultăţi se întâlnesc foarte des la rezolvarea problemelor de geometrie, la rezolvarea problemelor care necesită punerea în ecuaţie, probleme cu procente etc , deoarece acestea nu sunt formulate simplu şi există termeni în exces , care nu au niciun înteles pentru elevul deficient de auz. În această perioadă a fost necesar să promovez ideea că un cuvânt nu desemnează neapărat un simplu obiect , ci că în acelaşi timp cuvântul semnifică şi un ansamblu de atribute / relaţii/ proprietăţi care îi sunt asociate obiectului respectiv. Trebuie să favorizăm punerea în relaţie a diverselor semnificaţii pe care le are un obiect matematic.

3) Probleme legate de dificultatea enunţurilor

La o scurtă răsfoire, manualele şi auxiliarele şcolare conţin enunţuri confuze şi neadaptate deficienţei , subiectele pentru examenul de bacalaureat sunt greoaie, stufoase, cu exprimări care implică multe corelaţii , trimiteri pe care elevii nu le pot stabili şi inţelege. Pentru a oferi egalitate de şanse, aceste enunţuri ar trebui reformulate , folosind o topică mai simplă,

mai clară, folosind un număr redus de cuvinte. Vocabularul iniţial trebuie înlocuit cu un vocabular accesibil copiilor cu handicap auditiv. Pentru a obţine rezultate , ar trebui ca aceste reformulări să se facă împreună cu un logoped .

Spre exemplificare, iată definiţia părţii întregi a unui număr real x : "partea întreagă a unui număr real x este cel mai mare număr întreg care este mai mic sau egal cu numărul x. " Această definiţie necesită concentrare şi pentru un copil care nu are probleme auditive. Astfel de dificultăţi am încercat să rezolv în perioada predării online. Pe lângă acestea, am alternat perioade de calcul -rezolvare de ecuaţii, aplicarea diverselor formule etc cu perioade în care am folosit raţionamentul şi verbalizarea, insistând pe înţelegerea şi interpretarea textului. Aşa cum am precizat , pentru realizarea programului zilnic am folosit tableta grafică. În concluzie, această etapă a privat elevul surd de interacţiunea directă cu profesorul , cu logopedul şi multe dintre achiziţiile dobândite pe parcursul anilor de studiu s-au pierdut. În acelaşi timp, elevii au dobândit abilităţi de folosire a platformelor şi a aplicaţiilor on line.

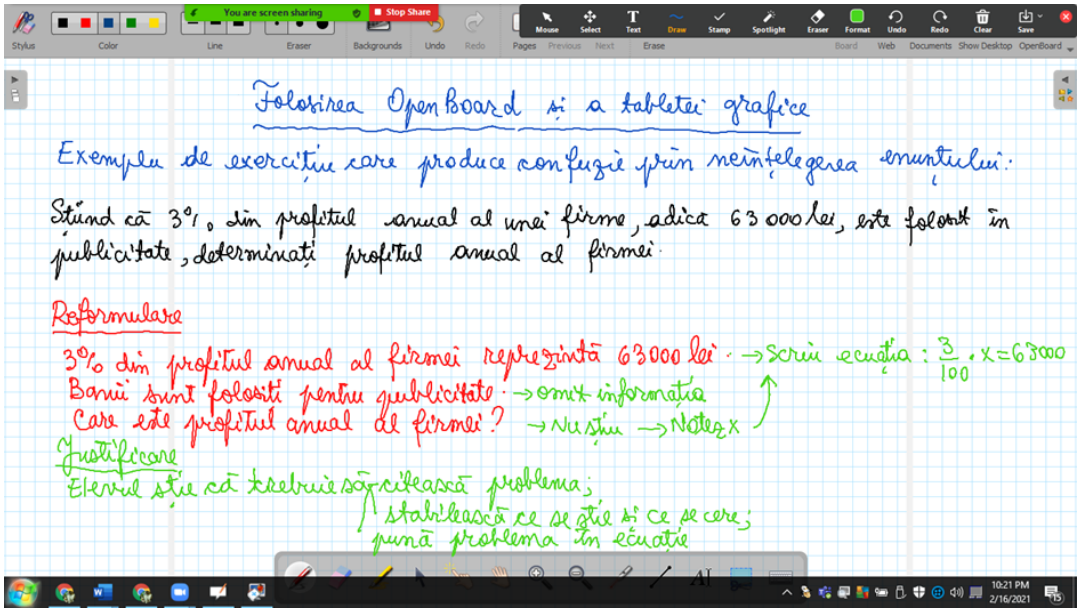

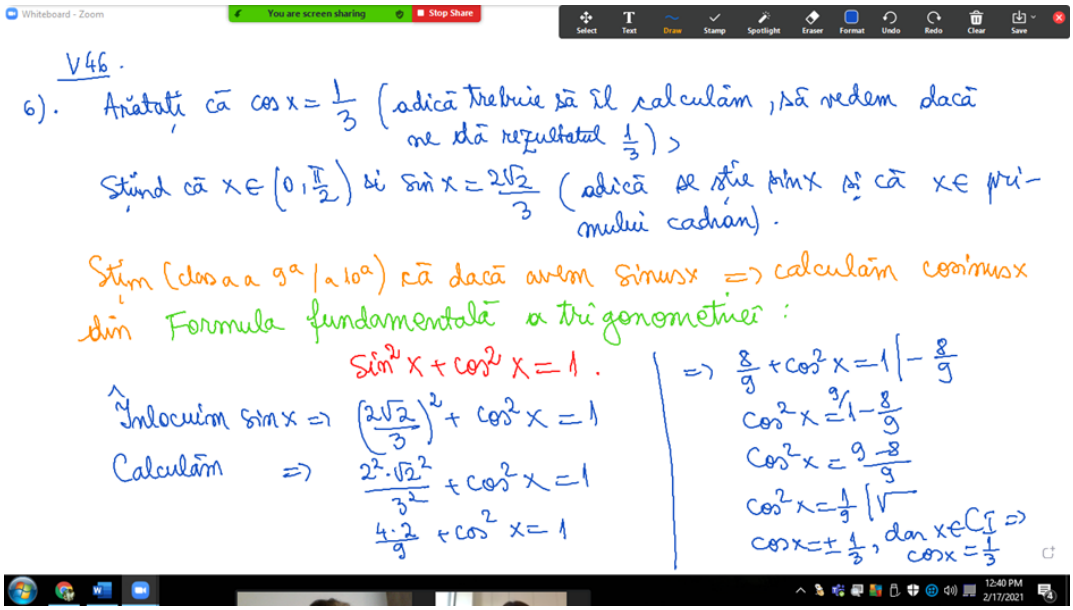

BIBLIOGRAFIE şi WEBOGRAFIE

Verza, E. , Verza, F. E. – coordonare ştiinţifică, (2011), Tratat de psihopedagogie specială , Editura Universităţii din Bucureşti, pag. 808-827

https://www.eduapps.ro/resurse-educationale/

HARETIANA